

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA C 182

Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Översättning: Lingsoft Language Service.

Kansikuva: Iso-Helvetinjärven jylhät maisemat avautuvat kallion laelta upeasti.

Kuva: Jari Salonen.

© Metsähallitus, Vantaa, 2022

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-377-054-6 (pdf)

Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisuaika	7.7.2022
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	18.2.2022
Luottamuksellisuus	Julkinen	Asianumero	MH 5785/2022
Suojelualuetyyppi/Suojeluohjelma	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Helvetinjärvi		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Helvetinjärvi FI0341003		

Tekijä(t)	Metsähallitus
Julkaisun nimi	Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Tiivistelmä

Hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty Helvetinjärven kansallispuiston alueelle, joka sijaitsee Ruoveden kunnassa Pirkanmaalla. Hoito- ja käyttösuunnitelman suunnittelualue käsittää Helvetinjärven Natura 2000 -alueen ja siihen sisältyvän Helvetinjärven kansallispuiston. Natura-alueeseen kuuluu myös osa luonnonsuojelulailla toteutetusta yksityisestä suojelualueesta. Loput Natura-alueesta on luonnonsuojelulailla toteutettavia yksityisiä maa- ja vesialueita. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 5 410 ha, josta 13 % on vettä.

Helvetinjärven luontoa kuvaavat parhaiten syvät rotkolaaksot, jyrkkärantaist järvet, pienet metsälammet ja salomaiset metsät. Natura-luontotyypeistä etenkin metsäiset ja kallioiset ympäristöt sekä vesistöt ovat edustavimpia. Niillä tavataan myös huomionarvoisimmat direktiivi- ja uhanalaiset lajit, kuten jäkälä- ja sammallajisto. Ruokkeenharjun perinnemaisema on keskeinen osa alueen kulttuuriperintöä. Helvetinjärven kansallispuisto on tunnettu ja perinteinen virkistyskohde, jonne tehdään paljon päiväretkiä sekä myös pidempiä vierailuja. Puistossa sijaitsee kiehtovia nähtävyyksiä, kuten Helvetinkolun ympäristö ja Haukanhiedan hiekkaranta, sekä rauhallisia ja erämaisempia alueita, joissa voi retkeillä omatoimisesti luontoa tarkkaillen. Viimeisten 10 vuoden aikana alueen virkistys- ja luontomatkailukäyttö on lisääntynyt merkittävästi, mikä on luonut tarpeen uudistaa puiston retkeilyrakenteita. Vuonna 2020 puiston käyntimäärä kaksinkertaistui edellisvuoteen ollen 80 200. Suurin osa kävijöistä saapuu puistoon Tampereen alueelta ja pääkaupunkiseudulta.

Helvetinjärven keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi tunnistettiin luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, rotkolaaksot, erämaisuus, luonnon- ja kulttuurimaisemat ja näihin liittyvä rakennettu kulttuuriympäristö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu. Näihin arvoihin kohdistuvat uhkatekijät liittyvät aiempaan metsätaloustalouteen (avohakkuut, metsänhoitotoimet, metsänteiden rakentaminen ja soiden ojitukset) sekä alueella lisääntyvään virkistyskäyttöön haittavaikutuksineen (mm. luvaton tulenteke, ruuhkaisuus, roskaantuminen). Perinnebiotoopin kannalta merkittävin uhka on sen umpeenkasvu ilman niittoa tai laidunnusta. Uhkatekijäksi puistossa tunnistettiin myös rakennushistoriallisen selvityksen ja arkeologisen inventoinnin puute.

Helvetinjärven hoidon ja käytön päämääränä on turvata luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso, tunnistaa ja säilyttää alueen arvokkaat kulttuuriperintökohteet sekä kehittää ja ylläpitää kestävä virkistyskäyttöä ja luontomatkailua alueella sen erämainen luonne säilyttäen. Tavoitteisiin pääsemiseksi suunnittelualueella mm. tehdään metsien ja soiden ennallistamistoimia, ylläpidetään palojatkumoaluetta ja tehdään luontotyyppi- ja lajistoinventointeja. Perinnebiotooppia hoidetaan kohteelle tehdyn suunnitelman mukaisesti. Tietoa puutteellisesti tunnetuista kulttuuriperintöarvoista pyritään lisäämään arkeologisella inventoinnilla ja rakennushistoriallisella selvityksellä.

Puistossa myös lisätään uusia reittejä ja muita retkeilyrakenteita sekä parannetaan virkistyskäytön ohjausta opastusviestinnän keinoin. Alueella noudatetaan kestävä luontomatkailun periaatteita. Puiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja seurannan avulla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, ettei lajistolle aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Retkeilyrakenteet ja kävijöiden ohjaus keskitetään retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Pääosa suunnittelualueesta (71 %) pidetään ns. syrjävyöhykkeenä, joka säilytetään mahdollisimman rauhallisena ja luonnonmaisena. Helvetinjärven kytkeytyneisyyttä lähialueen muihin suojelualueisiin ja valtion maihin pyritään hyödyntämään kestävä virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Avainsanat	hoito- ja käyttösuunnitelmat
Muut tiedot	Hoito- ja käyttösuunnitelman on laatinut projektiryhmä, johon kuuluivat Elina Paulus, Tuula Peltonen, Pekka Vesterinen, Raisa Vesterbacka, Juha Tuomola ja Tanja Tenhunen Metsähallituksesta. Suunnitteluun ovat osallistuneet myös Arto Pummila, Matti Aromäki ja Sari Airas Metsähallituksesta. Suunnittelun tukena on lisäksi toiminut paikallisista toimijoista koostunut yhteistyöryhmä.

Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 182		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (verkkojulkaisu)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-054-6		
Sivumäärä	109 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	7.7.2022
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	18.2.2022
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 5785/2022
Typ av skyddsområde/ skyddsprogram	nationalpark, Natura 2000-område		
Områdets namn	Helvetinjärvi		
Natura 2000-områdets namn och kod	Helvetinjärvi FI0341003		

Författare	Forststyrelsen
Publikation	Skötsel- och användningsplan för Helvetinjärvi nationalpark

Sammandrag

Det har gjorts upp en skötsel- och användningsplan för Helvetinjärvi nationalparks område, som ligger i Ruovesi kommun i Birkaland. Skötsel- och användningsplanens planeringsområde omfattar Helvetinjärvis Natura 2000-område och den tillhörande Helvetinjärvi nationalparken. Till Naturaområdet hör också en del av det privata skyddsområde som inrättats genom naturvårdslagen. Resten av Naturaområdet är privata mark- och vattenområden som genomförs med stöd av naturvårdslagen. Planeringsområdets totala areal är 5 410 ha, varav 13 % är vatten.

Djupa ravindalar, sjöar med branta stränder, små skogstjärnar och lummiga skogar illustrerar Helvetinjärvis natur bäst. Av Natura-naturtyperna är i synnerhet de skogbevuxna och klippiga omgivningarna samt vattendragen de mest representativa. På dem påträffas också de mest beaktansvärda direktiv- och hotade arterna, såsom lav- och mossarter. Ruokkeenharju vårdbiotop är en central del av områdets kulturarv. Helvetinjärvi nationalpark är ett välkänt och traditionellt rekreationsobjekt och dit görs många dagsutflykter och även längre besök. I parken finns fascinerande sevärdheter, såsom omgivningen kring Helvetinkolu och sandstranden Haukanhietä samt lugna områden med vildmarkskaraktär, där man på egen hand kan göra utflykter och iaktta naturen. Under de senaste tio åren har användningen av området för rekreation och naturturism ökat betydligt, vilket har skapat ett behov av att förnya friluftskonstruktionerna i parken. År 2020 fördubblades antalet besök i parken jämfört med året innan till 80 200. Största delen av besökarna kommer till parken från Tammerforsområdet och huvudstadsregionen.

Följande centrala skydds- och bruksvärden har fastställts för Helvetinjärvi: naturtyper och arter i habitatdirektivet, hotade djur- och växtarter, ravindalar, områdets vildmarkskaraktär, natur- och kulturlandskap och därtill hörande byggd kulturmiljö samt rekreation och naturturism. Hotfaktorerna som riktas mot dessa värden hänför sig till tidigare skogsbruksanvändning (kalhuggning, skogsvårdsåtgärder, byggande av skogsvägar och dikning av myrar) samt till den ökade rekreationsanvändningen i området med dess skadliga effekter (bl.a. olovlig eldning, trängsel, nedskräpning). Med tanke på vårdbiotopen är det största hotet dess igenväxning utan slåtter eller bete. Som en hotfaktor i parken identifierades också bristen på byggnadshistorisk utredning och arkeologisk inventering.

Syftet med skötseln och användningen av Helvetinjärvi är att trygga en gynnsam skyddsnivå för naturtyperna och arterna, identifiera och bevara områdets värdefulla kulturarvsobjekt samt utveckla och upprätthålla en hållbar rekreationsanvändning och naturturism i området så att dess vildmarkskaraktär bevaras. För att uppnå målen vidtar man i planeringsområdet bland annat restaureringsåtgärder för skogar och myrar, upprätthåller ett brandkontinuum och inventerar naturtyper och arter. Vårdbiotopen sköts enligt den plan som gjorts upp för objektet. Genom arkeologisk inventering och byggnadshistorisk utredning strävar man efter att öka kunskapen om bristfälligt kända kulturarvsvärden.

Parken kommer också att få nya leder och andra friluftskonstruktioner och styrningen av rekreationsanvändningen förbättras med hjälp av guidningskommunikation. I området iaktas principerna för hållbar naturturism. Med hjälp av zonindelningen i parken, placeringen av servicestrukturerna och uppföljningen styrs besökarna att röra sig i parken så att arterna inte störs för mycket och slit-skadorna blir så små som möjligt. Friluftskonstruktionerna och vägledningen av besökarna koncentreras till frilufts- och naturturism-zonen. Största delen av planeringsområdet (71 %) är s.k. vildmarkszon som bevaras så lugn som möjligt och i naturtillstånd. Man strävar efter att i samarbete med aktörerna i området utnyttja Helvetinjärvis koppling till andra skyddsområden i närområdet och statens marker för att utveckla ett hållbart rekreationsbruk och naturturism.

Planen har utarbetats i samarbete med olika aktörer i området med iakttagande av ett inkluderande planeringssätt.

Nyckelord	skötsel- och användningsplan
Övriga uppgifter	Skötsel- och användningsplanen har utarbetats av en projektgrupp bestående av Elina Paulus, Tuula Peltonen, Pekka Vesterinen, Raisa Vesterbacka, Juha Tuomola och Tanja Tenhunen från Forststyrelsen. Även Arto Pummila, Matti Aromäki och Sari Airas från Forststyrelsen har deltagit i planeringen. En samarbetsgrupp bestående av lokala aktörer har dessutom fungerat som stöd för planeringen.

Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 182		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (online)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-054-6		
Sidantal	109 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster		

Sisällys

NYKYTILAN KUVAUS	7
1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	7
2 Perustamistarkoitukset	11
3 Vesistöt ja geologia	12
4 Luontodirektiivin luontotyypit	14
5 Yhteenvedo lajistosta	16
6 Kulttuuriympäristö	17
7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18
7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	22
8 Erätalous	23
9 Tutkimus	26
10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	27
KESKEISET ARVOT JA UHKAT	28
11 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat	28
TAVOITTEEN ASETTELU	33
12 Päämäärät ja tavoitteet	33
13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	36
13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	37
13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet	38
TOTEUTUS	39
14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet	39
15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	41
16 Erätalouden toimenpiteet	43
17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö	45
18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto	47
19 Resurssit	49
20 Vaikutusten arviointi	50
21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta	61
22 Osallistaminen	65
23 Lausuntokooste	66
LÄHTEET	86
LIITTEET	88
Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista	88
Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit	89
Liite 3 Otteet maakuntakaavakartasta	93
Liite 4 Kartat	95
Liite 5 Helvetinjärven kansallispuiston järjestyssääntö – LUONNOS	104
Liite 6 Ympäristöministeriön vahvistuskirje	107

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.
---------------	--

Suunnittelualueen nimi	Helvetinjärven kansallispuisto	Pinta-ala (ha)	5 409,88
		Josta vesialuetta (ha)	724,26

Maakunta	Kunta
Pirkanmaan maakunta	Ruovesi

Suunnittelualueen yleiskuvaus

Helvetinjärven kansallispuisto on perustettu vuonna 1982 ja se sijaitsee Ruovedellä. Suurin osa suunnittelualueesta on valtion maata käsittäen Helvetinjärven Natura 2000-alueen (5284 ha) ja siihen sisältyvän Helvetinjärven kansallispuiston (4988 ha). Natura-alueeseen kuuluu lisäksi osa luonnonsuojelulla toteutetusta yksityisestä suojelualueesta (n. 8 ha). Loput Natura-alueesta on luonnonsuojelulla toteutettavia yksityisiä maa- ja vesialueita.

Helvetinjärven kansallispuisto edustaa vaihtelevaa ja jylhää pirkanmaalaista metsäluontoa. Alueen geologisena erikoisuutena ovat vuosimiljoonia sitten syntyneet syvät rotkolaaksot, jyrkkä-rantaiset järvet, pienet metsälammet ja salomaiset metsät.

Monimuotoinen kallio-, metsä-, ja järviluonto tarjoaa elinympäristöjä monipuoliselle lajistolle. Kasvistollisesti rikkaimpia alueita ovat rotkojärvien kalliorannat, lehdot ja vanhat metsät, joiden kasvilajistoon lukeutuu useita harvinaisia lajeja.

Valtaosa kansallispuiston metsistä on entisiä talousmetsiä, mutta kansallispuistossa on vielä jäljellä osia vanhoista luonnontilaisista metsistä. Rotkolaaksoja ja pieniä lampia reunustavat metsät ovat puustoltaan vanhimpia.

Luontodirektiiviin kuuluvia arvokkaimpia luontotyypppejä kansallispuiston alueella ovat mm. boreaaliset luonnonmetsät, kasvipeitteiset silikaattikalliot, keidassuot ja karut kirkasvetiset järvet. Kansallispuiston lintulajistosta EU:n lintudirektiiviin kuuluvat mm. selkälökki, kaakkuri, kuikka ja pikkusieppo. EU:n luontodirektiivissä suojelua vaativia lajeja puiston alueella ovat liito-orava ja Isotorasammal.

Alue on tunnettu ja perinteinen virkistyskohde, jonne tehdään paljon päiväretkiä sekä myös pidempiä vierailuja. Alueella toimii lukuisia paikallisia ja maakunnallisia luontomatkailuyrityksiä, jotka tarjoavat palveluja kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Helvetinjärven kansallispuiston suosio on ollut kasvussa ja käyntimäärät ovat moninkertaistuneet viime vuosina. Vuonna 2020 puiston käyntimäärä kaksinkertaistui edellisvuoteen ollen 80 200.

Helvetinjärvellä löytyy kulttuuriarvoiltaan erityisiä luonnon- ja perinnemaisemia. Rotkolaaksot ja rotkojärvet tekevät alueesta yhden Pirkanmaan jylhimmistä ja maisemallisesti vaikuttavimmista. Jylhyys, alueen syrjäisyys ja monipuolinen vaihteleva maasto rauhasine järvineen luovat puistoon erämaisen tunnelman. Helvetinkolu, pari metriä leveä ja 40 metriä korkea kalliosola, on kansallispuiston suosituin maisemanähtävyys, jota on käyty katsomassa jo 1800-luvulta lähtien. Myös Haukkajärven rannalla sijaitsevan Haukanhiedan hiekkaranta on maisemaltaan arvokas. Lisäksi alueella on myös Ruokkeenharjun perinnemaisema-alue, jossa on säilynyt vanhoja rakennuksia ja niittyjä. Alueen metsätöiden historia näkyy metsä- ja uittomiehiä varten rakennetuissa polkupyöräteissä, joista osia on säilynyt puistossa.

Paikallisilla metsästysyhdistyksillä on metsästysvuokrasopimuksia hirven ajoon kansallispuistossa. Osa suunnittelualueen vesistöistä kuuluu osakaskuntien kalastusalueiden piiriin.

Alueelle on laadittu Metsähallituksen toimesta hoito- ja käyttösuunnitelma (2004), useita ojitettujen soiden ja metsien ennallistamissuunnitelmia sekä alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi luontomatkailusuunnitelma ja kävijätutkimuksia. Natura-alueen tila-arviointi on tehty vuonna 2019.

Suunnittelalueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Helvetinjärvi	FI0341003	SAC-alue	Luonnonsuojelulaki	5284,4	100,0

Suunnittelalueen maankäyttö					
Perustetut suojelualueet	Kohdetyyppi	Perustamisajan-kohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)	
Helvetinjärven kansallispuisto	Kansallispuisto	1982	4988,3	21.10.2010	

Yksityiset suojelualueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA)	1	8,17	Ruoveden seurakunnan metsä

Suojeluun varatut valtion alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Luonnonsuojeluohjelmien alue (MH)	1	0,03	

Muut valtion erityiskohteet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Metsätalousalue, erityisiä ulkoilualueita	1	1,54	Natura-rajauksen reuna-alueita, jotka leikkaavat viereistä Metsähallituksen liiketoiminnan hallinnassa olevaa aluetta.

Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Muut alueet		412,08	Yksityisomistuksessa olevat maa- ja vesialueet.

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Nimi	Tyyppi	Lisätietoja

Saamelaisten kotiseutualueet					
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella					
	Osittain		Kokonaan	X	Ei ollenkaan
Lisätietoja					

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava			
Nimi	Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelu- alueesta (%)	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Pirkanmaan maakuntakaava 2040	2017	100	Natura 2000 -merkintä. S-merkintä; alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Iso Helvetinjärven ympäristössä ge2-merkintä; arvokas geologinen muodostuma, jonka erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Natura-alueen läpi on osoitettu ohjeellisia ulkoilu-reittejä. Melontareittejä on osoitettu Kovero- ja Luomajärvelle sekä Haukkajoelle. MK-merkintä Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen välissä tarkoittaa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Se mahdollistaa maakunnallisen luontomatkailun ja virkistysreittien kehittämisen luontoarvot huomioiden.
Ruoveden rantaosayleiskaava	2015	100	Helvetinjärven kansallispuisto on osoitettu kokonaisuudessaan kaava-alueeseen SL-alueena.
Suunnitelma: luonnonsuojeluhallinto			
Nimi	Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelu- alueesta (%)	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Helvetinjärven kansallispuiston runko-suunnitelma	2004		Runkosuunnitelma kansallispuiston hoitoa ja käyttöä varten. Suunnitelman tavoitteena on säilyttää alue mahdollisimman erämaisena, kehittää alueen luonto-opetusta, turvata alueen uhanalaisten ja harvinaisten kasvien säilyminen alueella, säilyttää uhanalaisten ja harvinaisten eläinlajien kannat tai vahvistaa niitä sekä ylläpitää ja parantaa luonnon monimuotoisuutta ennallistamistoimenpiteillä.
Helvetinjärven kansallispuiston soiden ja metsien ennallistamissuunnitelmat 2002, 2005 ja 2010.			Toimenpiteet alueen ojitettujen soiden ja metsien ennallistamiseksi.
Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen luontomatkailusuunnitelma	2008	100	Suunnitelman tavoitteena on tehdä Helvetinjärven alueesta tunnetumpi, monipuolisempi ja suositumpi luontomatkailun keskittymä, jota käytetään kestävästi ja luontoa säästävästi. Tavoitteena on myös vahvistaa luontomatkailun asemaa ja kilpailukykyä Pirkanmaalla.
Helvetinjärven Natura 2000-alueen tilan arviointi	2019	100	Arviointi käsittää luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien tilan arvioinnin, Helvetinjärven suojelu- ja käyttöarvojen ja niihin kohdistuvien uhkatekijöiden määrittelyn, sekä suojelutoimenpiteiden suunnittelun arvojen tavoitetilän säilyttämiseksi.
Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita			
Helvetinjärven kansallispuisto, läheinen Seitsemisen kansallispuisto ja näiden välinen Riuttaskorven virkistysmetsä sekä valtion monikäyttömetsät muodostavat tärkeän ekologisen verkoston lajien ja luontotyyppien suojelun kannalta. Kokonaisuus muodostaa myös tärkeän luontomatkailullisen aluekokonaisuuden. Alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Helvetinjärven kansallispuisto kuuluu myös palojatkumoalueeseen, jossa poltetaan säännöllisesti metsää palanutta puuta vaativien lajien elinympäristöjen lisäämiseksi.			
Perustietojen yhteenveto			
Helvetinjärven hoidon ja käytön suunnittelualue sijaitsee Ruoveden kunnassa Pirkanmaalla. Suurin osa alueesta on valtion maata käsittäen Helvetinjärven Natura 2000-alueen (5284 ha) ja siihen sisältyvän Helvetinjärven kansallispuiston (4988 ha). Natura-alueeseen kuuluu lisäksi osa luonnonsuojelulailla toteutetusta yksityisestä suojelualueesta (n. 8 ha). Loput Natura-alueesta on luonnonsuojelulailla toteutettavia yksityisiä maa- ja vesialueita.			

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Pääpiirteittäin
Lisätietoja
Helvetinjärven kansallispuistolle laadittiin edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 2004.

2 Perustamistarkoitukset

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).
---------------	--

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Helvetinjärven järvet	Rantojen suojeluohjelma (RSO)	Rantojen suojeluohjelma	Ohjelma-alueiden säilyttäminen rakentamattomina ja luonnontilaisina.
Helvetinjärven kansallispuisto	Kansallispuisto	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (1981/674). Perustuu vanhaan luonnonsuojelulakiin (1923). Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (1981/932).	Luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajien rauhoittaminen. Suojelutarkoituksen lisäksi kansallispuiston tarkoituksena on luonnontuntemuksen lisääminen ja yleinen luonnonharrastus.
Penkkijärvet	Vanhojen metsien suojeluohjelma (AMO)	Vanhojen metsien suojeluohjelma	Vanhojen luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Ruoveden seurakunnan metsä	Yksityinen luonnonsuojelualue (LSL 24 §)	Perustamispäätökset, Pirkanmaan ELY-keskus	Yksityinen luonnonsuojelualue (LSL 24 §). YSA-alueiden perustamispäätöksillä toteutetaan valtakunnallisia suojeluohjelmia, kaavoituksen suojeluvarauksia sekä Natura 2000 -verkoston suojelutavoitteita.

Yhteenveto

Noin 91 % Natura-alueesta on suojeltu 1982 perustetulla Helvetinjärven kansallispuistolla. Haukkajärven pohjoisosan, osa Koveron, Kalettoman, Iso Saarijärven ja Ruokejärvien vesialueista sekä rannoista kuuluu valtakunnalliseen rantojen suojeluohjelmaan. Alueella sijaitsee yksi luontotyyppin suojelemiseksi perustettu yksityinen luonnonsuojelualue (Ruoveden seurakunnan metsä).

3 Vesistöt ja geologia

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

Helvetinjärven kansallispuiston keskeisiä luontotyypppejä ovat kirkasvetiset järvet sekä pienet humuspitoiset järvet ja lammet.

Alueen järvet ja lammet ovat karuja ja suhteellisen pieniä. Runsaasti esiintyy soiden ympäröimiä, tummavetisiä lampia. Osa pikkujärvistä ja kookkaammista vesistä on kirkasvetisiä ja mineraalirantaisia. Puiston länsiosassa sijaitseva Haukkajärvi on alueen suurin järvi. Sen rannat liittyvät moreenimaihin ja pienialaisiin hiekka-alueisiin sekä soihin. Maankuoren halkeamien ja siirrosten seurauksena ovat muodostuneet kapeat ja jyrkkärantaisten rotkojärvet: Iso Helvetinjärvi, Pitkä Helvetinjärvi, Luoma ja Kovero. Rotkojärvet ovat erittäin syviä, syvimmillään 40-50 m.

Alueella on joitain pieniä tummavetisiä puroja. Haukkajärvestä alkunsa saava Haukkajoki kulkee kansallispuistossa n. 0,3 km matkalla.

Kuvaus alueen pohjavesistä

Puistossa ei ole luokiteltuja pohjavesiesiintymiä.

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Helvetinjärven kansallispuisto on sisämaan kohde.

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

Vesialueilla ei ole taloudellista käyttöä. Joidenkin järvien rannoilla on kesämökkejä.

Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta	
Nimi	ha	%	Erinomainen/hyvä	66,0		VPD:n mukainen suojelualuekisterikohde
Järvet p-ala	723,80	13,4	Tyydyttävä	0,0		Koskiensuojelukohde
Joet p-ala	0,46	0,0	Välttävä/huono	0,0		Voimakkaasti muutettu vesistö
Merialueet p-ala	0,00	0,0	Ei tietoa	34,0		Säännöstelty vesistö

Geologia

Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)

Helvetinjärven kansallispuiston kallioperä kuuluu Sisä-Suomen graniittialueeseen ja on pääosin muodostunut happamista syväkivilajeista, granodioriittista ja graniiteista. Kallioperä on sen vuoksi karua. Ravinteisempia kivilajeja tavataan jonkin verran. Rotkojärvien alueella kallioperä on suurimmaksi osaksi kvartsidioriittia. Pienemmillä alueilla esiintyy gabroa, dioriittia ja graniittisia juovia.

Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)

Helvetinjärven geologinen erikoisuus ovat kaksi rotkolaaksoa, jotka ovat syntyneet 150–200 miljoonaa vuotta sitten maankuoren halkeamien ja siirrosten seurauksena. Helvetinkolua pohjoisempaan, syvempään siirroslinjaan on muodostunut kapeiden ja jyrkkärantaisten rotkojärvien jono: Iso Helvetinjärvi, Pitkä Helvetinjärvi, Luoma ja Kovero. Kalliojyrkänteet kohoavat korkeimmillaan 180–210 metriä merenpinnan yläpuolelle. Jyrkänteiden päältä avautuu jylhiä järvinäköaloja. Monissa paikoissa puistoa on päälaaksoja poikittain leikkaavia pienempiä rotkoja ja poikkihalkeamia. Näistä tunnetuin on Ison Helvetinjärven koillisosassa sijaitseva Helvetinkolu. Kansallispuiston eteläosassa kulkeva Rontonhorhan rotkolaakso on rinteiltään loivempi ja

metsäisempi. Rotkojärvien lisäksi maisemassa ovat tyypillisiä karut, kallioiset metsät ja pienialaiset suot. Puiston geologisina piirteinä maastossa näkyvät myös silokalliot, kalliorotkot- ja harjanteet, lohkareikot, kivikot ja luolat. Haukkajärven alue on moreeni- ja hiekkamaiden vallitsema.

Alueen kallio- ja maaperä on pääosin karua, joten kasvilajistossa vallitsevat vähään tyytyväiset metsä- ja suolajit. Rotkolinjan ympäristössä maaperän ominaisuudet ovat hieman paremmat, ja sieltä löytyvät alueen monipuolisimmat kasviesiintymät.

Muuta	
	Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
	Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
3110 - Karut kirkasvetiset järvet		251,70	0,00	0,0	251,70	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 09.11.2020
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		84,60	3,21	3,8	55,67	65,8	25,72	30,4	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 09.11.2020
3260 - Pikkujoet ja purot		1,50	0,00	0,0	0,12	8,1	1,38	91,9	0,00	0,0		Sakti 09.11.2020
7120 - Muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidas-suot		126,74	0,00	0,0	0,00	0,0	126,74	100,0	0,00	0,0		Sakti 09.11.2020
7140 - Vaihtelumuotoiset ja rantasuot		160,89	28,60	17,8	51,76	32,2	80,53	50,1	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 09.11.2020
8220 - Silikaattikalliot		413,20	0,00	0,0	6,18	1,5	407,02	98,5	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 09.11.2020
8230 - Kallioiden pioneerikasvillisuus		13,28	0,00	0,0	1,21	9,1	12,07	90,9	0,00	0,0		Sakti 09.11.2020
9010 - Luonnonmetsät	P	844,87	1,64	0,2	259,47	30,7	580,04	68,7	3,72	0,4	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 09.11.2020
9050 - Lehdot		17,66	0,00	0,0	17,30	98,0	0,35	2,0	0,00	0,0		Sakti 09.11.2020
91D0 - Puustoiset suot	P	638,10	8,16	1,3	169,02	26,5	454,89	71,3	6,02	0,9	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 09.11.2020

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-alatiedot

Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)	2 401,92
Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha)	2 579,39
Inventoimaton alue (ha)	428,57

Lisätietoja

Luontotyyppi-inventointitiedot ovat pääosin vuodelta 2003 (R. Vesterbacka). Inventoimattomat alueet ovat vesialueita. Osaa Pikkujoet ja purot -luontotyyppiä on aikoinaan perattu, jonka vuoksi edustavuus on heikentynyt. Majava on kuitenkin käytännössä parantanut luontotyyppin edustavuutta patoja rakentamalla inventoinnin jälkeen 2010-luvulla. Muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidassuot -luontotyyppi on kokonaan ennallistettu vuosina 2002–2003, mutta luontotyyppi ei ole vielä täysin ennallistunut keidassuoksi. Luontotyyppi ja edustavuus tulee arvioida seuraavan inventoinnin yhteydessä. Vaihtelumuoto- ja rantasoiden sekä puustoisten soiden edustavuutta alentavat aiemmin tehdyt ojitukset ja hakkuut. Osa on ennallistettu. Luonnonmetsien edustavuutta alentaa aiempi metsätalouskäyttö.

Ruokkeenharjun niitty on entistä peltoa, eikä sitä ole luokiteltu Natura-luontotyyppiä. Niityllä tavataan vaateliasta perinnebiotooppilajistoa. Ruokkeenharjulle on syytä tehdä perinnebiotooppi-inventointi.

Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Helvetinjärven keskeisiä luontotyyppisiä ovat kirkasvetiset järvet, pienet humuspitoiset järvet ja lammet, luonnonmetsät, puustoiset suot, vaihettumissuot sekä silikaattikalliot.

Suurin osa kansallispuiston metsistä on entisiä talousmetsiä, mutta alueelta löytyy myös luonnontilaisia vanhan metsän kuvioita. Metsistä pääosa on kuivia mäntyvaltaisia kangasmetsiä, lisäksi löytyy tuoreita kuusikankaita. Lehtomaisia kankaita ja lehtoja on vain pieni osa alueen metsämaasta, mutta niiden vaikutus kasvilajiston runsauteen on merkittävä. Niiden puusto on pääasiassa kuusivaltaista tai kuusi-koivusekametsää. Alueen metsät ovat paikoin hyvin kallioisia, minkä lisäksi puistossa on laajahkoja kalliolakialueita, louhikoita ja kallioseinämiä. Helvetinjärven suot ovat pääosin pienialaisia rämeitä tai korpirämeitä, joista yli puolet on ojitettu. Puiston alueella on perinnemaisemakohteena hoidettu Ruokkeenharjun tila, jonka entisiä peltota hoide-taan vuosittain niiton tai laidunnuksen avulla.

Kansallispuistoon on laadittu kolme ojitettujen soiden ja metsien ennallistamissuunnitelmaa, joiden toimenpidepinta-ala on 970 ha. Valtaosa toimenpiteistä, suo-ojien tukkiminen sekä metsien pienaukotus, poltto ja lahoppuun tuottaminen, on toteutettu. Hydrologia-LIFE-hankkeessa toteutetaan loput suo-ojien tukkimiset vuoteen 2022 mennessä. Soiden hydrologian palautuminen on alkanut suunnitellusti. Alueella on vielä jonkin verran toimenpidetarvetta. Alue kuuluu palojatkumoverkostoon, jossa määräjain toistettavien polttojen avulla ylläpidetään palaneesta ja hiilty-neestä puusta riippuvaisen ja siitä hyötyvän harvinaisen lajiston elinolosuhteita.

Helvetinjärven alueella on merkitystä lähiseudun vanhojen metsien kytkeytyneisyyden kannalta. Lähellä sijaitsevia suojelualueita ovat Riuttaskorven virkistysmetsä, Seitsemisen kansallis-puisto sekä Aurejärven ja Raattaniemi–Vekaraniemen Natura 2000 -alueet. Tämä kokonaisuus muodostaa tärkeän elinympäristön ja ekologisia käytäviä alueen metsälajistolle.

5 Yhteenveto lajistosta	
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.
Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	1
Muut uhanalaiset lajit	32
Silmälläpidettävät lajit	33
Alueellisesti uhanalaiset lajit	
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	3
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	16
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	3
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	3
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
Kansallispuiston monimuotoinen kallio-, metsä-, -ja järviluonto tarjoaa elinympäristöjä monipuoliselle lajistolle. Luontodirektiivin lajeista alueella esiintyy liito-orava ja isotorasammas. Sammas- ja jäkälälajisto on monipuolinen. Alueen vanhoissa metsissä ja kalliojyrkänteillä esiintyy erittäin uhanalaista sammas- ja jäkälälajistoa, mm. pikkulovisammas ja röyhelökarve. Sammas- ja jäkälälajistolle tärkeimmät elinympäristöt alueelta tunnetulle lajistolle ovat kalliorinteet ja jyrkänteet sekä lahopuut. Kallioluonto on kasvilajistoltaan merkittävä, vaikka kasvillisuutta rajoittavana tekijänä on kalliooperän niukkaravinteisuus. Putkilokasvilajistollisesti arvokkainta osaa ovat Ruokkeenharjun perinnebiotooppi sekä rotkojärvien alueen lehtokuviot. Muuta vanhojen metsien lajistoa ovat muun muassa pohjantikka ja pikkusieppo. Nämä ovat lintudirektiivin lajeja, samoin kuin kuikka ja selkälokki, jotka pesivät Haukkajärvellä. Helvetinjärvellä on toistaiseksi säilynyt jonkin verran luonnonmetsien kääpälajistoa, joskin populaatiokoot ovat aika pieniä ja kaikkein vaateliaimmat lajit puuttuvat. 2000-luvun alkuvuosien myrskyt ovat tuottaneet puistoon runsaasti uutta kuollutta puuta, joka lahotessaan tarjoaa sopivan kasvualustan kääville ja ylläpitää lajistoa jatkossakin. Helvetinjärvi on merkittävä liito-oravan kannalta, koska lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja esiintyy myös lähiseudun suojelualueilla (mm. Seitsemisen kansallispuistossa) ja suojeluun varatuilla alueilla. Suojelualueet ovat erittäin merkittäviä saarekkeitä luonnonmetsien lajistolle läntisessä Suomessa. Minkki, supikora ja amerikanmajava ovat vierasperäisiä lajeja. Raportin lopussa liitteessä 2 ovat suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit.	

6 Kulttuuriympäristö

Selite	Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.
---------------	--

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Maisemat ovat tärkeä osa Helvetinjärven kansallispuiston kulttuuriympäristöä. Ainutlaatuisen geologian muodostavat rotkolaaksot ja rotkojärvet houkuttelevat kiehtovilla maisemillaan virkistyskäyttäjää alueelle. Iso Helvetinjärven kaakkoiskulmassa sijaitsevaa Helvetinkolua matkailijat ja paikalliset asukkaat ovat käyneet katsomassa jo 1800-luvulta lähtien. Myös Ruovedellä erämaa-ateljeetaan pitänyt taidemaalari Akseli Gallen-Kallela ja muita taiteilijoita on kulkenut Helvetinjärven luonnossa hakemassa inspiraatiota työhönsä. Helvetinkolun historiaan liittyvää autiotupaa hoidetaan ja käytetään nykyisin retkeilijöiden päivätupana. Myös Haukkajärven rannalla sijaitsevan Haukanhiedan hiekkaranta on maisemaltaan arvokas.

Kansallispuiston eteläpäässä Ruokejärvien läheisyydessä sijaitsee Ruokkeenharjun vanhan maatilan perinnemaisema-alue. Se on perinteisen maatalouden luoma elinympäristö, jossa on säilynyt vanhoja rakennuksia ja niittyjä. Perinnemaisema-alueen pinta-ala on n. 2 hehtaaria. Ruokkeenharjun alue käsittää rakennukset, rakenteet ja lähiniityt. Rakennuksiin kuuluu päärakennus, navetta, aitta sekä maakellari. Rakennusten ulkoasu pyritään säilyttämään. Tarpeen mukaan rakennuksia voidaan korjata ja ottaa niille soveltuvaan käyttöön. Entiset pellot pidetään avoimina ja niitä hoidetaan niittyinä piha- ja ketokasvuston säilyttämiseksi. Niittyjä voidaan myös laiduntaa. Ruokkeenharjun tilan lisäksi kansallispuistosta tunnetaan yksi, mahdollisesti kaksi historiallista asuinpaikkaa, joista on jäljellä rakennusten kivijalkoja ja muita asumistoimintaan liittyviä rakenteita.

Alueen metsätöiden historia näkyy alueen rakennuskannassa Iso Saarijärven kämpässä sekä hakkuita ja uittoja varten rakennetuissa polkupyöräteissä, joista osia on säilynyt puistossa. Alueen 1900-luvun alkupuolen rakennuksilla ja rakennusryhmillä, on todennäköisesti vähintään paikallisia rakennushistoriallisia arvoja.

Kohteet

Kulttuuriympäristöt

Luokka	Lkm	Kuvaus
Valtakunnallisesti arvokas maisema	1	Helvetinjärven kansallispuiston rotkolaaksot ovat maisemiltaan ja luontoarvoiltaan arvokkaita. Iso Helvetinjärven kalliomaasto on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi.

Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja

Alueelta tulisi laatia rakennusinventointi, josta käy ilmi alueen varhaisesta metsänhoidosta ja muusta ihmistoiminnasta kertovat säilyneet piirteet (mm. Helvetinkolun tupa, Haukan ja Ruokkeenharjun tilat rakennuksineen), rakennusten kunto ja niiden kulttuurihistoriallinen merkitys suhteessa muuhun vastaavaan rakennuskantaan. Metsähallituksen kulttuuriperinnön erikoissuunnittelija on tehnyt kansallispuiston alueella alustavan rakennusinventoinnin, jossa on kerätty rakennusten perustiedot. Inventoinnin perusteella rakennettuun kulttuuriympäristöön Helvetinjärven kansallispuistossa kuuluvat Ruokkeenharju tilan rakennukset, Iso Saarijärven kämpä ja sauna, Hiedan maja (vuokratupa), Haukantien aitta ja Helvetinkolun päivätupa. Iso Saarijärven rakennukset eivät ole yleisöikäytössä. Haukan tilan rakennukset ovat kesäisin vuokralla.

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyvyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana	
Helvetinjärven kansallispuisto on tärkeä luontomatkailukohde Pirkanmaalla. Valtaosa kävijöistä on kotimaisia matkailijoita, jotka tulevat suurimmasta lähikaupungista Tampereelta sekä pääkaupunkiseudulta (kävijätutkimus 2019). Puiston käyntimäärät ovat kasvaneet viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2019 Helvetinjärven kansallispuistoon tehtiin 39 700 käyntiä. Käyntimäärä lähes kaksinkertaistui edellisvuoteen 2018 nähden. Vuonna 2020 koronavirusepidemia lisäsi kansallispuistojen suosiota ja Helvetinjärven käyntimäärä kaksinkertaistui jälleen ollen 80 200. Retkeilyn ja luontomatkailun suosion kasvu pitää todennäköisesti tulevaisuudessakin puiston käyntimäärät korkeina. Kasvaneet käyntimäärät ovat luoneet tarpeen uudistaa puiston palvelutarjontaa vastaamaan paremmin kysyntää. Helvetinjärven kansallispuisto sijaitsee 4400 asukkaan Ruoveden kunnassa. Kansallispuisto on kunnan elinvoiman kannalta tärkeä vetovoimatekijä, joka houkuttelee alueelle matkailijoita, kesäasukkaita ja muita vierailijoita. Kunta tekee aktiivista yhteistyötä Metsähallituksen kanssa luontomatkailun kehittämiseksi. Kansallispuiston sopimusyrittäjät ja lähiympäristön muut yrittäjät tarjoavat monipuolisia palveluita kansallispuiston kävijöille. Helvetinjärvi on myös tärkeä virkistyskohde paikallisille asukkaille. Kansallispuistossa on retkeilijöiden ja matkailijoiden käytettävissä noin 30 km merkittyjä reittejä ja useita taukopaikkoja, joissa on tulenteko- ja telttailumahdollisuus sekä käymälät. Kansallispuistossa sijaitsevaa Hiedan majaa vuokrataan kesäkaudella kävijöille. Kansallispuiston pääopastuspisteenä toimii ravintola Helvetin Portti Kankimäessä. Käyntien alueellinen jakautuminen Helvetinjärvellä painottuu Kankimäen, Helvetinkolun ja Haukanhiedan alueille, sekä näiden välisille reittiosuuksille. Helvetinkolulla, Haukanhiedalla ja Iso-Ruokejärvellä sijaitsevat suosituimmat taukopaikat, jotka ruuhkautuvat helposti lisääntyneiden kävijämäärien vaikutuksesta. Muissa kansallispuiston kohteissa kävijöitä liikkuu selvästi vähemmän. Helvetinkolulla retkeillään myös talviaikaan. Pirkanmaan maakuntakaavassa lähiseudulle muodostuu Pirkanmaan laajin yhtenäinen luonnon monikäyttökokonaisuus Helvetinjärveä ja Seitsemistä yhdistävästä MK-alueesta ja Ruoveden reittien kulttuurimaisemasta. Maakuntakaavan MK-merkintä mahdollistaa maakunnallisen luontomatkailun ja virkistysreittien kehittämisen luontoarvot huomioiden. Uusia alueita on osoitettu maakuntakaavassa myös Ruoveden kunnan keskustan suuntaan reittien kehittämistä varten.	
Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä	
Helvetinjärven kansallispuiston viehätys on rotkolaaksojen muodostamissa jylhissä korkeuseroissa ja geologisissa muodostelmissa, tummissa ja kirkkaissa vesistöissä sekä salomaisissa ja jäkäläisten kallioiden täplittämässä metsässä. Alueen rauhallisuus ja monimuotoinen maasto luovat erämaisen tunnelman. Puistossa on myös kulttuurihistoriallisia arvoja, kuten vanhoja rakennuksia ja Ruokkeenharjun perinneympäristö. Kansallispuiston vahvoja vetovoimatekijöitä ovat maisemalliset käyntikohteet Helvetinkolu ja Haukanhiedan hiekkaranta, joiden yhteydessä on merkittyjä reittejä retkeilijöille. Alueella liikkuvat virkistyskäyttäjät ja matkailijat saavat hyvinvointia, luontoelämyksiä ja luonnontuotteita kansallispuistosta. Puisto on myös tärkeä paikallisen aluetalouden ja yrittäjyyden kannalta, kun matkailijat kuluttavat käyntinsä yhteydessä paikallisia tuotteita ja palveluja. Vuoden 2019 kävijätutkimuksen mukaan kävijät käyttivät rahaa Helvetinjärven kansallispuistossa ja sen lähialueella keskimäärin 32 euroa käyntikertaa kohden, mikä oli 11 euroa enemmän kuin vuoden 2012 kävijätutkimuksen tuloksissa. Helvetinjärven kansallispuiston kokonaistulovaikutukset vuonna 2019 olivat noin 1,1 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 10 henkilötyövuotta. Lähialueen matkailuyritykset tarjoavat kävijöille ravintola-, majoitus-, ja ohjelmalveluita sekä välinevuokrausta. Kansallispuiston reiteillä, taukopaikoilla ja muulla palveluvarustuksella on tärkeä merkitys yritystoiminnalle.	

Retkeilykäytön määrä				
Kävijälaskentakohteet			Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta	
Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)	Helvetinjärven kansallispuistoon on lisätty uusia kävijälaskureita kesällä 2019. Tämä on tarkentanut käyntimäärälaskentaa ja voi osaltaan selittää kasvaneita kävijälukemia. Kävijälaskentaa jatketaan ja tarkennetaan jatkossakin. Esimerkiksi Pohtion tielle lisätään uusi kävijälaskuri Kankimäen kävijämääriä tarkentamaan. Myös suunniteltujen uusien reittien käyntimääriä tullaan seuraamaan.	
841	Helvetinjärven kansallispuisto			
Kävijälaskentatiedot				
Vuosi	Käyntimäärä			
2015	21 484			
2016	22 371			
2017	26 072			
2018	26 203			
2019	39 663			
2020	80 200			
Polttopuun käyttö ja jäte				
	Vuosi	Määrä (m³)		
Sekajäte	2019	2		
Polttopuu	2019	150		
Kävijäprofiili				
Kävijätutkimuksen nimi		Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2019	Vuosi	2019
Kävijätyytyväisyys		Matkailijoiden osuus		
Kävijätyytyväisyysindeksi	4,125	Paikalliset kävijät (%)	5,0	
Tyytyväisyys palveluihin	3,913	Kotimaiset matkailijat (%)	90	
Tyytyväisyys ympäristöön	4,303	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	5,0	
Odotusten täyttyminen	4,435			
Häiriötekijöiden kokeminen	4,327			
Paikallistoloudelliset vaikutukset		Viipymä		
Vuosi	2019	Päiväkävijät (%)	55,0	
Työllisyysvaikutus (htv)	10	Yöpyjät (%)	45,0	
Tulovaikutus (milj. €)	1,10			

	Päiväkävijät (h)	4
	Yöpyjät (vrk)	2
	Kävijävuorokaudet	29 861

Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista

Tuoreen 2020 julkaistun kävijätutkimuksen mukaan tyypillinen Helvetinjärven kansallispuiston kävijä on kotimainen matkailija, joka saapuu puistoon 2–5 henkilön seurueessa oman perheen tai ystävien kanssa. Suurinta kävijäryhmää edustavat 35–44-vuotiaat sekä 25–34-vuotiaat. Päiväkävijät viipyvät puistossa keskimäärin kolme tuntia, yöpyjät kaksi vuorokautta. Vastaajista 67 % ilmoitti olevansa ensimmäistä kertaa Helvetinjärven kansallispuistossa. Vastaajat pitivät puistovierailulla tärkeänä erityisesti luonnon kokemista, maisemia ja yhdessäoloa oman seurueen kanssa.

Kävijöiden odotukset Helvetinjärven käynnillä täyttyivät varsin hyvin. Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,1. Indeksiin vaikuttavia tekijöitä ovat mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennakko-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Myös vastaajien kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset lisääntyivät Helvetinjärvellä vierailtaessa.

Matkailun yhteistyö

Matkailun yhteistyön kuvaus

Metsähallitus tekee kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyritysten kanssa yhteistyösopimuksen, jonka tavoitteena on varmistaa luontomatkailun kestävyys sekä laadukas ja yhdenmukainen viestintä ja markkinointi koskien kansallispuistoa. Ruoveden kunnan kanssa on tehty yhteistyötä esimerkiksi teiden kunnostamisessa, reittien ja palveluiden kehittämisessä sekä markkinoinnissa. Alueen luontomatkailun kehittämistyötä tehdään mm. erilaisissa hankkeissa alueellisten matkailuorganisaatioiden, yrittäjien sekä kuntien kanssa.

Vuosi	2020	Yhteistyöyritysten lukumäärä	28	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	3,250
-------	------	------------------------------	----	--	--	---	-------

Lisätietoja

Vuonna 2020 ei kysytty yhteistyöyritysten palvelemien asiakkaiden määrää.

Retkeilypalvelujen tarjonta

Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Päivätupa	1			1			1			Helvetinkolu päivätupa
Vuokratupa tai -kämppä	1			1			1			Hiedan majan vuokratupa
Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Keittokatos	2		1	1			2			Haukanhieta keittokatos; Luomalahti keittokatos

Tulentekopaikka	10		6		4		10			Heinälahti: tulentekopaikka Haukanhieta: 2 tulentekopaikkaa ja keittokatos Iso Ruokejärvi: tulentekopaikka Helvetinkolu: tulentekopaikka ja päivätupa, jossa on puuliesi ja takka. Luomajärvi: tulentekopaikka Luomanlahti: keittokatos Ruokejärvet: tulentekopaikka Valkoinen: tulentekopaikka.
Telttailualue	6			1		5	6			Telttailualueet: Haukanhieta, Heinälahti, Luomajärvi, Iso Ruokejärvi, Ruokejärvet, Valkoinen.
Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja			
				MH	Muu					
Kesäretkeilyreitti	24,1		7,3	17,2	6,9		Helvetistä itään -luontopolku Kankimäestä Helvetinkolulle, 4 km. Reitti Haukanhiedalta Helvetinkolulle ja takaisin, 11 km. Pirkan Taipaleen retkeilyreitistö, joka osittain kulkee puistossa; osuudet: Haukanhieta-Heinälahti reitti, Iso Ruokejärven läheltä luoteeseen, Helvetinkolu-Luomalahti, Luomalahti-Pikku-Kovero.			
Lisätietoja										
Helvetinjärven kansallispuiston maasto on mäkisyytensä vuoksi haastavaa. Kulku on esteetöntä Haukanhiedalla ja sen lähiympäristössä. Haukanhiedan parkkialueen läheisyydessä sijaitsee esteetön käymälä.										

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueita koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.
---------------	--

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2015	26 936	Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011-2012	2012	4,4
2016	30 336			
2017	28 412			
2018	24 736			
2019	24 801			

Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2020	418 000	2019	0	0

Lisätietoja

Ravintola Helvetin Portti Kankimäen pysäköintialueella toimii sekä kansallispuiston opastuspisteenä että ravintola-, kahvila-, majoitus- ja caravanpalveluita tarjoavana yrityksenä. Läheisen Seitsemisen kansallispuiston luontokeskus toimii Ylöjärvellä yhteistyössä paikallisen yrittäjän kanssa. Luontokeskuksessa on luontonäyttely ja tarjolla ravintola- ja kokouspalveluja sekä majoitusta.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5– vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)
Asiakaspalvelupisteet	0	0	0	0
Opastuspisteet	0	0	0	0
Luontoon.fi-sivut	1	1	0	1
Maasto-opasteet			Nykyiset ja uudet opasteet uusien reitti- ja taukopaikkalinjausten yhteydessä	
Luontopolut	1	1	0	1
Esitteet ja muu painomateriaali		1		1

Lisätietoja

Helvetistä itään -luontopolulla on muutamia opastauluja alueen luonnosta ja kulttuurihistoriasta. Kankimäen ja Haukanhiedan lähtöpisteissä on kansallispuiston opastetaulut ja alueen reittikartat. Kankimäessä sijaitsee myös opaskartta Ruoveden kunnan alueen palveluista. Haukanhiedan keittokatoksen ja Helvetinkolon päivätuvan yhteydessä on myös alueen ohjetauluja.

8 Erätalous						
Selite		Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.				
Metsästys						
Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä						
Suunnittelualue on metsästyssseurojen aktiivisessa metsästyskäytössä. Aluetta voidaan hyödyntää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä. Alueella toistaiseksi voimassa olevat metsästysvuokrasopimukset hirven ajoon: Ruoveden Metsästyssseura ry, sopimusnumero 16572 hirvieläimet. Pyydysperän Pauku ry, sopimusnumero 32946 hirvieläimet. Visuveden Hirvimiehet ry, sop.nro. 14865 hirvieläimet. Pourun Erämiehet ry, sop.nro 46605 hirvieläimet. Pihlajalahden Eräveikot ry, sop.nro 38266 hirvieläimet.						
Kuvaus alueen riistakannoista						
Alueella on kohtuullisen hyvät pienriistakannat (metso, teeri, pyy, vesilinnut, jänis, rusakko,) sekä rauhoittamattomien lintujen kanta. Samoin keskinkertainen hirvieläinkanta (hirvi, valkohäntäpeura ja kauris). Kauriskanta on voimakkaasti lisääntymään päin. Pienpetoja alueella on keskinkertaisesti.						
Arvio metsästyspaineesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	x	Pieni
Tarkennus						
Kannanhoidollisesti hirvieläinten ajoalueella on suuri merkitys (paikallinen, liikenteellinen ja kannanhoidollinen). Samoin pienpetojen pyynnillä olisi kannanhoidollisesti merkitystä (lintukan-toihin).						
Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	0,00					
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	0,00					
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	0,00					
Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue	0,00					
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	0,00					
Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue	4 491,00	Suunnittelualueella on voimassa 5 metsästysvuokrasopimusta. Sopimukset koskevat hirvieläinten metsästystä. Sallittua on hirven ajo metsästyksen yhteydessä. Lisäksi sopimukset ovat toistaiseksi voimassa olevia.				

Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoite- tussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäy- tön ulkopuolinen alue	0,00					
Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikal- liset/ajalliset rajoitukset	0,00					
YSA-alueiden metsästyskieltoalueet						
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla						
Metsästys on yksityisillä luonnonsuojelualueilla pääsääntöisesti kielletty vierasperäisten lajien poistamista lukuun ottamatta. Niillä on kuitenkin sopimuksellisesti mahdollista metsästää, maanomistajakohtaisilla ehdoilla.						
Kalastus						
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä						
Onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus on sallittua kansallispuiston vesialueilla kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti. Suunnittelualueeseen kuuluu yksityisiä vesialueita, jotka eivät ole kansallispuiston aluetta ja ovat osakaskuntien hallinnassa. Näillä Natura-alueeseen sisältyvillä vesillä kalastusjärjestelyt ovat osakaskuntien päätettävissä. Yksityiset vesialueet sijaitsevat esimerkiksi Haukkajärvellä, Luomajärvellä ja Koverojärvellä. Osakaskunnat: Haukkamaan osakaskunta, Haukkamaan vesialueen osakaskunta, Visuveden osakaskunta, Pitkälän osakaskunta, Pappilan osakaskunta, Storniemen osakaskunta, Mustajärven osakaskunta. Osakaskuntien vesialueilla harjoitetaan jonkin verran virkistys- ja kotitarvekalastusta. Esimerkiksi Haukkajärvi on merkittävä kalastuskohde paikallisille ihmisille ja järvestä noin puolet kuuluu Haukkamaan osakaskunnan hallintaan.						
Vesistön tila kalaston kannalta						
Vedenlaatu hyvä, eikä sitä heikentäviä tekijöitä ole valuma-alueen kautta todennäköisesti odotettavissa. Ilmakuormitus (esim. happamat sateet, muut päästöt) ja sen mahdollinen vaikutus vesistöön ja kaloihin on tosin mahdollinen.						
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet						
Kalavesiä on hoidettu kalastusjärjestelyin ja kalanistutuksin.						
Arvio kalastuspaineesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	x	Pieni
Tarkennus						
Alueella on		Kaupallista kalastusta	x	Kalastusopastustoimintaa		
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus		Kielletty	x	Sallittu		
Lisätieto						
Kalastusopaspalveluja alueella tarjoaa yritys Haukkamaa Adventures.						

Kalasto
Hauki, ahven, särki, siika, kuha
Lisätietoja kalavesien hoidosta
Haukkajärveen on tehty kalanpoikasten istutuksia lähes 60 vuoden ajan. Istutuskalana ovat olleet siian ja kuhan poikaset. Istutuksen on hoitanut pääasiassa Haukkamaan osakaskunta.

9 Tutkimus			
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.	
Alueella tehty tutkimus			
Helvetinjärven kansallispuiston alueella on tehty erilaisia luontoarvoihin, kuten kasvillisuuteen, kääpälajeihin ja sammaliin liittyviä kartoituksia ja tutkimuksia. Metsähallitus on tehnyt alueella ennallistamis- ja luonnonhoitoseurantoja. Metsähallitus on tehnyt kansallispuistossa myös kävijätutkimuksia vuosina 2006, 2012 ja 2019.			
Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys			
Metsähallitus jatkaa kansallispuiston ennallistamis- ja luonnonhoitoseurantoja, joilla seurataan soiden ja metsien luonnontilaan palautumista ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien vaikutusta lajistoon. Kävijätutkimuksia toteutetaan puistossa säännöllisin, n. 5 vuoden väliajoin.			
Tutkimustahot			
Metsähallitus			
☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon	☐	Alueella on koealoja
☐		☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon
Lisätietoja			

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.			
Luontaiselinkeinot (muut, sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)				
-				
Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhdonta)				
Kansallispuiston alueelle ei kohdistu tällä hetkellä kaivosvaltauksia tai malminetsintäalueita.				
Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset
Metsätalous				
Metsähallituksen alueet	Ei metsätalouskäyttöä.			
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				
Yksityinen maa				
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				
Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet				
Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus	
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite			Metsästysalueiden vuokrasopimukset (alueen käyttö hirven ajoin metsästyksen yhteydessä, ks. lomake 8)	

KESKEISET ARVOT JA UHKAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoituksen sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.
---------------	---

Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit Suunnittelualueella esiintyy 10 luontodirektiivin luontotyyppiä ja 20 lajia. Alueen keskeisiä luontotyyppijä ovat boreaaliset luonnonmetsät, karut kirkasvetiset järvet, humuspitoiset järvet ja lammet, puustoiset suot, vaihtumissuot sekä silikaattikalliot. Edustavia luonnonmetsiä on mm. Luoman, Koveron, Ison Helvetinjärven ja Ison Saarijärven ympäristössä sekä Ronttonhorhassa. Niissä ennen alueen suojelua tehtyjen metsien käsittelyjen vaikutukset ovat enää vähäiset. Muiden suojeltujen metsien kanssa ne muodostavat yhtenäisen metsäalueen. Alueen järvet ovat luontoarvoiltaan edustavia. Haukkajärvi on kirkasvetisin, Iso Helvetinjärvi, Kovero ja Luoma ovat kymmeniä metrejä syviä. Pienemmät järvet ja lammet ovat tummavetisempiä. Edustavimmat silikaattikalliot löytyvät rotkolaaksojen ympäristöstä. Suoluontotyypeissä on vaihtelevuutta rehevistä korvista karuihin rämeisiin. Edustavimmat suot ovat puustoisia soita rotkolaaksojen pohjilla. Alueella on merkitystä vanhojen metsien kytkeytyneisyyden kannalta. EU:n luonto- ja lintudirektiiviin kuuluvista lajeista alueella esiintyy mm. liito-orava, isotorasammal, kuikka, kaakkuri, pikkusieppo, pohjantikka ja selkälökki. Liito-oravaa tavataan alueen monissa varttuneissa ja vanhoissa metsissä, joissa on lehtipuustoa, etenkin haapaa. Selkälökki esiintyy Haukkajärvellä. Isotorasammal kasvaa jyrkillä kallioseinämillä mm. rotkolaaksoissa.	Alueen suojelua edeltäneen metsätaloustalouden takia luonnonmetsien edustavuus on heikentynyt. Ennallistamistoimista ja ns. luontaisesta palautumisesta huolimatta metsien aiemmat käsittelyt vaikuttavat vielä kymmeniä vuosia.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Kyllä, osittain. Ennallistamistoimet.
	Hallitsemattoman ja haitallisen virkistyskäytön vaikutukset: Silikaattikallioiden kasvillisuuden ja jäkälän kulumisen ja huuhtokajan häirintä mm. kiipeilyn seurauksena. Luvaton leiriytyminen, veneily, luvattomat rakennelmat ja nuotiot erityisesti Haukkajärvellä aiheuttavat häirintää lintulajistolle.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Kyllä, osittain.
	Luontaiset metsäpalot puuttuvat, mikä aiheuttaa vaikutuksia lähinnä metsälajistoon.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Kyllä, osittain. Ennallistamispoltot.
	Suuri osa alueen soista on aikoinaan ojitettu. Tulevaisuudessa ojitusten haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenävät ajan myötä ns. luontaisen palautumisen sekä ennallistamistoimenpiteiden loppuun saattamisen myötä.	Kohtalainen	Aiempi käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, osittain. Ennallistamistoimet.

Luontoarvot: Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit Alueen vanhoissa metsissä ja kalliojyrkänteillä esiintyy uhanalaista sammal- ja jäkälälajistoa, mm. pikkulovisammal ja röyhelökarve. Uhanalaisista linnuista alueella tavataan mm. hömötiainen, pyy ja varpuspöllö.	Elinympäristöjen muuttuminen aieman metsätaloustoiminnan myötä on vähentänyt alueen lajiston määrää ja monimuotoisuutta. Vaikutukset näkyvät etenkin alueen metsälajistossa johtuen mm. puustorakenteen yksipuolisuudesta ja lahoppuujatkumon puutteesta. Vaikutukset lajistoon ovat pitkäikäisiä ennallistamistoimenpiteistä huolimatta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Kyllä, osittain.
	Hallitsemattoman ja haitallisen virkistyskäytön vaikutukset: Silikaattikallioiden lajiston häviäminen mm. kiipeilyn seurauksena. Luvaton leiriytyminen, veneily, luvattomat rakennelmat ja nuotiot erityisesti Haukkajärvellä aiheuttavat häirintää lintulajistolle.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Kyllä, osittain.
	Luontaiset metsäpalot puuttuvat, mikä aiheuttaa vaikutuksia lähinnä metsälajistoon.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Kyllä, ennallistamispoltot.
	Suuri osa alueen soista on aikoinaan ojitettu. Tulevaisuudessa ojitusten haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenvät ajan myötä ns. luontaisen palautumisen sekä ennallistamistoimenpiteiden loppuun saattamisen myötä.	Kohtalainen	Aiempi käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, osittain. Ennallistamistoimet.
Luontoarvot: Geologiset kohteet						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Rotkolaaksot Alueen erikoisuutena ovat syvät rotkolaaksot, jotka ovat syntyneet maankuoren halkeamisen ja siirroksien seurauksena 150-200 milj. vuotta sitten. Iso Helvetinjärven kalliomaasto on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi. Se on geologisilta ja biologisilta piirteiltään arvokas luonnonmaisemakokonaisuus.	Uusien polkujen lisääntyminen ja rakentaminen voi olla uhka geologisille arvoille. Hallitsematon kiipeily voi olla uhka kallioseinämiä lajistolle.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, osittain. Käytön ohjauksella.

Luontoarvot: Erämaisuus (syрjäisyys)						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Erämaisuus Alueen syрjäisyys sekä vaikeakulkuinen ja jylhä maasto luovat erämaisen tunnelman. Alue on ollut pitkään harvaan asuttua saloseutua. Alueella on useita erämaisia järviä ja lampia rakentamattomine rantoineen.	Aiemman metsätalouskäytön jäljet.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö		75-100%	Kyllä, osittain.
	Kasvava kävijämäärä vaikeuttaa erämaisuuden tuntua ja luo ruuhkaisuuden kokemusta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Kyllä, osittain.
	Lentomelu heikentää erämaisuuden tuntua.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	
	Suuri osa puiston soista on aikoinaan ojitettu. Ennallistamisen ja ns. luontaisen palautumisen kautta ojitusten vaikutukset vähenevät ajan saatossa.	Vähäinen me	Aiempi käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, osittain.
Kulttuuriarvot: Luonnon- ja kulttuurimaisemat						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Luonnon- ja perinnemaisema Alue on eräs Pirkanmaan jylhimmistä ja maisemallisesti vaikuttavimmista. Rotkolaaksot ja niihin yhdistyvä järvimaisema leimaavat aluetta. Alueella on useita erämaisia järviä ja niitä ympäröiviä vanhoja metsiä. Alueen tunnetuin maisemanähtävyys on jyrkkärinteinen kalliosola Helvetinkolu. Myös Haukkajärven rannalla sijaitsevan Haukanhiedan hiekkaranta on maisemaltaan arvokas. Lisäksi kansallispuistossa on Ruokkeenharjun tila, jonka niittyjä hoidetaan perinnebiotooppina.	Ruokkeenharjun tilan perinnemaisema umpeutuu ilman niittoa tai laidunnusta.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, hoitotoimenpiteet
Kulttuuriarvot: Rakennettu kulttuuriympäristö						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Rakennettu kulttuuriympäristö Rakennettuun kulttuuriympäristöön kuuluvat puistossa mm. Haukan tilan aitta, Ison Saarijärven kämpppä, Helvetinkolun päivätupa ja Ruokkeenharjun tila sekä alueen metsätalouskäyttöön liittyvät rakenteet, kuten polkupyörätiet.	Rakennushistoriallinen selvityksen ja arkeologisen inventoinnin puute. Kohteiden hoitamattomuus ja/tai ympäristön umpeenkasvu, joka heikentää rakennuskannan kuntoa. Arkeologisen kulttuuriperinnön vaarantuminen virkistyskäytön ja muun maankäytön seurauksena voi olla uhka.	Suuri merki	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, toteuttamalla arkeologinen ja rakennushistoriallinen inventointi.

Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Virkistyskäyttö ja luontomatkailu Alue on vahva ja perinteinen retkeily- ja matkailukohde, jonne tehdään paljon päiväretkiä sekä myös pidempiä vierailuja. Viimeisten 10 vuoden aikana alueen virkistys- ja luontomatkailukäyttö on lisääntynyt merkittävästi. Suurin osa kävijöistä saapuu puistoon Tampereen alueelta ja pääkaupunkiseudulta. Alueella toimii lukuisia paikallisia ja maakunnallisia luontomatkailuyrityksiä ja yhteistyötahoja, jotka tarjoavat palveluita kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kansallispuiston sijantikunnan Ruoveden kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä alueen luontomatkailun kehittämiseksi. Kansallispuiston vetovoimatekijä on monipuolinen, maise- miltaan vaihteleva ja jylhä salometsien luonto. Puistossa sijaitsee sekä kiehtovia nähtävyyshkohteita, kuten Helvetinkolu ja Haukanhiedan hiekkaranta, että rauhallisia ja erämaisempia alueita, joissa voi retkeillä omatoimisesti luontoa tarkkaillen. Harrastusmahdollisuuksiltaan Helvetinjärvi sopii monille eri käyttömuodoille, kuten patikointiin, melontaan, uimiseen, luonnontuotteiden keräämiseen, pyöräilyyn ja omatoimiseen talviliikuntaan kuten hiihtoon ja retkiluisteluun. Nähtävyy- vyöhykkeen reitit ja palveluvarustus mahdollistavat puis- tossa leiriytymisen ja eväsretkeilyn. Helvetinjärvi on myös osa maakunnallisesti tärkeää Pirkan taival -reitistöä. Alueen järvet ovat tärkeä kalastuskohde etenkin paikallisille asukkaille. Onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus on sallit- tua kansallispuiston vesialueilla kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti. Suun- nittelualueen sisällä on lisäksi osakaskuntien hallinnassa olevia yksityisiä vesialueita. Kansallispuisto on paikallisille metsästyssseuroille tärkeä virkistyskohde. Aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä.	Puolustusvoimien matalalennot sekä muut lentoharjoitukset saattavat aiheut- taä ajoittaista häirintää alueen virkistys- käytölle. Lentomelu heikentää erämai- suuden tuntua.	Vähäinen me	Aiempi/ny- kyinen/tu- leva käyttö	Sisä- ja ul- kopuolella	75-100%	
	Virkistyskäytön aiheuttama polkujen, ra- kenteiden ja maaston kulumisen käve- lyn, maastopyöräilyn (erityisesti massa- tapahtumat) ja melonnan (rotkojärvien välisillä maasto-osuuksilla) seurauk- sena. Luvaton leiriytyminen, veneily, luvatto- mat rakennelmat ja nuotiot erityisesti Haukkajärvellä aiheuttavat häirintää myös alueen virkistyskäytölle sekä li- säävät huollon ja valvonnan tarvetta. Kävijöille aiheutuva ruuhkaisuuden ko- kemus kasvaneiden kävijämäärien vai- kutuksesta taukopaikoilla ja reiteillä. Erämaakokemuksen ja luonnonrauhan vaarantuminen.	Kohtalainen	Aiempi/ny- kyinen/tu- leva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, osittain.
Yhteenveto Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi määriteltiin luontodirektiivin luontotyytit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, rotkolaaksot, erämaisuuus, luonnon- ja kulttuurimaisemat ja näihin liittyvä rakennettu kulttuuriympäristö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu. Natura-luontotyyteistä etenkin metsäiset ja kallioiset ympäristöt sekä vesistöt ovat edustavimpia. Niillä tavataan myös huomionarvoisimmat direktiivi- ja uhanalaiset lajit, kuten jäkälä- ja sammallajisto. Virkistys- ja luontomatkailu perustuu alueen tunnettavuuteen, mm. Helvetinkolu lähiympäristöineen on jo 1900-luvun alusta saakka ollut suosittu nähtävyyshkohte. Moni- puolinen toimijaverkosto on vahvuus palveluiden kehittämisen ja luontomatkailun yhteistyön kannalta. Alueen sijainti harvaan asutulla ja jylhällä saloseudulla mahdollistaa erämaisen tunnelman. Ruokkeenharjun perinnemaisema ja kansallispuiston historialliset rakennukset ovat keskeinen osa alueen kulttuuriperinnön antia.						

Keskeisimpiin arvoihin kohdistuvat uhkat tunnistettiin suunnittelun yhteydessä. Uhkat liittyvät esimerkiksi aikaisempaan metsätalouskäyttöön, josta ovat esimerkkinä aiemmat avohakkuut, metsänhoitotoimet ja näihin liittyvä metsäteiden rakentaminen sekä soiden ojitukset. Luontaisten metsäpalojen puute aiheuttaa vaikutuksia metsälajistoon. Ruokkeenharjun tilan perinnemaisema umpeutuu ilman niittoa tai laidunnusta. Luontomatkailun nopea kasvu ja kasvava kävijämäärä voivat aiheuttaa suosituimmilla kohteilla ruuhkaisuutta, maaston kulumista ja roskaantumista. Luvaton tulenteko, luvaton leiriytyminen ja linnuston häirintä ovat myös alueen uhkia. Virkistyskäytön haittavaikutuksia voidaan vähentää toimivalla käytön ohjauksella ja suunnittelulla. Tietoa puutteellisesti tunnetuista kulttuuriperintöarvoista pyritään lisäämään arkeologisella inventoinnilla ja rakennushistoriallisella selvityksellä.

Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyysvarmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja riittäviä resursseja.

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet

Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.
---------------	---

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.	Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.	Ennallistamispoltoja jatketaan palojatkumoalueella. Metsien ennallistamisseurantoja jatketaan. Tehdään luonnonmetsien luontotyyppi-inventointia.
	Suoluontotyyppien edustavuus ja luonnontila paranee.	Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen.
	Kalliot ja niillä esiintyvän lajiston suojelutaso turvataan.	Tehdään puistossa kallioluontotyyppien inventointi. Ison Helvetinjärven ympäristön kallioesiintymien sammal- ja jäkälälajisto inventoidaan. Palveluvarustusta ei lisätä sellaisille alueille missä se uhkaisi lajistoarvojen säilymistä.
	Ruokkeenharjun perinnebiotoopin suojelutaso turvataan perinnemaiseman ja perinnebiotoopin kasvilajiston säilyttämiseksi.	Mahdollinen lammaspaimentoiminta. Perinnebiotooppeja hoidetaan kohteelle tehdyn suunnitelman mukaisesti. Tiedotetaan maanomistajaa jättipalsamiesiintymästä, joka on kansallispuiston ulkopuolella. Alueella tehdään perinnebiotooppi-inventointi.
	Luontotyyppien ja lajien kytkeytyneisyys lähialueen suojelumetsiin turvataan.	
	Tietoa alueen luontotyypeistä ja lajeista lisätään inventoinneilla ja selvityksillä.	Alueella tehdään vesiluontotyyppien inventointi. Selkälokin pesinnän seuranta ja kaakkurikannan suojelu.
	Maastopalvelujen sijoittelulla ja mitoittamisella virkistyskäyttöä ohjataan niin, että maaston kuluminen on mahdollisimman vähäistä ja lajistoarvot saadaan turvattua.	Järjestyssääntö turvaa luontoarvoja Lajistoarvot selvitetään siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta. Seuranta LAC-mittareiden avulla (matkailun kestävyysseurantamenetelmä).

		Vyöhykejaolla turvataan luontoarvoja.
Arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden tunnistaminen ja niiden arvojen säilyminen.	Helvetinjärven kansallispuiston maisema-arvot säilyvät.	Ruokkeenharjun perinnemaisemaa hoidetaan niittotalkoilla ja lampaiden laidunnuksella
	Tunnetaan paremmin puiston kulttuuriperinnön arvot.	Tehdään kansallispuistossa arkeologinen inventointi
		Tehdään kansallispuistossa rakennushistoriallinen selvitys rakennusten arvosta ja hoitotarpeesta
Alueen erämainen luonne säilyy lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.	Alueen käytön ohjauksella ja kansallispuiston vyöhykejaolla turvataan erämaisuutta.	Palveluvarustuksen paikoittainen purkaminen
		Alueen käytön ohjaus vyöhykejaolla
		Edunvalvonta
		Yhteistyö puolustusvoimien kanssa
	Ihmisten tietoisuus alueen säännöistä ja jokamiehenoikeuksista lisääntyy. Alueella toimitaan ja liikutaan luonnolle ja muille kävijöille häiriötä aiheuttamatta. Luvaton toiminta, esim. luvaton tulenteko ja leiriytyminen loppuu ja roskaaminen vähentyy.	Kävijöiden ohjaus viestinnällä ja opastuksella (erämaisuus)
Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.	Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät. Reittejä, taukopaikkoja ja muuta palveluvarustusta kehitetään puiston käyntimääriä paremmin vastaaviksi.	Helvetinkolon silta
		Kanoottilaituri Helvetinkolulle
		Reittien rakentaminen
		Taukopaikkojen rakentaminen
		Nykyisten rakenteiden ylläpito
		Verkkoviestintä
		Opasterakenteet
	Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävä matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitteita.	Sopimusten laatiminen
		Yhteistyö
	Helvetinjärven kansallispuisto muodostaa läheisten Seitsemisen kansallispuiston ja Riutaskorven virkistysmetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.	Mahdollinen luontomatkailusuunnitelma
		Käyttöpaineen ohjaus ja reitistöyhteistyö
	Suurista käyntimääristä huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin opastetuille uusille reiteille.	Huollon kestävyys
		Palveluvarustuksen sijoittelu
		Maasto-opastus ja verkkoviestintä
		Vyöhykejaolla turvataan luontoarvoja

	Alueen vaikeakulkuisuudesta huolimatta palvelut ovat turvallisia ja tämä on huomioitu rakenteissa ja virkistyskäytön ohjauksessa.	Rakenteiden turvallisuus
		Pelastustoimet
		Helvetinkolun läpikulkua rajoitetaan
	Käyttäjät ymmärtävät luonnonsuojelualueen merkityksen ja noudattavat kansallispuiston sääntöjä ja luonnossa liikkumisen ohjeita. Käyttäjien arvostus ja tietämys Helvetinjärven luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.	Viestintä säännöistä ja luonto- ja kulttuuriarvoista
		Järjestyssääntö
		Valvonta
	Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakteita lisättäessä.	Kulttuuriperinnön huomiointi virkistyskäytön toimenpiteissä
	Aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä.	

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke			
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus		
Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	
Helvetinjärven retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Retkeily, luontomatkailu, nähtävyyshkohteet, luontokasvatus		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	1 151,77
	Vyöhyke toimii suunnittelualueen virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta, mm. retkeilyreittejä, luontopolku, päivä- ja vuokratupa, nähtävyyshkohteita sekä taukopaikkoja. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta kunnostetaan ja uutta kehitetään vastaamaan kasvaneen kysynnän tarpeita. Esimerkiksi Helvetinkolun ja Haukanhiedan välille lisätään uusia rengasreittejä olemassa olevia polkuja hyödyntäen. Uudet suunnitellut taukopaikat Iso Poikainlammille ja Löyttyjärvelle sijoittuvat retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle.		
Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)		1 151,77	21,3
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Yksityisomistukselle ei ohjata retkeily- ja luontomatkailukäyttöä.			

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke				
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Yleismääräys:	Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti.			
Nimi	Vyöhykkeen tavoite		Kävijämääräennuste:	
Helvetinjärven eteläinen syrjävyöhyke	Alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena.			
	Yleismääräyksen tarkennus		Pinta-ala (ha):	2 624,64
	Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, jonne ei pääsääntöisesti ohjata kävijöitä eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokamiehenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Olemassa olevien reittien (esim. Pirkan taival) ylläpito on mahdollista. Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla. Uusi, pitkä rengasreitti voidaan linjata kulkemaan osittain eteläisellä syrjävyöhykkeellä, hyödyntäen pääasiassa olemassa olevia polkuja ja polkupyöriteitä. Eteläisen syrjävyöhykkeen nykyiset, vähällä käytöllä olleet taukopaikat Valkoisella ja Ruokejärvillä puretaan syrjävyöhykkeen eteläisten osien erämaisyyden ja luontoarvojen säilyttämiseksi.			
Nimi	Vyöhykkeen tavoite		Kävijämääräennuste:	
Helvetinjärven pohjoinen syrjävyöhyke	Alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena.			
	Yleismääräyksen tarkennus		Pinta-ala (ha):	1213,39
	Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, jonne ei pääsääntöisesti ohjata kävijöitä eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokamiehenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata.			
Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)			3 838,03	71,0
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Suunnittelualueeseen sisältyvä yksityinen luonnonsuojelualue sijoittuu syrjävyöhykkeelle.				

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määritellä suosituksia liikkumisen tai maihinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.				
Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestysäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoitus päätöksellä. Luonnonsuojelusyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.				
Erityisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai maihinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.				
Rajoitusvyöhyke					
Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste	
Helvetinjärven rajoitusvyöhyke	15.04	31.07	14,40	Haukkajärven rajoitusosalla on liikkumis- ja maihinnousukiello 15.4.–31.7. linnuston pesimärauhan turvaamiseksi. Rajoitusalue on n. 14 hehtaaria ja siihen kuuluvat tietyt Haukkajärven saaret, luodot ja vesikivet sekä niitä ympäröiviä vesialueita (saaret on osoitettu Vyöhykejako-kartassa). Rajoitusosalla suojellaan mm. selkälokin ja kuikan pesimäympäristöjä.	
Pinta-ala yhteensä (ha):			14,40	Osuus suunnittelualueesta (%):	0,3

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnon-suojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.
---------------	---

Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Suon ennallistaminen	Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Metsän ennallistaminen	Ennallistamispoltoja jatketaan palojatkumoa alueella. Metsien ennallistamisseurantoja jatketaan.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Avoimen perinneympäristön hoito	Ruokkeenharjun perinnemaisemaa hoidetaan niittotalkoilla ja lampaiden laidunnuksella. Perinnebiotooppia hoidetaan kohteelle tehdyn suunnitelman mukaisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Mahdollinen lammaspaimentoiminta	Ruokkeenharjun tilalla voidaan kehittää lammaspaimentoimintaa, jos perinnebiotoopin arvon säilyminen tai parantaminen sitä edellyttää.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Haitallisen lajin vähentäminen/poisto	Tiedotetaan maanomistajaa jättipalsamiesiintymästä, joka on kansallispuiston ulkopuolella.	
Perinnebiotooppi-inventointi	Alueella tehdään perinnebiotooppi-inventointi.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luonnonmetsien luontotyyppi-inventointi	Tehdään puistossa luonnonmetsien luontotyyppi-inventointia.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Sisävesiluontotyyppien inventointi	Alueella tehdään vesiluontotyyppien inventointi.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Kallioluontotyyppien inventointi	Tehdään puistossa kallioluontotyyppi-inventointi.	Kiireellinen (3-5 v)
Laji- tai lajistoinventointi	Ison Helvetinjärven ympäristön kallioesiintymien sammal- ja jäkälälajisto inventoidaan.	Kiireellinen (3-5 v)
Laji- tai lajistoinventointi	Lajistoarvot selvitetään siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kaakkurikannan suojelu	Kaakkurin pesinnälle soveliaiden alueiden kartoittaminen ja pesimälautojen rakentaminen.	Kiireellinen (3-5 v)
Seuranta (esim. Selkälokin pesinnän seuranta, silikaattikalliot)	Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.	
Kulttuuriperinnön suojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Kulttuuriperinnön huomiointi virkistyskäytön toimenpiteissä.	Puiston arkeologiset, rakennushistorialliset ja maisemalliset arvot huomioidaan uusien rakenteiden sijoittelussa ja suunnittelussa. Maisema-arvot huomioidaan esimerkiksi Helvetinkolun mahdollisen nähtävyys-sillan rakentamisessa.	
Tehdään kansallispuistossa arkeologinen inventointi.	Tehdään kansallispuistossa arkeologinen inventointi.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Tehdään kansallispuistossa rakennushistoriallinen selvitys rakennusten arvosta ja hoitotarpeesta.	Tehdään kansallispuistossa rakennushistoriallinen selvitys rakennusten arvosta ja hoitotarpeesta.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet
Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.			
Käyntimääräennuste	85 000	Vuosi	2030	
Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan				
Käyntimäärät nousivat vuonna 2020 niin korkealle tasolle, että tason ei oleteta nousevan enää siitä paljon. Puiston palveluvarustus mitoitetaan vastaamaan kasvanutta käyntimäärää.				
Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu				
Toimenpide	Kuvaus			Kiireellisyys
Mahdollinen luontomatkailusuunnitelma	Seitsemisen ja Helvetinjärven alueelle voidaan laatia yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa virkistyskäyttö- ja luontomatkailusuunnitelma.			
Sopimusten laatiminen	Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa.			
Taukopaikkojen rakentaminen	Puistoon lisätään uusia taukopaikkoja, joissa osassa on tulentekomahdollisuus, teltailumahdollisuus, liiterit ja käymälät. Joillekin taukopaikoille rakennetaan laavut. Taukopaikkojen yhteyteen rakennetaan myös tarvittavat huoltoyhteydet käymälöiden tyhjennystä, polttopuu-huoltoa ja pelastustoimia varten. Helvetinkolun taukopaikan huoltamiseen on suunniteltu max. 2 m leveä mönkijäura olemassa olevaa retkeilyreittiä mukaillen lähtien Kankimäestä. Uran linjaus tarkennetaan kesän 2021 maastokäynnillä ja voi näin ollen vielä tarkentua. Uudet, lyhyemmät huoltoyhteydet tulevat Heinälahden, Iso Poikainlammin ja Löyttyjärven taukopaikoille. Taukopaikkojen mitoituksessa huomioidaan kasvaneet käyntimäärät, huoltovälien pidentäminen ja huollon tehostaminen huoltoyhteyksiä parantamalla. Uusien taukopaikkojen sijainti on ohjeellinen ja voi vielä muuttua toimenpidesuunnittelussa. -Helvetinkolun alueelle uusi käymälä, tulipaikka ja liiteri -Saarilampi: pari pöytäpenkkiä, kylmä taukopaikka -Taukopaikka Iso Poikainlammin läheisyyteen -Taukopaikka Löyttyjärven läheisyyteen -Luomajärven eteläpään taukopaikan kehittäminen ja laajentaminen Uusi pysäköintialue perustetaan Iso Poikainlammille.			
Kanoottilaituri Helvetinkolulle	Rakennetaan matkailuyrittäjien käyttöön kanoottilaituri Helvetinkolun rantaan. Sopimuksen tehneillä yrittäjillä on mahdollisuus vuokrata kävijöille kanootteja, joilla lähteä melomaan Iso Helvetinjärvelle.			
Helvetinkolun silta	Helvetinkolun yli voidaan tarvittaessa rakentaa n. 2-3 m leveä silta, jolta kävijät voivat käydä katsomassa kolun rotkoa. Sillan rakentamisessa huomioidaan turvallisuus ja alueen maisema-arvoihin soveltuminen.			
Reittien rakentaminen	Lisääntyneen virkistyskäytön tarpeisiin linjataan uusia rengasreittejä. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Helvetinkolun ja Haukanhiedan välille luodaan olemassa olevia polkuja hyödyntäen uusia rengasreittejä. Lisäksi puistoon linjataan uusi n. 26 km pitkä rengasreitti, jossa hyödynnetään valtaosin vanhoja polunpohjia ja			

	polkupyöräteitä. Reitti kulkee välillä Haukanhieta-Iso Poikainlammi-Tanssikallio-Löyttyjärvi-Luomajärvi-Saari- lammi-Porrasharju-Haukanhieta. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa.	
Talvikäyttö	Metsähallitus ei ylläpidä puistossa latuja tai muita talvireittejä, mutta jos kunnat tai yritykset haluavat ylläpitää reittejä talvella, asiasta sovitaan tapauskohtaisesti.	
Rakenteiden turvallisuus	Huolehditaan rakenteiden turvallisuudesta.	
Nykyisten rakenteiden ylläpito	Puiston olemassa olevat ja säilytettävät reitit, taukopaikat ja viitoitus pidetään kunnossa.	
Huollon kestävyys	Huollossa, kuten jätehuollossa pyritään huomioimaan ympäristön kestävyys. Ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/käymälänesteen erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois.	
Palveluvarustuksen paikoittainen purkaminen.	Kansallispuiston eteläosissa sijaitsevat Valkoisen ja Ruokejärvien taukopaikat puretaan alueen erämaisyyden ja luontoarvojen säilyttämiseksi. Myös Iso Ruokejärven ja Luomajärven pohjoisempi taukopaikka poistuvat käytöstä haastavien huoltoyhteyksien takia. Heinälahti-haukan kämppä välinen polku poistuu käytöstä ja Haukan kämpän läheinen huonokuntoinen silta puretaan.	
Käyttöpaineen ohjaus ja reitistöyh-teistyö	Lisääntynyttä virkistyskäyttöä pyritään ohjaamaan mahdollisuuksien mukaan puiston ulkopuolisille valtion maille (monikäyttömetsät, Riuttaskorpi, Seitsemäniemi). Reittien kehittämistä tehdään yhteistyössä alueen kuntien ja maanomistajien kanssa. Erityisesti pyöräilyä voidaan suunnata kansallispuiston ulkopuolelle ja kehittää ylikunnallista pyöräilyreitistöä osana seudullista luontomatkailusuunnitelmaa.	
Palveluvarustuksen sijoittelu	Lisääntyneen virkistyskäytön aiheuttamaa kulutusta ja käytön keskittymistä vähennetään uusilla rengasreiteillä ja taukopaikoilla. Uusissa reiteissä hyödynnetään valtaosin jo olemassa olevia, kuljettuja polkuja. Virkistyskäyttö ohjataan sellaisille reiteille ja suojelualueiden osiin, joilla suojeluvarvot eivät vaarannu.	
Puiston kestävä saavutettavuuden parantaminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.	Puiston virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyyttä pyritään lisäämään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa esim. parantamalla puiston saavutettavuutta (mm. yksityisautoilla saapuvien määrän vähentäminen) ja edistämällä kestäviä liikkumismuotoja (mm. sähköautojen ja sähköavusteisten pyörien latauspisteet).	
Opastus ja viestintä		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Verkkoviestintä	Helvetinjärven esitemateriaali, luontoon.fi, somekanavien ja muiden viestintäkanavien viestintä on ajantasaista ja informatiivista. Saavutettavuus ja eri kieliversiot on huomioitu.	
Opasterakenteet	Puiston huonokuntoiset opasteviitat uusitaan. Uusien reittien ja taukopaikkojen maasto-opasteet lisätään suosien kestäviä materiaaleja. Opastusaineisto on riittävää, selkeää, sisältäen karttatiedot, ohjeistukset, säännöt ja tietoa alueesta.	
Kävijöiden ohjaus viestinnällä ja opastuksella (erämaisuus)	Verkkoviestinnällä ja maasto-opastuksella pyritään ohjaamaan kävijöitä tietyille lähtöpaikoille, merkityille reiteille ja antamaan tietoa luonnossa liikkumisen käytännöistä. Viestitään kansallispuistossa sallituista ja kielletyistä toimista.	
Viestintä säännöistä ja luonto- ja kulttuuriarvoista	Metsähallitus viestii kansallispuiston säännöistä ja retkeilykäytännöistä selkeästi eri viestintäkanavissa ja maastossa. Viestitään Helvetinjärven luonto- ja kulttuuriperintöarvoista.	
Yksityiset maat ja YSA-alueet		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.
---------------	---

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta

Suunnittelualueella on tavoitteena säilyttää nykyiset metsästysjärjestelyt lain sallimissa rajoissa (hirvieläinten kannan säätelyn osalta ajo sallittua). Pienpetopyynnin lisäys haitallisten vieraslajien osalta on myös tavoiteltava toimenpide. Minkin ja supikoiran pyynnillä olisi vaikutusta erityisesti maassa pesivään linnustoon.

Alueen metsästysjärjestelyt

Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu

Metsästyksen pitää olla sekä sosiaalisesti että ekologisesti kestävä.

Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet

Pienpetojen (haitallisten vieraslajien) pyynnin aloittaminen.

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Kalastus

Alueen kalastuskäytön muutos

Toimitaan nykyisten kalastusjärjestelyjen mukaisesti.

Alueen kalastuskäyttö

Kalaveden ja kalakantojen hoito

Luontainen lisääntyminen sekä eettinen, kestävä ja vastuullinen kalastus.

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Neuvonta, tiedotus, valvonta	Kohde- ja infisivut verkossa, valvonta maastossa	

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Erävalvonta

Suunnittelualueella valvontaa suorittavat oman työnsä ohella tarvittaessa Metsähallituksen työntekijät ja paikalliset viranomaiset sekä Metsähallituksen erätarkastajat.

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys	Sallittu	
Kuvaus	Marjastus ja sienestys on kansallispuistossa sallittu jokamiehenoikeudella.	
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)		
Kuvaus		
Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.		
Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Liikkuminen ja leiriytyminen		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Pyöräily	Ei muutu	Pyöräily on sallittu jokamiehenoikeudella rajoitusosia lukuun ottamatta. Pyöräilijöitä ohjataan ottamaan huomioon muut poluilla liikuvat. Pyöräilyn mahdollisuuksia pyritään parantamaan erityisesti puiston ulkopuolisilla alueilla, jolloin voidaan toteuttaa pidempiä reittejä ja pystytään paremmin huomioimaan puiston erämaisuuksien ja luontoarvojen säilyminen.
Kalliokiipeily	Ei muutu	Kalliokiipeily ja jääkiipeily pysyy kansallispuistossa ennallaan. Jääkiipeily on sallittu 31.3. saakka kaikkialla. Muu kiipeily ja laskeutuminen on sallittu vain Sammakkolammin pohjoispuolen jyrkänteellä.
Leiriytyminen	Ei muutu	Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leiriytyminen ainoastaan huolletuilla taukopaikoilla.
Tulenteko	Ei muutu	Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla, käyttäen ainoastaan paikalle tarkoitusta varten erikseen tuotua polttopuuta. Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko on kielletty.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Muu järjestetty maastotapahtuma	Ei muutu	Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle.
Luonnonvarojen käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Polttopuun otto	Ei muutu	Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty.

Muu käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Muu käyttö		Veneiden säilytys pyritään keskittämään tiettyjen järvien rannalle Metsähallituksen luvalla: Haukkajärvi Heinälahti (max. 10 venelupaa) Haukkajärvi pohjoisranta (vain osakaskunnat) Niemijärvi pohjoisranta (vain osakaskunnat) Iso-Helvetinjärvi pohjoisranta (vain luontomatkailuyrittäjät ja osakaskunnat) Iso-Helvetinjärvi eteläranta, Helvetinkolun ranta (vain luontomatkailuyrittäjät) ELY-keskukselta tullaan hakemaan moottoriveneilykieltoa ja muiden moottoriajoneuvojen käyttökieltoa kansallispuiston vesialueille luontoarvojen turvaamiseksi.

Metsätalous		
Tavoitteet		
Alueella ei ole metsätaloustoimintaa.		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuviolla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.	
Suunnittelualueesta vastaavat tahot		
Suunnittelualueen valtion maat ovat Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa.		
Yksityisiä maita, vesiä ja luonnonsuojelualueita hallinnoivat niiden maanomistajat.		
Toimenpiteet		
Suojelualueen perustamistoimet		
Toimenpide	Kuvaus	
Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen		
Toimenpide	Kuvaus	
Alueen käytön ohjaus vyöhykejaolla	Vyöhykkeillä turvataan luontoarvoja, erämaisuuutta sekä maisema- ja geologisia arvoja ohjaamalla kävijöitä ja sijoittamalla palveluvarustusta pääasiassa retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle.	
Järjestyssääntö	Kansallispuiston järjestyssääntö ohjaa alueen turvallista ja kestävästä käyttöä. Järjestyssääntö löytyy suunnitelman lopusta liitteenä.	
Helvetinkolon läpikulkua rajoitetaan	Helvetinkolon läpikulkua rajoitetaan kävijöiden turvallisuuden varmistamiseksi.	
Valvonta	Virkistyskäytön valvontaa tehostetaan luvattoman leiriytymisen, tulenteon ja maihinnousun (Haukkajärven rajoitusosat) vähentämiseksi.	
Edunvalvonta	Metsähallituksen edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään maankäyttöhankkeiden kansallispuiston luonto- ja virkistysarvoihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.	
Kestävän luontomatkailun yhteistyö	Tehdään tiivistä yhteistyötä alueen yritysten, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa ja kehitetään yhdessä kestävästä luontomatkailua.	
Yhteistyö puolustusvoimien kanssa	Tehdään yhteistyötä puolustusvoimien kanssa kansallispuiston yli lennettävien matalalentojen vähentämiseksi.	
Pelastustoimet	Laaditaan Helvetinkolulle pelastussuunnitelma yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa.	
Muu rakennuskanta		
Toimenpide	Kuvaus	
Muut toimenpiteet		
Toimenpide	Kuvaus	

Valmiudet			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Metsäpalontorjuntasuunnitelma	On	Metsähallituksen metsäpalojen torjunta -ohje, Ympäristö- ja laatukäsikirja 6.2.14	
Palvelurakenteiden turvallisuus			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Rakennusten palotarkastus	On	Vuokrakämpällä palotarkastus 4 vuoden välein (nuohous vuosittain).	
Pelastusyhteistyö	Ei	Laaditaan Helvetinkolulle pelastussuunnitelma yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa.	
Yhteistyö			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta			
Kohde (nimi)	Omistaja	Kpl	Kuvaus
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet			

19 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat			
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	1 000	5 000	Hiedan majan ja Päivätuvan korjaukset ja ylläpito
Rakennelmat	30 000	400 000	Helvetinkolon rakenteet, muut taukopaikat: korjaukset ja ylläpito
Reitit	10 000	100 000	Reittien korjaukset, uudet reitit ja viitoitus, ylläpito
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	2 000		Luontoon.fi, esitteet, kartat, maasto-opasteet
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	1 500	30 000	Kävijälaskurit ja -tutkimukset
Virkistyskäyttö yhteensä	44 500	535 000	
Ennallistaminen	1 000		Metsän poltto keskimäärin viiden vuoden välein. Kulut jaettu 15 vuodelle
Ennallistaminen		10 000	Soiden ennallistaminen
Muu luonnonhoito		2 000	Perinnebiotooppi-inventointi
Muu luonnonhoito	500		Perinnebiotooppien hoidon järjestelyt
Luonnonsuojelun seurannat		5 000	Kallioisten luontotyyppien sammal- ja jäkälälajiston inventointi Ison Helvetinjärven ympäristössä
Luonnonsuojelun seurannat	750		Selkälokin pesinnän seuranta ja kaakkurikannan suojele
Luonnonsuojelun seurannat	500		Silikaattikallioiden luontotyyppien edustavuuden seuranta Helvetinkolon ympäristössä
Luonnonsuojelun seurannat		10 000	Kallioluontotyyppien inventointi kasvillisuustyyppitasolla
Luonnonsuojelu yhteensä	2 500	27 000	
Rakennusperintö		5 000	Ruokkeenharju
Kulttuuriperintö yhteensä		5 000	
Kaikki yhteensä	47 000	567 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) € 1 272 000

20 Vaikutusten arviointi

Selite	Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin sisältyvät riskit ja riskien torjunta.
---------------	---

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Helvetinjärven Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain 65 § mukainen Natura-vaikutusten arviointi ole tarpeellinen. Uusilla palveluvarustulinjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000 -luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan.

Metsähallituksen luonnonsuojelun asiantuntijat ovat arvioineet palveluvarustuksen lisäämisen suunnitelmat ekologisen kestävyuden näkökulmasta. Arvioinnissa on hyödynnetty maastokäyntejä ja lajistotietoja sisältävää paikkatietojärjestelmää. Suunnitellut uudet reitit, huoltoyhteydet ja taukopaikat eivät sijaitse alueilla, joilla nykyisen tiedon perusteella tavataan kulumiselle tai häiriöille herkkiä Natura-luontotyypejä tai -lajeja. Tarkempi vaikutusten arviointi, esimerkiksi tarkemmat lajiston maastokartoitukset, tehdään aina palveluvarustuksen toimenpidesuunnitelmien yhteydessä ennen rakentamisen aloittamista. Palveluvarustusta ei lisätä sellaisille alueille, missä se uhkaisi lajistoarvojen säilymistä.

Uusien reittien linjauksessa hyödynnetään valtaosin jo olemassa olevia, kuljettuja polkuja kansallispuistossa. Myös uudet huoltoyhteydet linjataan pääosin olemassa olevia tienpohjia pitkin. Suurin rakentaminen/maanmuokkaus tapahtuu Helvetinkolun huoltoyhteyden tekemisessä, johon on suunniteltu max. 2 m leveä mönkijäura olemassa olevaa reittiä mukaillen. Alueen lajistokartoitukset tehdään tarkemman toimenpidesuunnitelman yhteydessä luontoarvojen säilymistä varmistamiseksi.

Hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5-6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Siinä arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kestävyys- ja mahdollisten olosuhteiden muutosten näkökulmasta. Tässä yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain. Vaikuttavuusmittarien avulla seurataan, missä määrin suunnitelmassa asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Osa mittareista on LAC-mittareita, joiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin. LAC-kestävyydenseurantajärjestelmällä arvioidaan luontomatkailun ympäristövaikutuksia Metsähallituksen suojelualueilla. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat. LAC-seurannassa huomioidaan ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset vaikutukset. Helvetinjärvellä virkistyskäytön vaikutusten mittareina luontoarvoihin käytetään silikaattikallioiden Natura-luontotyyppien edustavuutta ja selkälökin pesimäkannan seuranta. Kummankaan edustavuus ei saa heiketä retkeilyn vuoksi.

Kansallispuiston luontoarvoja ja erämaisyyttä turvataan kävijäohjauksen keinoin palveluvarustuksen sijoittelulla, kävijöiden opastuksella ja vyöhykejaolla. Uusilla reiteillä ja taukopaikoilla saadaan hajautettua kasvanutta kävijämäärää laajemmalle alueelle ja vähennettyä kävijäkeskittymien aiheuttamaa maaston kulumista. Kiipeilyä ei lisätä kallioseinämien lajiston turvaamiseksi. Kallioluontotyypejä sekä sammal- ja jäkälälajistoa inventoidaan. Selkälökin pesintää Haukkajärvellä seurataan, minkä avulla saadaan pesimäpaikoista ja pesintätuloksesta ajantasainen tieto. Maihinuus on Haukkajärven rajoitusosalla linnuston pesimäaikana 15.4–31.7. kielletty.

Ennallistaminen ja luonnonhoito edistää Natura-luontotyyppien ja lajien säilymistä. Se myös parantaa luontotyyppien tilaa ja lisää niiden pinta-alaa tulevaisuudessa.

Suunnittelualueen metsien ja soiden luonnontilaisuus lisääntyy ennallistamispoltojen ja soiden ennallistamisen vaikutuksesta. Ennallistamispolto parantavat boreaalisten luonnonmetsien edustavuutta ja lisäävät pitkällä aikavälillä niiden pinta-alaa. Polto myös hyödyttävät luonnonmetsien lajistoa ja paloista hyötyvää eliölajistoa. Soiden ennallistamisella saadaan palautettua soiden vesitaloutta kohti aiempaa, ennen ojitusta edeltänyttä tasoa. Ojien täyttäminen ja patoaminen tulevat parantamaan puustoisten soiden edustavuutta. Inventoinneilla ja lajistokartoituksilla saadaan lisää tietoa alueen suojeluarvoista, esimerkiksi vesistöistä ja luonnonmetsistä. Luontoselvityksillä kerätään tietoa suojeltavista luontoarvoista ja varmistetaan, että puuston suojelutavoitteet toteutuvat. Ajantasaiset tiedot mahdollistavat tarvittavien suojelutoimien suunnittelun ja toteuttamisen.

Ruokkeenharjun perinnebiotoopin hoito ja inventointi parantaa luontotyyppien tilaa ja edistää uhanalaisten lajien elinoloja ja perinnemaiseman säilymistä. Inventoinnissa saadaan lisää tietoa alueella tavattavista, mahdollisesti uhanalaisista lajeista. Toimenpiteet myös edistävät mahdollisten arkeologisten esiintymien ja Ruokkeenharjun tilan historiallisten rakennusten suojelua. Hoitotoimet suunnitellaan siten, ettei niillä ole merkittävästi haitallisia vaikutuksia Natura 2000 -luontotyypeihin. Arkeologinen inventointi suunnitellaan kulttuuriperinnön asiantuntijan ja suojelubiologin yhteistyössä, Natura- ja muihin luontoarvoihin sekä maisemaan liittyvien vaikutusten minimoimiseksi.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista
Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Ennallistaminen ja luonnonhoito edistävät Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä. Palveluvarustuksen laajentamisella vastataan kasvavan kävijäpaineen tarpeisiin ja ehkäistään maaston kulumista, roskaantumista ja luvaton tulentekoa. Vyöhykejaolla ja retkeilyrakenteiden sijoittelulla suojellaan häiriölle herkkien lajien elinympäristöjä ja turvataan kansallispuiston erämaisuuden säilyminen. Ympäristöystävällisillä huollon ratkaisulla, kuten uusilla käymälöillä, vähennetään ympäristön kuormitusta. Inventoinneilla ja luontokartoituksilla kerätään ja ylläpidetään ajan tasalla olevaa tietoa suojeltavista luontoarvoista ja varmistetaan, että kansallispuiston suojelutavoitteet toteutuvat. Puiston retkeilypalveluiden kehittäminen ja ylläpito parantaa mahdollisuuksia kestävään virkistytymiseen ja retkeilyyn sekä parantaa koko läheisen luontomatkailualueen vetovoimaisuutta. Tietoa alueen säännöistä, luonnosta ja kulttuuriarvoista tuodaan entistä enemmän kävijöiden tietoisuuteen. Lisääntynyt kävijämäärä ja luontomatkailun kehittäminen tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vaikuttaa positiivisesti paikallistalouteen ja tukee ympäröivän alueen elinvoimaisuutta.
Ilmastomuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen
Luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat ilmastomuutokseen sopeutumista. Toimet kohdennetaan ja toteutetaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimien toimenpiteillä varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Soiden ennallistamisessa vaikutetaan hiilitaseeseen positiivisesti. Kun turvetta syntyy enemmän, se sitoo hiiltä enemmän. Kun puuta jätetään metsään lahoamaan, eikä korjata pois, hoito- ja käyttösuunnitelman n.10-15 vuoden tarkastelun aikana absoluuttinen puumäärä lisääntyy alueella. Tänä aikana alueelle sitoutuu hiiltä enemmän, kuin mitä sieltä vapautuu. Ilmastomuutoksen vaikutuksille herkkää Ruokkeenharjun perinnebiotooppia hoidetaan rehevöitymisen ja umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa seurataan ja tarvittaessa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä. Helvetinjärven kytkeytyneisyys lähiseudun muihin suojelualueisiin ja alue-ekologiseen verkostoon turvaa lajiston monimuotoisuutta muuttuvassa ilmastossa. Ilmastomuutos vaikuttaa siihen, miten virkistyskäyttöä suunnitellaan. Lumi- ja jäättilanne vaikuttaa puiston huollon järjestelyihin. Helvetinjärvellä on suunniteltu uusia tapoja ja yhteyksiä huoltaa kohteita lumettomien talvien takia. Ilmastomuutokseen sopeutumisen keino on myös huoltovälien pidentäminen, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Tauko- paikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Lisääntyviin olosuhteiden muutoksiin varaudutaan huomioimalla virkistyskäytön rakenteiden ja kulkureittien turvallisuus sekä kestävyys. Esimerkiksi puiston uudet maasto-opasteet tulevat olemaan metallisia, mikä materiaalina kestää säänvaihteluita. Merkittävä haaste ilmastomuutoksen hillinnässä on yksityisautoilun haitallinen ympäristövaikutus. Suurin osa kävijöistä saapuu Helvetinjärven kansallispuistoon autolla, eikä julkisia kulkuyhteyksiä ole puiston syrjäisen sijainnin vuoksi. Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa pyritään parantamaan kansallispuiston kestävää saavutettavuutta, esimerkiksi kehittämällä sähköautojen ja sähköavusteisten pyörien latauspisteitä, joukkoliikenneyhteyksiä ja kimpakyytejä. Ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön.

Toimenpiteiden vaikutusten arviointi

Tavoite:		Kalliot ja niillä esiintyvän lajiston suojelutaso turvataan.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Tehdään puistossa kallioluontotyyppi-inventointi. Ison Helvetinjärven ympäristön kallioesiintymien sammal- ja jäkälälajisto inventoidaan. Palveluvarustusta ei lisätä sellaisille alueille missä se uhkaisi lajistoarvojen säilymistä.	Alueen silikaattikallioiden inventoinnin avulla tieto luontotyyppin tilasta tarkentuu. Iso Helvetinjärven kallioiden sammal- ja jäkälälajiston inventoinnilla saadaan uutta tarkempaa tietoa lajistosta. Retkeilyrakenteiden kestäväällä sijoittelulla turvataan kallioluontoa.	x			Mahdollinen vaikutus	Toimenpiteen toteuttaminen ei sisällä mainittavia riskejä.
Tavoite:		Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Ennallistamispolttoja jatketaan paloajatuomalueella. Metsien ennallistamisseurantoja jatketaan.	Metsien ennallistamispolttoilla luodaan elinympäristöjä palamisesta ja palaneesta aineksesta riippuvaisille lajeille, kuten useille hyönteisille ja kääville. Metsien polttaminen monipuolistaa metsärakennetta; se saa aikaan metsien luonnontilaisen kaltaisia nuoria suksiosiovaihteita. Metsien ennallistamispoltot parantavat luonnonmetsien luonnontilaa ja edustavuutta. Ennallistamispoltton riskejä voivat olla palon karkaaminen ennallistamiskohteen ulkopuolelle, arvokkaiden uhanalaisten lajesiintymien tai kulttuuriperintökohteiden häviäminen ennallistamiskohteelta. Riskinä voi olla myös poltossa syntyneiden yhdisteiden huuhtoutuminen vesistöihin. Poltoilla on myös maisemavaikutuksia, jotka voivat häiritä joitakin alueen käyttäjiä.	x	x			Ennallistamispoltot järjestetään suunnitteleamalla polton ajankohta, paikka ja toteutustapa vastuullisesti luontoarvot ja turvallisuus huomioiden. Polttoikohteelta kartoitetaan arvokkaat lajesiintymät ja kulttuuriperintökohteet. Polttoikohteiden turvallisuus- ja pelastussuunnitelma tehdään osana kohdekohtaista toteutussuunnittelua. Mahdolliset kulttuuriperintökohteet otetaan huomioon ja tarvittavat toimet niiden suojaamiseksi käydään läpi Metsähallituksen kulttuuriperintöasiantuntijan kanssa. Polttojen toteuttamisesta tiedotetaan tarvittavalla laajuudella.
Tehdään puistossa luonnonmetsien luontotyyppi-inventointia.	Luonnonmetsien kartoitukset lisäävät tietoa luontotyyppien tilasta ja vaikuttavat positiivisesti niiden suojeluun.	x			Mahdollinen vaikutus	

Tavoite:		Maastopalvelujen sijoittelulla ja mitoittamisella virkistyskäyttöä ohjataan niin, että maaston kuluminen on mahdollisimman vähäistä ja lajistoarvot saadaan turvattua.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Järjestyssääntö turvaa luontoarvoja: Muilla, kuin erikseen osoitetuilla kallioilla kiipeily on kielletty kallioluonnon suojelemiseksi. Maihinnousu ja liikkuminen Haukkajärven rajoitusosan saarissa on linnuston pesimäaikana 15.4 - 31.7. kielletty.	Toimenpiteellä on positiivinen ekologinen vaikutus.	x	x		Mahdollinen vaikutus	
Lajistoarvot selvitetään siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta.	Lajiston kartoitukset tehdään palveluvarustuksen toimenpidesuunnitelmien yhteydessä ennen uuden maastorakentamisen aloittamista. Palveluvarustusta ei lisätä sellaisille alueille, missä se uhkasi lajistoarvojen säilymistä.	x			Mahdollinen vaikutus	Uusien reittien ja rakenteiden sijoittamisessa huomioidaan kulutuskestävyys ja riittävä etäisyys herkästi häiriintyvistä tai uhanalaisista lajeista.
Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.	Säännöllisen seurannan ja LAC-mittareiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin luontoarvojen turvaamiseksi.	x			Mahdollinen vaikutus	LAC-seurannan onnistuminen edellyttää hyvin valittuja mittareita, jotta luonnonolojen muutoksia ja hyväksyttävän muutoksen rajojen ylittymistä pystytään luotettavasti mittaamaan.
Vyöhykkeillä turvataan luontoarvoja ohjaamalla kävijöitä ja sijoittamalla palveluvarustusta pääasiassa retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle.	Vyöhykkeet, palveluvarustuksen keskittäminen ja käytön ohjaaminen tukevat alueen luonnontilaisuuden, lajien ja luonnonrauhan säilyttämistä. Rajoitusosa varmistaa erityisesti Haukkajärven linnuston pesinnän onnistumista.	x			Mahdollinen vaikutus	
Tavoite:		Ruokkeenharjun perinnebiotoopin suojelutaso turvataan perinnemaiseman ja perinnebiotoopin kasvilajiston säilyttämiseksi.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Mahdollinen lammaspaimentointi. Ruokkeenharjun tilalla voidaan mahdollisesti kehittää lammaspaimentointia, jos perinnebiotoopin arvon säilyminen tai parantaminen sitä edellyttää.	Lampaiden laidunnus perinnebiotoopilla edistää biotoopin ja avoimen perinnemaiseman säilymistä, sekä lajiston monimuotoisuutta. Lammaspaimentointinnalla olisi myös positiivinen virkistysellinen vaikutus, kun kävijät voisivat osallistua perinnemaiseman hoitoon lammaspaimenviikoilla. Lammaspaimentointinnan kehittäminen vaatisi mahdollisesti jonkin verran uutta rakentamista majoitustiloja varten. Tämä pyrittäisiin yhteensovittamaan tilan luonto- ja kulttuurihistoriallisten arvojen suojelun kanssa.	x	x		Ei vaikutusta	Uudisrakennukset ja -rakenteet, joita lammaspaimentointiaan mahdollisesti tarvitaan, suunnitellaan ja sijoitetaan siten, että ne sopivat ympäristöön ja maisemaan.

Perinnebiotooppeja hoidetaan kohteelle tehdyn suunnitelman mukaisesti. Tiedotetaan maanomistajaa jättipalsamiesiintymästä, joka on kansallispuiston ulkopuolella. Alueella tehdään perinnebiotooppi-inventointi.	Ruokkeenharjun perinnebiotoopin hoito ja inventointi parantavat avoimen perinneympäristön tilaa ja edistävät uhanalaisten lajien elinoloja sekä perinnemaiseman säilymistä. Perinnebiotooppia hoidetaan niittämällä ja lampaiden laidunnuksella. Hoito on tärkeää perinteisen maatalousympäristön niittyjen kasvilajistolle, joka muutoin häviäisi kilpailussa heinille ja pensaille. Perinnebiotooppi-inventoinnissa saadaan lisää tietoa alueella tavattavista, mahdollisesti uhanalaisista lajeista. Myös haitallisten vieraslajien, kuten jättipalsamin torjunta, turvaa herkkää perinnebiotooppia.	x			Mahdollinen vaikutus	Riskinä on perinnebiotoopin umpeenkasvu ja rehevöityminen. Onnistunut perinneympäristön hoito edellyttää laidunnuksen jatkuvuuden turvaamista. Etsitään aktiivisesti laiduntajia tilalle. Laidunnus voidaan järjestää sopimuksin paikallisen maatalousyrittäjän kanssa.
Tavoite:	Suoluntuotyyppien edustavuus paranee.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saataan päätökseen.	Ojitettujen soiden ennallistamisella parannetaan soiden luonnontilaa ja edustavuutta, palauttamalla suon luontainen vesitalous. Suo-ojat tukitaan ja mahdollinen ojituksen seurauksena kasvanut puusto poistetaan tarvittaessa. Ennallistamistoimista syntyvistä ravinnekuormituksista aiheutuu lyhytaikaisesti veden laadun heikkenemistä alapuolisissa vesistöissä, mutta pidemmällä aikavälillä ojitukset parantavat valuma-alueen vesistöjen luonnontilaa. Koneellisesti toteutettavat soiden ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt voivat aiheuttaa tilapäisiä haittoja, kuten kasvillisuuden vahingoittumista, jälkiä maastoon (ajouria) tai maisemahaittoja. Myös lintujen pesintä voi häiriintyä konetyöstä.	x	x			Ennallistamissuunnittelun yhteydessä tarkastellaan toimien mahdollisesti aiheuttamia riskejä sekä esitetään keinot riskeihin varautumiseksi ja niiden vähentämiseksi. Ennallistamistoimien aiheuttamaa kiintoainekuormitusta ehkäistään asentamalla vesistöihin laskevien ojien päihin suodatinkangaspatoja ja jättämällä tarvittaessa vesistöjen reunavyöhykkeet toimenpiteiden ulkopuolelle. Ennallistamistoimenpiteitä on tehty vähitellen asteittain, jotta toimenpiteen aiheuttamat ravinnepiikit ovat mahdollisimman pieniä. Kaivinkoneen kulkureitit suunnitellaan siten, että maastovauriot minimoidaan. Koneella tehtävät työt pyritään ajoittamaan talviaikaan. Retkeilyreitit otetaan huomioon.
Tavoite:	Tietoa alueen luontotyypeistä ja lajeista lisätään inventoinneilla ja selvityksillä.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Alueella tehdään vesiluontotyyppien inventointi.	Inventoinnin avulla tieto vesiluontotyypeistä tarkentuu, mikä edistää puiston järvien ja lampien elinympäristöjen tilaa ja lajien suojelua.	x			Mahdollinen vaikutus	
Selkälokin pesinnän seuranta. Kaakkurikannan suojelu.	Selkälokin pesimäkannan seuranta parantaa direktiivilajin säilyttämistä Haukkajärvellä. Kaakkurin pesinnälle soveliaiden alueiden kartoittaminen ja pesimälauttojen rakentaminen edistää kaakkurikannan säilymistä puistossa.	x			Mahdollinen vaikutus	

Tavoite:	Helvetinjärven kansallispuiston maisema-arvot säilyvät.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Ruokkeenharjun perinnemaise- maa hoidetaan niittotalkoilla ja lampaiden laidunnuksella.	Toimenpiteet edistävät perinnemaiseman säilyttämistä ja elinympäristön monimuotoisuutta uhanalaisten niit- tylajien esiintymien säilymiseksi. Perinnemaiseman hoito myös turvaa lähiympäristön rakennusten ja mah- dollisten arkeologisten kohteiden säilymistä.	x	x		Ei vaikutusta	
Tavoite:	Tunnetaan paremmin puiston kulttuuriperinnön arvot.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Tehdään kansallispuistossa ar- keologinen inventointi.	Inventoinnilla mahdollistetaan arkeologisten kohteiden tunnistaminen ja niiden hoidon suunnittelu arvojen säi- lyttämiseksi. Inventointi suunnitellaan kulttuuriperinnön asiantuntijan ja suojelubiologin yhteistyössä, Natura- ja muihin luontoarvoihin sekä maisemaan liittyvien vai- kutusten minimoimiseksi.	x	x		Mahdollinen vaikutus	
Tehdään kansallispuistossa ra- kennushistoriallinen selvitys ra- kennusten arvosta ja hoitotar- peesta.	Rakennusperinnön inventoinnilla saadaan uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää historiallisten rakennusten suojeleissa ja hoidossa. Rakennuksia hoidetaan tule- vaisuudessa niiden kulttuurihistoriallisen arvon edellyt- tämällä tavalla. Alueelle erityisten rakennusperinnön ja siihen kytkeytyvän maiseman suojele vahvistaa paikal- lista kulttuurista identiteettiä.	x	x		Ei vaikutusta	Ilman hoitotoimia on mahdollista, että rakennetut kulttuu- riympäristöt voivat vahingoittua. Suunnitellaan ja toteutetaan toimet yhteistyössä kulttuuri- perinnön asiantuntijoiden kanssa.
Tavoite:	Alueen käytön ohjauksella ja kansallispuiston vyöhykejaolla turvataan erämaisuuutta.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Palveluvarustuksen paikoittainen purkaminen.	Valkoisen ja Ruokejärvien taukopaikkojen purkamisen auttaa säilyttämään puiston eteläosat rauhallisem- pana, kun uusi pidempi rengasreitti linjataan (kulkee osittain eteläosan syrjävyöhykkeellä). Osalle kävijöistä taukopaikkojen purkamisen voi olla harmillista, mutta erämaajärvillä voi edelleen liikkua omatoimisesti joka- miehenoikeudella, kansallispuiston järjestyssääntöä noudattaen.	x	x			

Alueen käytön ohjaus vyöhykejaolla.	Vyöhykejaolla ohjataan erilaisten toimintojen sijoittamista kansallispuistossa siten, että niiden käyttö esim. virkistykseen ja luontomatkailuun ei uhkaa alueen luontoarvojen säilymistä. Vyöhykkeistämisen toimenpide edistää lajien ja niiden elinympäristöjen säilymistä sekä pitää yllä erämaisyyden kokemusta puistossa. Rajoitusvyöhyke varmistaa erityisesti Haukkajärven linnuston pesinnän onnistumista.	x	x		Mahdollinen vaikutus	
Edunvalvonta. Metsähallituksen edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään maankäyttö- ja virkistysarvoihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.	Edunvalvonnalla varmistetaan, että kansallispuiston läheisyyteen suunniteltuja hankkeita ei toteuteta siten, että puiston luonto- ja maisema-arvoille tai erämaisuu- dille aiheutuisi merkittäviä haittoja.	x	x	x		
Yhteistyö puolustusvoimien kanssa. Tehdään yhteistyötä puolustusvoimien kanssa kansallispuiston yli lennettävien matalalentojen vähentämiseksi.	Toimenpiteellä on positiivinen vaikutus alueen erämaisen luonteen säilyttämiseen.		x			
Tavoite:	Ihmisten tietoisuus alueen säännöistä ja jokamiehenoikeuksista lisääntyy. Alueella toimitaan ja liikutaan luonnolle ja muille kävijöille häiriötä aiheuttamatta. Luvaton toiminta, esim. luvaton tulenteko ja leiriytyminen loppuu ja roskaaminen vähentyy.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Viestinnällä ja maasto-opastuksella pyritään ohjaamaan kävijöitä tietyille lähtöpaikoille, merkityille reiteille ja antamaan tietoa luonnossa liikkumisen käytännöistä. Viestitään kansallispuistossa sallituista ja kielletyistä toimista.	Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietyille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy. Viestitään roskattomasta retkeilystä ja retketietokirjasta.	x	x			
Tavoite:	Alueen vaikeakulkaisuudesta huolimatta palvelut ovat turvallisia ja tämä on huomioitu rakenteissa ja virkistyskäytön ohjauksessa.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Huolehditaan rakenteiden turvallisuudesta.	Virkistyskäytön rakenteiden kunto ja turvallisuus säilyvät hyvinä, mikä parantaa käyttäjien kokemusta alueesta ja ehkäisee huonokuntoisista rakenteista johtuvia tapaturmia.		x			

Pelastustoimet. Laaditaan Helvetinkolulle pelastussuunnitelma yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa.	Pelastussuunnitelman laadinta parantaa pelastuslaitoksen pelastusvalmiutta vaaratilanteiden sattuessa.		x			
Helvetinkolun läpikulkua rajoitetaan kävijöiden turvallisuuden varmistamiseksi.	Helvetinkolun pohjalla liikkumista rajoitetaan turvallisuuksista, henkilövahinkojen välttämiseksi. Liikkumisrajoituksen avulla pystytään turvaamaan kävijöitä vaaratilanteilta, jotka voivat syntyä Kolun pohjalla ja seinämistä irtoavista lohkeista ja kivistä. Helvetinkolun pohjalle ei ole ohjattu aiemmin kävijöitä esimerkiksi virallisella reitillä. Kolu on suosittu nähtävyyshanke, joten kävijöille mahdollistetaan Helvetinkolun näkeminen jatkossakin. Yksi mahdollisuus tähän on Helvetinkolun yli rakennettava silta, jonka päältä pääsee turvallisesti katselemaan rotkoon. Silta vähentäisi myös Helvetinkolun jyrkänteiden reunoilla kurkotelua ja lisääisi näin turvallisuutta.	x	x	x		
Tavoite:	Helvetinjärven kansallispuisto muodostaa läheisten Seitsemisen kansallispuiston ja Riuttaskorven virkistysmetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Seitsemisen ja Helvetinjärven alueelle voidaan laatia yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa virkistyskäyttö ja luontomatkailusuunnitelma.	Luontomatkailusuunnitelman laadinta voi lisätä kansallispuiston ja sen kytkösalueiden näkyvyyttä, merkittävyyttä ihmisten hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämässä sekä luoda mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseen.	x	x	x		
Käyttöpaineen ohjaus ja reitistöyhteistyö. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä pyritään ohjaamaan mahdollisuuksien mukaan puiston ulkopuolisille valtion maille (monikäyttömetsät, Riuttaskorpi, Seitsemisen). Reittien kehittämistä tehdään yhteistyössä alueen kuntien ja maanomistajien kanssa.	Luontomatkailun kehittäminen aluekokonaisuudella tukee paikallistaloutta ja kävijöiden hyvinvointia. Käyttöpaineen ohjaus puiston ulkopuolelle vähentää luontoympäristön kuormittumista.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	

Tavoite:		Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteita lisättäessä.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Kulttuuriperinnön huomiointi virkistyskäytön toimenpiteissä. Puiston arkeologiset, rakennushistorialliset ja maisemalliset arvot huomioidaan uusien rakenteiden sijoittelussa ja suunnittelussa.	Kulttuuriarvojen säilyminen turvaa alueella historiallista kulttuuriperintöä, viihtyvyyttä ja alueen vetovoimaisuutta.	x	x		Ei vaikutusta	Arkeologinen inventointi tehdään ennen uusien reittien ja rakenteiden rakentamista. Kulttuuriperintökohteet otetaan huomioon uusien virkistysrakenteiden suunnittelussa.
Tavoite:		Suurista käyntimääristä huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin opastetuille uusille reiteille.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Huollon kestävyys. Huollossa, kuten jätehuollossa pyritään huomioidaan ympäristön kestävyys. Ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/huoltonesteen erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois.	Ympäristöystävällisillä huollon ratkaisulla, kuten uusilla käymälöillä, vähennetään ympäristön kuormitusta.	x				
Palveluvarustuksen sijoittelu.	Lisääntyneen virkistyskäytön aiheuttamaa kulutusta ja käytön keskittymistä vähennetään uusilla rengasreiteillä ja taukopaikoilla. Uusissa reiteissä hyödynnetään valtaosin jo olemassa olevia, kuljettuja polkuja. Virkistyskäyttö ohjataan sellaisille reiteille ja suojelualueiden osiin, joilla suojeluarvot eivät vaarannu.	x				
Maasto-opastus. Selkeällä maasto-opastuksella ja viestinnällä pyritään ohjaamaan kävijöitä merkityille reiteille ja taukopaikeille.	Hyvä maasto-opastus ohjaa kävijöitä, luo turvallisuutta maastossa ja suojaa arvokkaita luontokohteita.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Hyvällä suunnittelulla voidaan välttää riskejä, kuten eksymistä ja hallitsematonta virkistyskäytön aiheuttamaa maaston kulumista alueella.
Vyöhykejaolla turvataan luontoarvoja.	Vyöhykkeistämisen toimenpide edistää lajien ja niiden elinympäristöjen säilymistä sekä pitää yllä erämaisyyden kokemusta puistossa.					

Tavoite:		Käyttäjät ymmärtävät luonnonsuojelualueen merkityksen ja noudattavat kansallispuiston sääntöjä ja luonnossa liikkumisen ohjeita. Käyttäjien arvostus ja tietämys Helvetinjärven luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Viestintä säännöistä ja luonto- ja kulttuuriarvoista.	Laadukas ja monipuolinen opastusviestintä lisää kävijöiden tietämystä kansallispuistossa toimimisen säännöistä, luonto- ja kulttuuriperinnöstä ja sen huomioon ottamisesta. Viestintä tukee arvokkaiden luonto-, maisema- geologisten ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä. Luonnosta oppiminen lisää myös kävijöiden hyvinvointia.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Järjestyssäännön noudattamista valvotaan, ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin mahdollisten väärinkäytösten ehkäisemiseksi.
Järjestyssääntö. Kansallispuiston järjestyssääntö ohjaa alueen turvallista ja kestävästä käyttöä.	Vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta laadittavan järjestyssäännön avulla sekä siitä viestimällä kävijöiden tieto sallituista, rajoitetuista tai kielletyistä toimista puistossa kasvaa.	x	x		Mahdollinen vaikutus	
Valvonta. Virkistyskäytön valvontaa tehostetaan luvattoman leirityksen, tulenteon ja maihinnousun (Haukkajärven rajoitusosat) vähentämiseksi.	Valvonnan avulla voidaan vähentää luvattonta tulentea ja muita puistossa kiellettyjä toimia. Ennaltaehkäisevä ja opastava valvonta lisää kävijöiden tietoisuutta alueen luontoarvoista ja auttaa ehkäisemään niille aiheutuvaa haittaa.	x	x			
Tavoite:		Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät. Reittejä, taukopaikkoja ja muuta palveluvarustusta kehitetään puiston käyntimääriä paremmin vastaaviksi.				
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Helvetinkolun silta. Helvetinkolun yli voidaan tarvittaessa rakentaa n. 2-3 m leveä silta, jolta kävijät voivat käydä katsomassa kolun rotkoa.	Sillan rakentamisessa huomioidaan luontoarvot, turvallisuus ja alueen maisema-arvoihin soveltuminen.	x	x			
Reittien ja taukopaikkojen rakentaminen.	Uusilla reiteillä ja taukopaikoilla saadaan hajautettua kasvanutta kävijämäärää laajemmalle alueelle ja vähennettyä kävijäkeskittymien aiheuttamaa maaston kulumista ja häiriöitä. Toimilla saadaan myös luvattonta tulentea hallintaan. Uusien retkeilyrakenteiden sijoittelu vähentää kävijämäärien kasvusta johtuvaa ruuhkaisuuden kokemusta puistossa ja tarjoaa uusia luontoliikuntamahdollisuuksia kävijöille. Uudet reitit ja muu palveluvarustus myös lisäävät myönteisiä vaikutuksia kävijöiden terveyteen ja hyvinvointiin.	x	x	x		Reittien ja huoltoyhteyksien suunnittelu sekä toteutus siten, ettei luontoarvoja tai kulttuuriperintöä vaaranneta. Tässä tehdään yhteistyötä luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja kulttuuriperinnön asiantuntijoiden välillä.

Nykyisten rakenteiden ylläpito. Puiston olemassa olevat ja säilytettävät reitit, taukopaikat ja viitot pidetään kunnossa.	Hyvässä kunnossa olevat reitit ja rakenteet lisäävät kävijätyytyväisyyttä ja edesauttavat matkailuyrittäjien toimintaa alueella. Reittien kestäväointi, pitkospuut ja portaat suojaavat kulumiselle alttiita rinteitä ja kosteikkoja maastossa.	x	x	x		Huolehditaan palveluvarustuksen turvallisuudesta.
Verkkoviestintä. Helvetinjärven esitemateriaali, luontoon.fi, somekanavien ja muiden viestintäkanavien viestintä on ajantasaista ja informatiivista. Saavutettavuus ja eri kieliversiot on huomioitu.	Toimenpiteellä on positiivinen vaikutus kävijöiden tiedon lisääntymiseen kansallispuistosta, mikä ohjaa puiston käyttöä ja suojaa arvokkaita luontokohteita.	x	x	x		
Opasterakenteet. Puiston huonokuntoiset opasteviitat uusitaan ja uusien reittien opastusrakenteet lisätään suosien kestäviä materiaaleja. Opastusaineisto on riittävä, selkeä, sisältäen karttatiedot, ohjeistukset, säännöt ja tietoa alueesta.	Kestävät materiaalit opasteviitoituksessa on pitkäikäinen ratkaisu, joka vähentää opasteiden uusimistarvetta ja pienentää näin myös ylläpidon kustannuksia. Opasteviitoituksen selkeys lisää asiakastytytyä ja auttaa ohjaamaan kävijät luontoarvojen kannalta kestäville alueille.	x	x	x		
Tavoite:	Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävän matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitteita.					
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Sopimusten laatiminen. Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa.	Matkailuyrittäjien sitoutuminen Metsähallituksen kestävä luontomatkailun periaatteisiin edistää puiston palvelujen käyttöä kestävästi ja luontoarvoja kunnioittaen.	x	x	x		Pyritään säännölliseen yhteydenpitoon matkailuyrittäjien kanssa yhteistyön toimivuuden varmistamiseksi.
Yhteistyö. Tehdään tiivistä yhteistyötä alueen yritysten, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa ja kehitetään yhdessä kestävä luontomatkailua.	Säännöllinen yhteistyö ja toiminnan suunnittelu alueen toimijoiden kanssa edistää toiminnan kehittymistä ja mahdollistaa voimavarojen tehokkaan hyödyntämisen luontomatkailutyössä.	x	x	x		

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite	Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.								
Vaikuttavuuden seurannan mittarit									
Luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.									
Mittari	Mittarin tarkennus	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Ennallistettujen soiden10-vuotisseurannassa onnistuneeksi todettujen biotooppikuvioiden osuus % koko soiden ennallistamisalasta.					90		%	2030
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Perinnebiotoopin hoito		Ruokkeenharjun tilan perinnebiotooppit.	0,10	Hoitopinta-alaa laajennetaan laiduntamalla ja niittämällä.	1	2	ha	2022
Lajiston inventointitilanne (kuvaus)	Kallioisten ympäristöjen sammal- ja jäkälälajien kartoitus Ison Helvetinjärven ympäristössä.				Kartoitus tehdään.	1	1	kpl	2025
Lintudirektiivin lajien pesimäkanta (pari)	Selkälokin pesimäkannan seuranta	x	Seurantaa tehdään vuosittain		Direktiivilajista on ajantasaiset tiedot. Seurantaa tehdään vuosittain.	1	1	kpl	2026
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Edustavuudeltaan hyvien tai sitä parempien luontotyyppien osuus % koko Natura-alueen inventoidusta alasta.			17,30		25		%	2030
Virkistyskäytölle herkkien luontotyyppien tila	Silikaattikalliot luontotyyppin (8220) edustavuus	x	Helvetinkolun ympäristön kolmen kuvion edustavuus. 32=Merkittävä, poikkeama ihmistoiminnan aiheuttamaa. 22=Hyvä, poikkeama ihmistoiminnan aiheuttamaa.	323232	Helvetinkolun ympäristön kolmen kuvion edustavuus. Seurattavilla kuvioilla luontotyyppin edustavuus ei saa heikentyä retkeilyn vuoksi.	323232	222222		2026

Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.									
Mittari	Mittarin tarkennus	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Alueen merkitys paikallisille	Paikallisten kävijöiden määrä alueella (lähialueella asuvat)	x		4010	4800	4000			2026
Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)	Esteettömien palvelukokonaisuuksien määrä alueella	x		0	1	1		kpl	2026
Kävijätyytyväisyysindeksi	Alueen kävijätyytyväisyysindeksi	x		4,13	4,2	4,10		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden arvio ennakko-odotusten täytymisestä	Kävijöiden arvio ennakko-odotusten toteutumisesta	x		4,44	4,4	4,30		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	x		3,91	4,1	3,90		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	x		4,30	4,3	4,30		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden arvio häiriötekijöistä (indeksi, kokonaisarvio neljästä eri häiriöstä)	x	Käyntimäärien kasvu voi vaikuttaa mittariin voimakkaasti.	4,33	4,3	4,10		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus muiden kävijöiden käyttäytymisen aiheuttamasta häiriöstä	x		4,35	4,3	4,10		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus liiallisen kävijämäärän aiheuttamasta häiriöstä	x		4,24	4,2	4,10		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulovaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x	v. 2019: 450 000 v. 2020 (koronavuosi): 911 713		680 000			€	2026
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset	x	v. 2019: 1 149000 v. 2020 (koronavuosi): 2 323856		1 700000			€	2026
Kävijöiden viipymä (vrk)	Suojelualueella ja sen matkailu(lähi)alueella yöpyneiden matkailijoiden määrä	x		96000	100 000				2026
Kävijöiden virkistysmotiivit	Kävijöiden arvio kulttuuriperintöön tutustumisen tärkeydestä	x	Puuttui kävijätutkimuksesta 2019. Lähtötason lukema on vuodelta 2012.	3,26	4,1	3,40		1-5 (5paras)	2026
Kävijöiden virkistysmotiivit	Kävijöiden arvio luonnon kokemisen tärkeydestä	x		4,85	4,8	4,60		1-5 (5paras)	2026

Käytön määrä maastossa (kpl)	Käyntimäärä suojelualueella	x	Koronavuosi nosti merkittävästi käyntimääriä, v. 2026 arvio maltillisempi.	80200	60000	40000	85000		2026
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Käyntikerrat Helvetinjärven luontoon.fi-sivuilla	x		418203	400 000				2026
Maaston kuluneisuus	Kävijöiden kokemus maaston kuluneisuuden aiheuttamasta häiriöstä	x		4,36	4,3	4,10		1-5 (5paras)	2026
Muu	Luvattomien tulipaikkojen määrä (seuranta-alueena Haukanhietä-Myllylahden polkusilta)	x		20	10			kpl	2026
Muu	Eräpalvelujen valvontakäyntien määrä. (Tilastoseurantatyökalu jatkossa).	x		10	10			kpl	2026
Muu	Eräpalvelujen raportointien rikkeiden määrä (Tilastoseurantatyökalu jatkossa, lukema puuttuu v. 2020)	x							
Opastettujen asiakkaiden määrä (kpl)	Yrittäjien maastossa opastamien asiakkaiden määrä	x		465	1000	400		kpl	2026
Osallistuja- ja järjestäjämäärät tapahtumissa (kpl)	Puiston alueelle myönnetty tapahtumaluvat liittyen virkistyskäyttöön ja luontomatkailuun	x		4		5	10	kpl	2026
Osallistuja- ja järjestäjämäärät tapahtumissa (kpl)	Osallistujien määrä tapahtumissa (hlöä)	x		250	500	250			2026
Palvelurakenteiden kunto	Kävijöiden arvio erityistarpeiden huomiomisesta	x		3,57	4	3,50		1-5 (5paras)	2026
Palvelurakenteiden kunto	Huonokuntoisten palvelurakenteiden osuus (%)	x		20	10			%	2026
Palvelurakenteiden kunto	Huonokuntoisten pitkosten osuus (%)	x		30	15			%	2026
Vapaaehtoistyö	Vapaaehtoistyön määrä (h)	x		0	160	160			2026
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kävijöiden omin voimin kuljettu matka puistossa, km/v	x		570414	570 000	430000		km	2026
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kävijöiden kokemus terveys- ja hyvinvointivaikutuksista, "Terveysindeksi"	x		4,27	4,2	4,10		1-5 (5paras)	2026
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yrittäjien tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan	x		3,25	3,9	3,30		1-5 (5paras)	2026
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailun yhteistyösopimusten määrä	x		28	30	25		kpl	2026
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yhteistyöyritysten arvio kestävyiden periaatteiden toteutumisesta omassa toiminnassaan	x		4	4,1	4		1-5 (5paras)	2026

Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Polttopuun menekki, 3 vuoden keskiarvo, joko suorana kulutuksena tai per 1000 käyntiä, (100-150 kiinto-m3/v), taukopaikkojen määrä ja käyntimäärä kasvaa.	x		150	300			m³	2026
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Sekajätteen määrä (m3), käyntimäärä kasvaa.	x		14	20			m³	2026
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Käymäläkaluston uudistaminen, kpl (nestemäinen erottelu)	x		2	9	5		kpl	2026
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Kävijöiden kokemus roskaisuudesta	x		4,35	4,4	4,10		1-5 (5paras)	2026
Arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden tunnistaminen ja niiden arvojen säilyminen.									
Mittari	Mittarin tarkennus	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Suojeltujen rakennusten kuntoluokan muutos (kuvaus)	Helvetinkolun päivätuvan kulumisen ja vaurioitumisen seuranta, tavoitteena ettei kuntoluokka alene.	x	Keskinkertainen		4	3			2026
Alueen erämainen luonne säilyy lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.									
Mittari	Mittarin tarkennus	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Erämaisen (syrjäisen) alueen pinta-ala (ha)	Syrjävyöhykkeen osuus (%) alueen pinta-alasta			71	71	71		%	2030

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.				
Kohdennettu osallistaminen					
Osallistamistapa	Osallistetut tahot			Nimetty edustaja	
Tiedotus verkkokyselystä ja mahdollisuudesta palautteen antamiseen	Yhdistykset, harrastajaryhmät ja muut sidosryhmät			Eri edustajia/osallistujia	
Yhteistyöryhmän kokoukset	Tärkeimmät sidosryhmät			Eri tahojen edustajia	
Yrittäjien kokous	Matkailuyrittäjät			Eri edustajia	
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)					
Yksityisiä maanomistajia ja osakaskuntia tiedotettiin kirjeellä suunnittelun aloittamisesta ja palautemahdollisuudesta syksyllä 2020 ja keväällä 2021.					
Avoin osallistaminen		Paikka		Pvm	Osallistujat (lkm)
Karttapohjainen verkkokysely kansalaisille ja sidosryhmille		Internet-kysely		10.11 - 6.12.2020	370
Lausunnot ja palaute					
Pyydetty lausunnot (kpl)	17	Saadut lausunnot (kpl)	18	Lausuntoaika	23.2 - 21.3.2021
Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan					
Keskeisistä sidosryhmistä koottiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisia tarpeita ja näkemyksiä suunnittelualueen hoitoon ja käyttöön liittyen. Yhteistyöryhmän jäseniä olivat Ruoveden kunta, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto ja Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri. Kansallispuiston yhteistyöyrittäjille järjestettiin etäkokous, jossa sai kertoa toiveitaan kansallispuiston kehittämisestä.					
Koronavirustilanteesta johtuen sidosryhmien kokoontumiset järjestettiin verkon kautta etäkokouksina ja kansalaisia osallistettiin Internet-kyselyn avulla. Lisäksi kaikilla kiinnostuneilla oli mahdollista antaa suunnitteluun ehdotuksia ja palautetta puhelimitse, sähköpostitse ja kirjeitse. Suunnittelun aloittamisesta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin eri kanavissa syksyllä 2020.					
Osallistamisen tuloksena esitettiin tarve Helvetinjärven kansallispuiston palveluvarustuksen kehittämiseksi. Sidosryhmien kokouksissa, kyselyvastauksissa ja ennakkolausunnoissa esitettiin toive riittävästä ja turvallisista taukopaikoista, rengasreiteistä sekä muista rakenteista. Monet esittivät kritiikkiä suosituimpien käyntikohteiden ruuhkautumisesta, osin roskaantumisesta ja muiden kävijöiden aiheuttamasta melusta. Osallistamisessa myös selvisi, että erämaisuus ja rauhallinen ympäristö koetaan Helvetinjärven kansallispuistossa erityiseksi arvoksi. Rotkolaak-sot, maisemat, monimuotoinen luonto ja eri harrastusmahdollisuudet virkistykseen ja eränkävynnin parissa olivat tärkeitä arvoja puiston käyttäjille. Toiveita esitettiin myös selkeämmän ja informatiivisemman opastusviestinnän kehittämiseksi, johon sisältyisi myös puiston erityispiirteistä ja säännöistä viestiminen.					
Osallistamisen kautta saatiin tärkeää kokemuksellista tietoa Helvetinjärven kansallispuiston kehittämiseksi. Metsähallitus kiittää kaikkia hoidon ja käytön suunnitteluun osallistuneita. Eri tarpeita pyritään yhteensovittamaan kestäväällä tavalla, puiston suojelu- ja käyttöarvot huomioiden.					

23 Lausuntokooste

Pyydetty lausunnot (kpl)	17	Saadut lausunnot (kpl)	18	
Lausuja ja lausunto		Suunnitelman osa/lo-make	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus: Pirkanmaan ELY-keskus toteaa Helvetinjärven kansallispuiston olevan monipuolinen ja tärkeä alue sekä luonnon monimuotoisuuden, luonnon- ja kulttuuri- maisemien sekä virkistys- ja luontomatkailun kannalta Pirkanmaalla ja koko eteläisessä Suomessa. ELY-keskus katsoo hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen ajoittuvan luontevasti ja hyvin sovittamaan yhteen kohteen merkittäviä luonnon- suojelullisia arvoja yhdessä vähitellen ja erityisesti viimeisen vuoden aikana lisääntyneen virkistyskäytön kanssa. Laaditussa hoito- ja käyttösuunnitelmassa on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarkasteltu alueen hoitoon ja käyttöön liittyviä osa-alueita monipuolisesti ja kattavasti sekä tunnistettu alueen keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä näihin liittyvät uhkatekijät. Myös alueen hoidon ja käytön päämäärien asettelua keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkien torjumiseksi voidaan pitää onnistuneena. ELY-keskus katsoo, että ensisijaisen tärkeää on turvata alueen luontotyyppien ja lajien suotuisaa suojelun tasoa sekä toissijaisesti kytkeä ja yhteensovittaa tähän päämäärään myös muut suunnittelutyössä tärkeiksi määritellyt alueen hoidon ja käytön päämäärät; arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden tunnistaminen ja niiden arvojen säilyminen, alueen erämaisen luonteen säilyminen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta sekä alueen virkistyskäytön ja matkailun keskeytyminen. Lajien ja luontotyyppien suotuisan suojelutason turvaamiseksi on suunnitelmassa esitetty mm. soiden ja metsien ennallistamistoimia, lajien ja luontotyyppien inventointeja ja -seurantoja, perinneympäristön hoitotoimia, palveluvarustuksen kohdentamista alueille, joissa ne eivät uhkaa lajisto- tai luontotyyppiä arvoja sekä lajistoarvojen selvittämistä alueilta, minne rakennetaan palveluvarustusta, virkistyskäytön vaikutusten seurantaa LACmittareiden avulla sekä vieraslajiesiintymään liittyvää tiedottamista. Myös järjestyssäännön ja vyöhykejaon katsotaan suunnitelmassa turvaavan lajien ja luontotyyppien suotuisaa suojelutasoa. ELY-keskus pitää esitettyjä toimenpiteitä tärkeinä ja kannatettavina alueen suojeluarvojen kehittämiseksi ja turvaamiseksi sekä alueen lajistoon ja luontotyyppien liittyvän tietämyksen lisäämiseksi. Suunniteltua vyöhykejakoja ELY-keskus pitää sinällään hyvänä luontoarvojen turvaamisen kannalta, mutta haluaa muistuttaa, että retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä esiintyy kohteen suojelun perusteena olevia edustavia luonnon-		Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	Haukkajärven rannan suunnitellulla reittiosuudella, joka kulkee Huutoniemen ympäri, on ennestään vahva merkitsemätön polku, jolla retkeilijöitä on liikkunut jo pidemmän aikaa. Kyseisellä reittiosuudella on ollut myös luvattomia nuotioita. Mahdollista ajoittaista häiriötä on kohdistunut jo aiemmin rannan lähimmille vesikiville ja pikkuluodoille. Helvetinjärven kävijäpaine kohdistuu Haukkajärven itäpuolen rantoihin ja ihmisiä kulkisi kyseistä polkua joka tapauksessa tulevaisuudessakin. Muuttamalla reitti viralliseksi merkityksi poluksi voidaan ehkäistä sen varrelle tehtyjä luvattomia nuotiopaikkoja, joiden lisääntyminen on ollut ongelma viime vuosina. Toimivalla opastusviestinnällä polun varrella voidaan ehkäistä ihmisten pidempää oleskelua reittiosuudella linnuston pesimäaikaan. Silikaattikallioiden luontotyyppien seurantakuvioiden lisäämistä ei nähdä tarpeelliseksi. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kuvien keskittäminen potentiaalisin kulumispaikkoihin Helvetinkolun läheisyyteen on tehokas tapa mitata virkistyskäytön vaikutuksia. Kuvien laajuus tulee olemaan yhteensä noin kaksi hehtaaria. Alueella tehtävissä kallioluontotyyppien kartoituksissa tietoa silikaattikallioiden tilasta saadaan lisää.	Suunnitelman kartat muokataan kattamaan koko sivukoko.

arvoja, jotka tulee korostetusti huomioida reittejä ja palveluvarustusta kehitettäessä. ELY-keskus pitää erityisen tärkeänä, että herkillä alueilla lisääntyvä virkistyskäyttö pyritään kanavoimaan merkityille reiteille sekä palveluvarustusten piiriin. Kävijöiden ohjaus sekä fyysisillä maastoon sijoitettavilla opasteilla että erilaisia uudempia ohjaus- ja viestintämenetelmiä käyttäen on siinä merkittävässä roolissa. ELY-keskus pitää ongelmallisena uuden reitin sijoittamista niukasti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle Haukkajärven rantaan. Reitti kulkee lyhimmillään vain muutamien kymmenien metrien etäisyydellä Haukkajärven saarten, luotojen ja vesikivien sekä niitä ympäröivien vesialueiden muodostamasta rajoitusosasta, jolla on tarkoitus suojella mm. selkälökin ja kuikan pesimäympäristöjä. Uuden reitin häiriövaikutus lintualueille voi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olla huomattavaa, vaikka rajoitusosan mairinnousukieltoa ei rikottaisikaan. ELY-keskus toteaa, että suunnitellun reitin uudelleen linjausta kauemmas häiriintyvistä kohteista olisi hyvä vielä tarkastella tai vaihtoehtoisesti kehittää Haukkajärvestä kauempaa sijaitsevaa, olemassa olevaa reittiä. Myös syrjävyöhykkeelle ollaan viemässä uutta reittiä sekä palveluvarustusta, millä voi olla ELY-keskuksen näkemyksen mukaan haitallisia luontovaikutuksia. Uusien reittien ja palveluvarustusten tarkemmassa sijoittelussa tuleekin pyrkiä hyväksikäyttämään pääosin olemassa olevia reittejä, ja huomioimaan luontoarvot riittävällä tavalla. Toisaalta yksittäisiä tulipaikkoja ollaan myös syrjävyöhykkeeltä poistamassa, mikä osaltaan voi edesauttaa luontoarvojen turvaamista ja lisätä erämaisyyden tuntua. Suunnittelualueeseen kuuluva yksityinen luonnon-suojelualue sijoittuu syrjävyöhykkeelle, eikä sille esitetä ohjattavan retkeily- ja luontomatkailukäyttöä. ELY-keskus toteaa, että hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksessa on käyty läpi kattavasti alueelle suunniteltuja toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia Helvetinjärven Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. Helvetinjärvi on mukana Natura 2000 -verkostossa luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC). Suunnitelmassa esitetyn arvioinnin mukaan suunniteltujen ennallistamis- ja luonnonhoitotoimenpiteiden sekä muiden lajistoon ja luontotyypeihin kohdistuvien toimien vaikutukset katsotaan myönteisiksi, eikä uusilla reitti- tai taukopaikkalinjauksilla ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja arvokkaan lajiston tilaan. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo esitetyn Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin olevan suunnittelun tasoon nähden asianmukainen ja riittävä. Vaikutusten seurantaa ELY-keskus kuitenkin pitää erityisen tärkeänä, jotta merkittävästi heikentävät vaikutukset Natura 2000 -alueen suojelun perusteisiin pystytään välttämään nopeasti korjaavilla toimenpiteillä. Seurantaa tulisi kohdistaa erityisesti kohteen keskeisiin suojeluperustearvoihin. Virkistyskäytölle herkkien silikaattikallioiden luontotyyppin tilan seurantaa vain kolmella Helvetinkolun ympäristön kuviolla ELY-keskus pitää melko suppeana. Käyttöpaineen ohjaaminen puiston ulkopuolelle valtion maille esim. monikäyttömetsiin olisi merkittävä tekijä Natura-alueelle kohdistuvan kuormituksen vähentämi-			
---	--	--	--

sessä, mitä olisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hyvä edistää jatkosuunnittelun keinoin. Suunnitelmassa on tarkasteltu myös ilmastonmuutoksen hillintään ja muutokseen sopeutumista, mitä ELY-keskus pitää tärkeänä. Hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksen karttaesitysten havainnollistavuuteen olisi hyvä kiinnittää huomiota hoito- ja käyttösuunnitelman viimeistelyssä. Suunnitelman koko sivukokoa hyödyntävillä kartoilla saataisiin paremmin esiin kulloinkin esitettävänä olevat seikat laajalla suunnittelualueella.			
Ruoveden kunta: Helvetinjärvi yhdessä Seitsemisen kansallispuiston sekä Riuttaskorven virkistysmetsän kanssa muodostavat kuntarajat ylittävän luontomatkailun kokonaisuuden. Alueen kautta kulkee lisäksi maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Lisääntynyt kotimaan matkailu on nostanut Helvetinjärven kansallispuiston kävijämääriä rajusti ja vierailuja kansallispuistoon tehdään laajalti Pirkanmaan ulkopuoleltakin. Samalla kun kansallispuiston alueella laajennetaan ja uusitaan reitiverkostoa, pitäisi tarkastella lisääntyneen kävijämäärän aiheuttamaa haastetta liikennejärjestelyihin kansallispuistoa ympäröivällä alueella. Huomioitavaa olisi siirtymäliikenne kansallispuiston ulkopuolella, sen turvallisuus, pysäköinnin riittävyys sekä alueen saavutettavuus ilman yksityisautoilua. Tähän läheisesti liittyy esteettömien reittimahdollisuuksien lisäys alueella. Ruoveden kunta arvostaa tutkimustyötä, jota kansallispuistossa tehdään biodiversiteetin tutkimiseksi ja kartoittamiseksi sekä haitallisten vieraslajien leviämisen ehkäisemiseksi kansallispuiston alueelle. Suunnitelmassa Ruokkeenharjun perinnebiotoopin suojelutaso turvataan perinnemaiseman ja perinnebiotoopin kasvilajiston säilyttämiseksi. Tähän liittyvä mahdollinen lammaspaimentoiminta on määritelty kiireettömäksi toiminnaksi, mutta toteutuessaan se loisi lisää positiivista mielikuvaa alueesta ja toisi matkailullista lisäarvoa Ruoveden kunnalle.	Koko suunnitelma	Metsähallitus tekee mielellään yhteistyötä kansallispuiston kestävä ja toimiva saavutettavuuden edistämiseksi paikallisten toimijoiden kanssa.	-
Pirkanmaan maakuntaliitto: Suunnittelija Piesanen: Helvetinjärven kansallispuisto muodostaa yhdessä Seitsemisen kansallispuiston kanssa maakunnan luonnonsuojelun ja luontomatkailun tärkeimmän kokonaisuuden. Pirkanmaan maakuntakaavassa on asetettu maakunnan maankäytön pitkän aikavälin strategiset tavoitteet myös tämän alueen osalta. Maakuntakaavan aluetta koskevat merkinnät tähtäävät luontoarvojen turvaamiseen ja luontomatkailun kehittämiseen. Maakuntakaavassa Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistoihin, Riuttaskorven virkistysmetsään ja Haukkamaan ympäristöarvomeitsään kytkeytyvälle ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävälle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (MK-alue), on osoitettu oma kehittämissuositus, jonka mukaan alueella "tulee kehittää luontomatkailun palveluita ja edistää toimia, jotka ylläpitävät alueen ominaislaatua sekä edesauttavat luontomatkailun toimintaedellytysten syntymistä ja säilymistä. Alueella tulee edistää virkistysreittien toteuttamista ja ylläpitoa. Alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä luontomatkailukokonaisuutena."	Koko suunnitelma, luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	Tieto maakuntakaavan melontareiteistä lisätään suunnitelmaan. Kirjoitusvirhe korjataan liittyen maakuntakaavaotteeseen. Alueen kuntien kanssa on lisätty yhteistyötä ja yhteiselle kestävä matkailun kehittämiselle sekä alueellisen luontomatkailusuunnitelman laatimiselle on todettu suuri tarve.	Muokattu ja täydennetty suunnitelmaa.

Helvetinjärven kansallispuiston alueella suojelualueet on osoitettu merkinnöillä suojelualue (S) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Virkistysten ja retkeilyn osalta alueelle on osoitettu maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit ja melontareitit. Maakuntakaava osoittaa kansallispuiston ja Pirkan taipaleen olemassa olevien reittien lisäksi myös tavoitteellisia uusia reittejä Ruoveden keskustan ja Herajärvien suuntaan. Melontareitit on osoitettu Luoma- ja Koverojärville sekä Haukkajoelle. Maakuntakaavan kaavamerkintöihin liittyvät kaavamääräykset avautuvat aluekohtaisesti Pirkanmaan liiton karttapalvelussa https://kartta.pirkanmaa.fi. Maakuntakaava pohjautuu väestösuunnitteeseen, joka ennakoii Pirkanmaalle vahvaa väestönkasvua vuoteen 2040 mennessä. Väestönkasvu kohdistuu erityisesti Suomen kolmanneksi suurimpaan kaupunkiin Tampereelle ja sitä ympäröiviin kuntiin. Maakuntakaavan virkistysalueiden verkosto muodostuu erityyppisistä luontoalueista, joita ovat taajamien lähivirkistysalueet, laajemmat ulkoilualueet sekä päivä- ja viikonloppuretkiin soveltuvat erämaisemmat retkeilyalueet. Kattava ja monipuolinen virkistysalueiden verkosto on keskeinen asumisen viihtyisyyttä ja terveellisyttä ylläpitävä laatu- ja pitovoimatekijä. Helvetinjärven kansallispuisto muodostaa tärkeän retkeilyalueen Tampereen kaupunkiseudulla asuville sekä lähiluontokohteen pohjoisen Pirkanmaan asukkailla. Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen on tärkeä väline Pirkanmaan yhden keskeisen retkeilyalueen laadun ja kunnossapidon varmistamisessa Helvetinjärven kansallispuiston käyttöpaineen lisääntyessä niin maakunnan oman väestönkasvun kuin Pirkanmaalle suuntautuvaan koti- ja ulkomaan luontomatkailun myötä. Suunnitelmaan sisältyvät uusien palvelurakenteiden, rengasreittien sekä puiston eteläosan pitkän patikointireitin toteutus monipuolistavat ja parantavat puiston palveluita erilaisten käyttäjäryhmien tarpeisiin vastaten. Luontoliikunnan ja kansallispuistojen kävijämäärien lisääntyminen viime vuosina on nostanut luontoalueiden kunnossapidon aiempaa tärkeämmäksi kysymykseksi, johon myös valtio on vastannut lisäämällä merkittävästi virkistysalueiden kehittämiseen suunnattua rahoitusta. Ajantasainen palvelurakenteiden ja muun toiminnan kehittämissuunnitelma mahdollistaa rahoituksen hakemisen kehittämissuunnitelmiin myös Helvetinjärvellä. Matkailijamäärien kasvuun, palvelutasoon ja ympäristökestävyyteen liittyen yksi keskeinen kysymys on Helvetinjärven palveluiden saavutettavuus. Nykyisessä tilanteessa puistoon saavutaan sen syrjäisen sijainnin vuoksi pääasiassa yksityisautoilla. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan onkin perustellusti sisällytetty toimenpide, jolla pyritään vastaamaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa tarpeeseen parantaa kansallispuiston kestävästä saavutettavuutta, esimerkiksi kehittämällä sähköautojen ja sähköavusteisten pyörien latauspisteitä, joukkoliikenneyhteyksiä ja kimpakyytejä. Kansallispuisto sijaitsee Ruoveden kunnassa, joka on tuonut esiin puiston keskeisen merkityksen kunnan elinvoimatekijänä. Kunta ja Metsähallitus ovat tehneet pitkään aktiivista yhteistyötä luontomatkailun kehittämiseksi alueella. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa suunniteltuihin toimenpiteisiin lukeutuu luontomatkailusuunnitelman laatiminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa, minkä			
--	--	--	--

toteuttaminen toimisi erinomaisesti puiston elinvoimavaikutuksia vahvistavana prosessina. Toimenpide-ehdotuksen vaikutusten arvioinnissa katsotaan, että kansallispuiston lisääntynyttä virkistyskäyttöä on mahdollista suunnata puiston ulkopuolelle Helvetinjärven ja Seitsemisen väliselle valtion monikäyttömetsien alueelle, mikä voisi tuoda uusia yritystoiminnan laajentamis- ja monipuolistamis-mahdollisuuksia seudullisesti pohjoisella Pirkanmaalla. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa korostuu perustellusti myös luontomatkailun kestävyysnäkökulma mm. tavoitteessa ottaa käyttöön matkailun kestävyttä seuraava mittaristo, jonka avulla on mahdollista seurata matkailun vaikutuksia alueen luontoarvoihin ja tunnistaa mahdolliset muutostarpeet. Pirkanmaa on liittynyt hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä pyrkivien maakuntien joukkoon HINKU-sitoumuksella vuonna 2019. Tavoitteen saavuttamisessa on keskeistä ilmastovaikutusten huomiointi läpäisevästi kaikessa toiminnassa. On myönteistä, että myös Helvetinjärven hoito- ja käyttösuunnitelmaan on sisällytetty ilmastovaikutusten arviointi. Pirkanmaalla on vuoden 2020 lopussa käynnistynyt maakunnallisen biodiversiteettiohjelman valmistelu. Ohjelman laatimisprosessin tavoitteena on tunnistaa konkreettisia toteutettavissa olevia luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimia kansallisten luontokatoa hillitsevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt luontokohteiden inventointi-, hoito-, ennallistamis- ja lajeissa ja luontotyypeissä tapahtuvien muutosten seurantatoimet edistävät osaltaan luonnon monimuotoisuuden tilan parantamista Pirkanmaalla ja tukevat samalla maakunnallisen monimuotoisuusohjelman tavoitteita. Tekstilisäyksenä suunnitelmaan esitetään maakuntakaavan melontareittien huomioimista sivuilla 5-6 esitetystä kansallispuiston kaavoitustilanteen kuvauksessa. Melontareitit on osoitettu Kovero- ja Luomajärville sekä Haukkajoelle. Lisäksi stilistisenä kommenttina liitteellä 3 esitettyyn maakuntakaavaotteeseen liittyen todettakoon, että esitetyn linkin takaa löytyvät Pirkanmaan maakuntakaavan, ei -kaavojen aineistot. Maakuntahallitus päättää antaa Metsähallitukselle Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta seuraavan lausunnon: Pirkanmaan liitto pitää uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista Helvetinjärven kansallispuistoon merkittävänä maakunnan retkeily-, luontomatkailu-, ja luonnonsuojeluolosuhteita kehittävänä suunnitelmana. Suunnitelman laatimisprosessi on mahdollistanut puistoon liittyvien toimijoiden välisen vuoropuhelun käymisen puiston kehittämiseen liittyvistä tavoitteista ja suunnannut puiston tulevien vuosien kehittämistoimien valintaa. Helvetinjärven kansallispuistoa on mahdollista kehittää jatkossa nykyistäkin merkittävämmäksi maakunnan asukkaiden ja koti- ja ulkomaisten matkailijoiden käyntikohteeksi, joka mahdollistaa myös pohjois-Pirkanmaan luontomatkailuun linkittyvien elinkeinojen vahvistamisen. Pirkanmaan liitto näkee, että ajantasainen hoito- ja käyttösuunnitelma on keskeinen väline, joka tukee maakuntakaavoituksessa esitettyjä tavoitteita luontoarvojen vaalimisen ja luonnon virkistyskäytön kehittämisestä Pirkanmaan			
--	--	--	--

pohjoisosan kansallispuistojen alueella ja niiden väliin jäävällä vyöhykkeellä. Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tukevat myös käynnistyneen maakunnallisen biodiversiteettiohjelman tavoitteiden toteutumista. Pirkanmaan liitto pitää erittäin kannatettavana toimenpidettä seudullisesta luontomatkailun kehittämissuunnitelmasta, jossa tarkastelua laajennetaan ylikunnalliseksi koskemaan myös Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen ja niiden välisen alueen muodostamaa kokonaisuutta. Kokonaisvaltainen luontomatkailusuunnitelma pohjoisella Pirkanmaalla toteuttaisi konkreettisesti Pirkanmaan maakuntakaavassa ekosysteemipalveluiden kannalta merkittävän maa- ja metsätalousvaltaisen alueen kehittämissuosituksen, jolla kannustetaan suunnittelemaan ja toteuttamaan Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen, Riuttaskorven virkistysmetsän ja Haukkamaan ympäristöarvometsän aluetta yhtenäisenä luontomatkailukokonaisuutena. Pirkanmaan liitto katsoo, että suunnitelmaan sisältyvät monipuoliset kehittämis-toimenpiteet uusien palvelurakenteiden toteutuksen ja luontoarvojen selvittämisen ja hoidon osalta monipuolistavat ja parantavat puiston palveluita erilaisten käyttäjäryhmien tarpeisiin vastaten. Samalla toimenpiteet edistävät luonnonsuojelullisten ja virkistyksellisten arvojen yhteensovittamista. Kansallispuisto muodostaa Pirkanmaan keskeisen retkeilyn ja luontomatkailun vetovoima-alueen, joka on tärkeä virkistys- ja retkeilyalue maakunnan kasvavalle väestölle, kotimaan matkailijoille sekä jatkossa toivottavasti enenevästi myös kansainvälisille matkailijoille. Hoito- ja käyttösuunnitelma on keskeinen työkalu alueen houkuttelevuutta ja laatua parantavien toimien toteutuksessa. Pirkanmaan liitto pitää jatkossa tärkeänä kehittämistoimena kestävän saavutettavuuden parantamista erilaisten käyttäjäryhmien tarpeista lähtien, jotta kansallispuiston palvelut olisivat saatavilla myös julkisen liikenteen, kuten kutsuliikenteen avulla. Pirkanmaan liitto kiittää Metsähallitusta laajasta sidosryhmien ja käyttäjien kuulemisesta suunnitelman laadinnassa sekä mahdollisuudesta osallistua hoito- ja käyttösuunnitelman valmisteluprosessiin. Lisäksi Pirkanmaan liitto esittää, että jatkovalmistelussa otetaan huomioon tämän lausunnon selosteosassa esitetyt kommentit.			
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry: <u>Herkät biotoopit huomioitava</u> Hoito- ja käyttösuunnitelman1 tärkein tehtävä on pyrkiä ohjaamaan lisääntyvää käyttöä siten, että häiriölle arat lajit ja alueen herkat luontotyytit huomioidaan myös kävijämäärän mahdollisesti merkittävästi kasvaessa. Suunnitelmassa retkeily- ja luontomatkailualue keskittyy Helvetinkolun ympäristöön. Keskittämiseksi on perusteita, sillä alueella on olemassa olevia retkeilyrakenteita, mutta toteutuksessa tulisi olla myös varovainen, sillä alueella esiintyy myös hyvin arkoja biotooppeja. Osa arvokkaista elinympäristöistä esiintyy alueella pienialaisina laikkuina, joille suuret kävijämäärät voivat olla riski, ellei alueita huomioida riittävästi kulun ohjaamisessa. Arvokkaiden lajien ja luontotyyppien paikkaan sidotut esiintymät	Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	Koverojärvellä ei ole akuuttia lisätarvetta vastavanhaisille kartoituksille kuin Iso Helvetinjärvellä. Sammal- ja jäkälälajiston kartoitukset kohdistetaan Iso Helvetinjärven ympäristöön, jossa liikkuu retkeilijöitä olemassa olevia, merkitsemättömiä polkuja pitkin. Näin voidaan tutkia virkistyskäytön vaikutusta lajistoon ja alueen ekologisen kestävyys tilaa. Koveron alue on erämaisempi ja vaikeakulkuisempi eikä siellä ole juurikaan kuljettuja polkuja. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä kansallispuiston kartoissa on esitettävä rajoitusvyöhyke selkeästi, jotta voidaan viestiä alueen käyttäjille rajoitusalueen mukaisista liikkumisrajoituksista.	-

ovat usein pienialaisia, sillä niiden esiintyminen vaatii erityisiä edafisia tai hydrologisia olosuhteita, esimerkkinä purovarret, kallioseinämät ja pienet lehtolaikut. Huolellinen toteuttaminen edellyttää myös, että alueen herkät ja arvokkaat luontotyypit tunnetaan riittäväällä tarkkuudella, minkä vuoksi alueelle suunnitellut lisäkartoitukset tuovat tietoihin tarvittavaa tarkkuutta. Rotkojärvien ketjussa toteutettavat kartoitukset tulee ulottaa koko järviketjun alueelle, siis myös Koverojärven alueelle. <u>Tiukan rajoituksen alueet ja niiden merkintä</u> Rajoitusalueiden määrittely on tarpeen, tosin karttaesityksen perusteella tiukan rajoituksen alueet ovat tarkkoja ja pistemäisiä ja voivat tällä tavoin esitettynä toimia tarkoitustaan vastaan. Tätä taustaa vasten laajemmat rajoitusaluemerkinnät häiriöherkillä alueilla voisivat olla perusteltuja. Tietoomme on tullut uusi tiukkaan rajoitusalueeseen rinnastettava häiriölle herkkä alue, jonka paikkatieto ilmoitetaan Metsähallitukselle erikseen. Tämä alue tulee huomioida reittilinjauksissa ja rajoitusala laajentamalla. <u>Tulevien mahdollisten laajennuksien ennakoiminen</u> Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on kiitettävällä tavalla huomioitu myös Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen lisääntyvät kävijämäärät ja puistojen laajentamisesta ympäristöministeriölle tehty esitys². Hoito- ja käyttösuunnitelmaa voisi pyrkiä kehittämään edelleen siihen suuntaan, että suunnitelmassa huomioitaisiin mahdolliset laajennukset ja lähialueiden maankäyttö Metsähallituksen mailla. Helvetinjärven kansallispuiston keskeisimpänä päämääränä on turvata alueen luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso (s. 30). Pitkällä aikavälillä lajiston suotuisan suojelutason turvaaminen edellyttää, että elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä ja jatkumoa parannetaan ja ekologista käytävää Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen välillä vahvistetaan. Kansallispuiston laajentaminen tukisi Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman keskeisimmän päämäärän toteutumista pitkällä aikavälillä. Uusimpien uhanalaisuustutkimusten mukaan uhanalaistuminen kiihtyy edelleen. Lajikadon pysäyttämiseksi suojelupinta-alaa olisi tavoitteellisesti lisättävä. Suojelualueverkoston laajentaminen toteuttaisi kansallisia ja kansainvälisiä monimuotoisuuden turvaamiseen tähtääviä sopimuksia käytännössä: esimerkiksi viime vuonna valmistuneen EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on suojelupinta-alan lisääminen 30 prosenttiin sekä maa- että vesialueilla. <u>Käyttöpaineen jakaminen laajemmalle alueelle</u> Toimenpiteisiin (s. 38 ja s. 53) kirjattu, yhteistyössä toteutettava luontomatkailusuunnitelma on erittäin kannatettava tavoite. Kestävän virkistyskäytön ja matkailun -päämäärän (s. 31) saavuttamisessa tavoitteena tulee olla käyttöpaineen ohjaaminen laajemmalle alueelle ja Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen välille sijoittuvan Riuttaskorven virkistysmetsän olemassa olevien reittien ja palvelurakenteiden huomioiminen reitistöyhteistyössä. Tavoitteena tulisi olla		Metsähallitukselle erikseen ilmoitettu paikkatieto on arvioitu, ja uusien reittilinjausten ei todeta aiheuttavan kyseiseen luontoarvoon merkittävää uhkaa. Kohteen etäisyys reittiin on riittävä. Metsähallitus ei näe uhkana, että reitiltä myöskään poiketaisiin tällä alueella, sillä ympäröivä metsä on tiheää ja se antaa tarpeeksi näkösuojaa ympäröivään maastoon.	
---	--	--	--

laajempi reitistösuunnitelma, jossa jo ennakoitaan mahdollinen Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen laajentumisen toteutuminen. <u>Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen</u> Suunnitelmassa on arvioitu ennallistamistoimien vaikutuksia ilmastonmuutoksen torjuntaan ja todettu niiden edesauttavan myös ilmastonmuutokseen sopeutumisessa (s. 47). Todetaan myös, että puiston kytkeytyneisyys muihin suojelualueisiin ja alue-ekologiseen verkostoon turvaa lajiston monimuotoisuutta muuttuvassa ilmastossa. Tässä yhteydessä pohditaan myös kansallispuistoon suuntautuvan yksityisautoilun haitallisia ilmastovaikutuksia. On huomattava, että edellä mainituilla kansallispuistojen laajennuksilla sekä kansallispuistojen yhteistyöllä laajemman reittiverkoston ja yhteisen luontomatkailusuunnitelman laatimiseksi olisi myös merkittäviä ilmastonmuutosta hillitseviä ja lajiston sopeutumista turvaavia vaikutuksia: ensinnäkin laajempi yhtenäinen alue luonnollisesti sitoo enemmän hiiltä ja auttaa paremmin lajistoa sopeutumaan muutokseen. Toiseksi laajennusten myötä syntyvä Lapin kansallispuistoihin laajuudeltaan vertautuva kokonaisuus käytännössä vähentäisi puistoihin suuntautuvan yksityisautoilun haitallisia ympäristövaikutuksia erittäin merkittäväällä tavalla, mikäli Etelä-Suomen luontomatkailijoiden automatkat suuntautuvat Lapin sijaan Pirkanmaalle. Alueen kestävä saavutettavuuden parantaminen joukkoliikenneyhteyksiä ja sähkölatausmahdollisuuksia kehittämällä on kannattavaa. Kestävän saavutettavuuden parantamisella voi olla merkittäviä kumulatiivisia vaikutuksia, sillä näillä toimenpiteillä voi olla tulevaisuudessa ratkaisevaa vaikutusta ympäristötietoisten luontomatkailijoiden retkikohdevalintoihin. Myös verkkoviestinnän ja -opasteiden kehittämisellä voi olla vastaavia vaikutuksia retkikohdevalintoihin.			
Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys Pily ry: Helvetinjärven kansallispuiston kävijämäärät ovat kovassa kasvussa. Kävijämäärä on lisääntynyt lyhyessä ajassa 20 000 aina 80 000 kävijään vuosittain. Tämä aiheuttaa suuriakin paineita ohjata ja hajauttaa kävijöitä siten, ettei kävijämäärän kasvu synnytä puiston kulumista eikä riko luonnonrauhaa. Jos haitalliset vaikutukset kasvavat, tästä kärsivät myös alueella pesivät arat ja uhanalaiset lintulajit. Tuollainen haitallinen kehitys tulee ehkäistä. Toisaalta yritetään hajauttaa kävijöitä siten, ettei syntyisi haitallista alueen kulumista eikä luonnonrauhaa liikaa häiriintyisi. Toisaalta jaetaan puisto kahteen osaan: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke (a) 21 % sekä syrjävyöhyke (b, nämä kirjaimet vain tässä tekstissä) 71 %. A-vyöhykkeelle keskitetään melkein kaikki toiminta, ja b-vyöhykkeellä säilytetään lähinnä vanhan ylläpitoa. Oikeastaan vyöhykkeitä on kolme, kun entinen hyvin pieni rajoitusosakin jää olemaan Haukkajärvelle selkälökin ja kuikan pesinnän suojelemistarkoituksessa. Tavoitteen asettelussa on kannatettavia ajatuksia. Inventointeja lisätään eri lajien seurantaan. Lisäksi kaikki rakentamisen kohteena olevat paikat inventoidaan ennen toimenpiteitä. Palvelujen ohjaaminen tapahtuu entistä tietoisemmin alueellisesti. Reittejäkin kohdennetaan uudelleen. Edellä mainittujen vyöhyk-	Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet, luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	Kansallispuiston alueelle tulee kaikkiaan uutta polkua noin 9,2 km ja huoltotietä noin 0,62 km. Tästä suurin osa sijaitsee retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä. Dronen käytön ohjeistusta suojelualueilla ollaan päivittämässä, ja Metsähallitus toimii jatkossa kyseisen virallisen ohjeistuksen mukaan. Lisätietoja dronen käytöstä Metsähallituksen mailla: https://www.luontoon.fi/retkietiketti/kunnioita-luontoa Löyttyjärven suunniteltuun taukopaikkaan liittyen: Löyttyjärvi on kohtalaisen suuri järvi, ja Metsähallitus katsoo, että kuikalle riittää järvellä rauhallisia pesimäpaikkoja. Taukopaikkaa ei sijoiteta aivan Löyttyjärven rantaan.	Muokattu ja täydennetty suunnitelmaa.

keiden luomisella pyritään turvaamaan luonnonarvojen entistä suurempi säilyttäminen kävijämäärän kasvun ristipaineessa. Asiakassivistinnän ja tiedotuksen merkitystä halutaan painottaa sekä ohjauksessa että luontotiedon lisäämisessä. Viestinnän ja tiedotuksen konkreettinen sisältö ja välineet jäävät kuitenkin epäselviksi. Valvonnalla on oma tärkeä merkityksensä. Onnistunut ja tehokas valvonta edellyttää riittävät resurssit ja keinot. Jos puistossa käy edelleen 80 000 kävijää tai määrä tästä vielä lisääntyy, on selvää, että kaikenlaisia rikkeitä tapahtuu runsaastikin. Valvontaan ja tehokkaaseen tiedotukseen on näin ollen paneuduttava huolellisesti. Järjestyssäännöissä on erikseen puiston valvonnasta ja valvojasta, jolla on suuret oikeudet muun muassa kävijöiden omaisuuteen puiston sääntöjen vastaisen käytön tapauksissa. Käytännössä merkkejä valvonnasta ei ole näkynyt, mutta kävijämäärän kasvettua on valvonta vihdoin järjestettävä. Esimerkiksi telttailua on valvottava. Ohjeistus ja valvonta edellyttävät myös englanninkielistä tekstiä jokaiselle puiston palvelupisteelle. Helvetinkolulle rakennetaan mönkijäreitti huoltoon varten. Tämä lienee ruuhkien takia hyvä, kun varmasti muun muassa ensiaputilanteita tulee säännöllisesti. Pelastussuunnitelman laatiminen on kannatettava asia. Iso Poikainlammen parkkipaikan yhteyteen tulevat laavu ja telttailu ovat huomattava luonnonrauhaa rikkova keskittymä erämaassa. Tämä saattaa kuitenkin olla aiheellinen, jotta Helvetinportin kautta kulkevaa ruuhkaa saadaan purettua. Helvetinportilla näki viime kesänäkin yli 100 autoa yhtä aikaa. Uuden keskittymän vastapainoksi poistetaan Valkoisen ja Ruokejärven tulente-kopaikat, joita kävijät ovat käyttäneet myös telttailuun hyvän maapohjan ja paikan kauneuden takia. Uuden palvelupisteen takia nämä vanhat paikat on täysin tyhjennettävä ja asetettava kieltotaulut. Alueella on nyt kaksi virallista telttailupaikkaa. Retkeilijät telttailevat muuallakin. Suunnitelmassa on neljä virallista telttailupaikkaa, mikä saattaa vastata tarvetta, jos ihmiset saadaan pois luvattomilta paikoilta. Se voi olla vaikeaa, koska selvästi halutaan telttailla rauhassa, melkein "yksin" ilman muiden häirintää. Paikan kautta rakennetaan myös uusi pitkä 26 km patikkareitti, joka alkaa Haukan Hiedalta ja kiertää sinne takaisin pääosin eteläistä syrjäaluetta pitkin. Kerrotaan, että reitti suunnitellaan vanhoille pohjille, mutta tämä tuskin kokonaan onnistuu. Samalla ei mainita, paljonko raivataan maastoon uutta polkua tai kulkuväylää. Tämä pitää mainita ja samalla pohtia vaihtoehtoja reitille, jottei uutta tarvi tehdä lainkaan. Uusi polku on tappio erämälle. Kiitettävää on se, että tämän uuden reitin ulkopuolelle jäävät nykyiset rakennelmat. Esimerkiksi kolme tulente-kopaikkaa puretaan kulkijoiden torjumiseksi. Helvetinjärven kansallispuistossa aiotaan jatkossakin sallia entiseen tapaan hiihtäminen ja kalastus. Päily:n lähtökohtainen kanta on, että kansallispuistoissa ei pidä sallia metsästystä. Metsästys ei palvele kansallispuiston perustehtävää. Jos metsästys kuitenkin sallitaan, metsästyksen tulee olla tarkoin rajattua siten, etteivät kansallispuiston alueella synny metsästyksestä häiriötä esimerkiksi alueen lintukannalle eikä kansallispuiston alueella retkeilijöille. Metsästyksen rajatulle sallimiselle on		Kaakkurin elinympäristön suojelemiseksi Nimetön-lammille suunniteltu kylmä taukopaikka poistetaan ja uutta reittilinjausta siirretään kauemmaksi lammesta. Helvetinjärven kaakkurikantaa ylläpidetään ja koroitetaan tulevaisuudessa. Tässä voidaan tehdä yhteistyötä paikallisten tahojen, esimerkiksi lintuharrastajien kanssa. Kaakkureiden pesimälautojen lisääminen puistossa otetaan myös toimenpiteeksi. Puiston käyttäjien opastus ja tiedotus on huomioitu hoito- ja käyttösuunnitelmassa.	
--	--	--	--

oltava myös vahvat perusteet. Kalastusta on suunnattava ja ohjattava siten, että kalastus aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriötä linnustolle. Lisäksi sallitaisiin myös pienpetojen pyynti (minkki, supikoira). Perusteluna on se, että näin voidaan suojella muita eläimiä. Vierasperokannan poistaminen voi olla tarpeen linnustollisista suojelusyistä, mutta tämä on sallittava vain tarkoin valvottuna ja ohjattuna. Pyöräilyn suosio maastossa on voimakkaasti lisääntynyt. Pyöräilyn mahdollisuutta korostetaan myös tulevaisuudessa Helvetinjärven kansallispuistossa. Pily ei kannata pyöräilyn sallimista tai sen edistämistä Helvetinjärven kansallispuistossa. Missä pyöräily olisi luvallista puiston alueella? Jalkaisin liikkuvien käyttämillä poluilla? Pyöräilystä syntyvät haitat on mietittävä perusteellisesti. Kaivataan myös kunnan ohjeet ja tarkoin mietityt rajoitukset pyöräilylle, jos pyöräily on luvallista. Syrjäalueilla pyöräily on ainakin kiellettävä. Luonnonrauha on turvattava. Alueella luontokokemuksia etsivien retkeilijöiden elämykset rauhallisesta kauniista luonnosta on mahdollistettava. Pyöräilyn liiallinen lisääntyminen Helvetinjärven luonnonpuistossa ei ole puiston perustehtävän mukaista. Jos pyöräilyä halutaan kuitenkin edistää, on pyöräilyn haittoja tutkittava tarkoin ja tarvittaessa haittoihin puututtava nopeasti. Dronen käyttö puistossa pitää kieltää kokonaan luonnonrauhan takia. Dronea voisi käyttää ainoastaan viranomais- tai pelastustehtävissä. Samoin armeijan lentokoneiden äänivallin ylitykset puiston alueella ja lähialueella on estettävä. Linnustoarvoja on painotettava jatkossa tuntuvasti enemmän kuin tähän asti. Muun muassa selkälokki, kuikka, pohjantikka ja kaakkuri on mainittu luonnoksessä. Helvetinjärven kansallispuistossa on ryhdyttävä selkeisiin ja tarkoin harkittuihin suojelutoimenpiteisiin, joilla turvataan arkojen ja uhanalaisten lajien pesimistä ja säilymistä puiston lintulajistossa. Selkälokki on vaarassa kadota Helvetinjärven kansallispuiston pesimälajistosta. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa korostetaan, että "selkälökin kanta ei saa heiketä". Selkälökin pesimisen turvaaminen Helvetinjärven kansallispuistossa edellyttää suojelutoimia. Haukkajärvellä pitää kieltää veneily ja melonta kokonaisuudessaan. Tällöin on puututtava myös Haukkajärven venepaikkaoikeuksiin. Kuikan suojeleminen vaatii myös toimenpiteitä. Samoin kaakkurin. Löyttyjärven rantaan on tulossa uutena tulentekopaikka, laavu ja telttailu. Järvi on kohtuullisen pieni, ja siellä pesii kuikka. Pesinnän ja reviirin häiriintymisen takia ympäri- vuorokautinen häiriö tulee poistaa. Häiriötä on odotettavissa, koska paikka sijaitsee melkein yleisen kulkuväylän ja maantien varressa. Laavu ja telttailu pitäisi siirtää Luomajärven eteläpäähän merkitylle tulenteko- ja keittokatospaikalle. Pily:n kannan mukaan Helvetinjärven kansallispuiston pitää ottaa suojelunsa ykköskohteeksi kaakkuri, jolla on vuotuista kantaa puistossa. Tähän liittyy penkien poisto Nimettömältä. Lampi on potentiaalinen kaakkurin pesimäpaikka edelleen. Pily kannattaa myös Iso Ruokejärven rauhoittamista kaikelta häirinältä. Etukäteen on vaikea ennustaa, mille lammelle häiriötä kohdistuu, ja siksi puiston kaikki sopivarantaiset lammet pitää varustaa pesimäautoilla. Lautta pitää lisäksi perustaa aina, kun esimerkiksi majava tuhoaa kaakurin pesimäpai-			
---	--	--	--

kan nostaessaan vettä lammella. Majava on aiheuttanut näitä vedennousuja jo parilla puiston lammella. Polkuja ei myöskään pidä tehdä mahdollisten kaakku-rilampien rannoille. Pily on nimennyt Haukkamaan kaakkurilammet omassa MAALI-hankkeessaan erityisen tärkeäksi maakunnalliseksi lintualueeksi. Pily on valmis antamaan tie-toja kaakkurin tehokkaaksi suojeluksi puiston alueella. Pesimälampia pitää säästää ja rauhoittaa kaikilta häiriöiltä. Selkälokkaakaan ei pidä kuitenkaan unohtaa, ja selkälokit kaipaavat tehokkaampia suojelutoimenpiteitä kuin tähän mennessä. Soiden kunnostus on tärkeä ja kannatettava asia. Metsien polttamisella on oma tärkeä roolinsa, mutta tällöin on otettava huomioon lintujen pesimäkausi. Tulee välttää mahdollisimman tarkoin polttojen yhteydessä sitä, että lintujen pesinnät tuhoutuvat. Tästä syystä kulotettava alue on tutkittava tarkoin etukäteen ja sel-vitettävä alueen pesivä linnusto ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Kulotusta on pyrittävä siirtämään mahdollisuuksien mukaan pesimäkauden loppupuolelle tai ulkopuolelle. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on nähtävissä sellainen ajatus, että ihmisten harrastuksia on tuotava entistä enemmän luontoon ja myös arvokkaille luonto-alueille. Tämä ei ole perusteltua. Sellaisia harrastusmuotoja, jotka eivät sovellu alueen arvokkaan luonnon kanssa yhteen, ei pidä alueella edistää, vaan ne pi-tää rajata pois. Kansallispuistoihin ei sovellu liiallista levottomuutta, maaston kulumista tai melua aiheuttava harrastus. Jos tällaisten harrastusmuotojen kautta pyritään vain lisäämään alueella kävijöiden määrää, ollaan väärällä tiellä. Kansallispuistojen tehtävänä on mahdollistaa luonnonrauha ja luontokokemuk-sia etsivien ihmisten tutustuminen luontoon. Koska liikenne alueelle on vilkasta kesällä, pitää myös Helvetinkoluntien, Hauk-kamaantien ja Haukkajontien turvallisuutta ja tasoa parantaa. Turvallisuus on tärkeä näkökulma niin Helvetinjärven kansallispuistoon tullessa kuin alueella lii-kuttaessa. Tiet ovat kapeita. Niillä on oltava riittävästi ohituspaikkoja. Nopeusra-joitusten on oltava kyllin alhaisia. Myös muuhun turvallisuuteen kuin liiken-teestä johtuvaan on kiinnitettävä huomiota. Esimerkiksi jyrkänteiden reunamat on aidattava vaaratilanteiden ehkäisemiseksi. Puiston kohonnut imago ja tuleva palveluvarustus lisäävät jatkossa todennäköi-sesti kävijämäärää edelleen. Sen vuoksi metsähallituksen tulee käyttö- ja hoito-suunnitelmassa ja tulevilla budjeeteissa ottaa tosissaan puiston käyttäjien oh-jaava opastus ja tiedotus. Tämä edellyttää ajantasaista tietoa netissä, puiston ja käyttäjien yhteistä some-yhteyttä, erillistä infokeskusta Ruoveden kirkonkylällä sekä tieto- ja ohjauskylttejä kaikille puiston reiteille ja palvelupisteille. Suuri käyttäjämäärä vaatii myös opastavan ja valvovan ihmisen, joka kiertää puiston reittejä ja palvelupisteitä kaikki kesäkuukaudet antaen ihmisten tarvitsemaa neuvontaa sekä samalla valvoen puiston luontoarvojen ja ohjeiden mukaisen käytön toteutumista. Tarvittaessa hänen tulee käyttää järjestyssäännön mukai-sia oikeuksiaan. Kaikessa tiedotuksessa tulee painottaa sitä, että puisto on pe-rustettu luonnon suojelemista varten.			
--	--	--	--

Tämä toteutuu, kun kaikki puiston käyttäjät pyrkivät ulkoillessaan ja puistossa liikkueksaan tähän samaan. Puiston perustarkoituksen toteutuminen onkin lopulta puiston jokaisen kävijän vastuulla.			
Kurun Samoilijat ry, Suomen latu: Helvetinjärven hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen osuu ajallisesti erinomaiseen kohtaan retkeilyn ja luonnossa liikkumisen lisääntyessä voimakkaasti. Luontoliikunnan kasvu ja monipuolistuminen on näkynyt mielestämme Helvetinjärvelläkin erityisesti koronan myötä, mutta myös jo ennen sitä. On tärkeää, että suunnitelmassa on huomioitu kävijämäärien kasvu ja kävijäpaine suosituimmilla paikoilla. Kiinnitämme huomiota suunnitelman virkistyskäytön osalta sen pintapuolisuuteen. Luontoliikunta on monipuolistunut ja tulee tulevaisuudessa hakemaan yhä enemmän uusia muotoja. Mielestämme tämä asia tulisi huomioida suunnitelmassa paremmin. Esimerkiksi pyöräily on huomioitu hyvin lyhyesti toimenpideoisioissa, kuitenkin ilman mitään konkreettista toimenpidettä. Ehdotamme, että Helvetinjärvelle rakennetaan opastuksineen samanlainen pyöräilyreitti, kuin Seitsemisen kansallispuistossa on. Uusia reittejä rakennettaessa tämä olisi otollista tehdä. Tämä sopisi myös alueen kulttuurihistorian huomioimiseen pyöräiteineen. Yleisemminkin uudenlaisen virkistyskäytön pohdinta, huomioiminen ja ehkä jopa luominen sopisi mielestämme Helvetinjärven hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Hyvänä asiana tässä suhteessa näemme kanoottilaiturin rakentamisen Helvetinkolun rantaan. Suunnitelman tavoitteissa pyritään ohjaamaan lisääntyneitä retkeilyä kohti Seitsemistä ja Riuttaskorpea. Pidämme tätä kannatettavana. Huomautamme kuitenkin, että "Toteutus ja toimenpiteet"-kohdassa on tämän toteuttamiseksi hyvin ylimalkainen lausunto yhteistyöstä alueen toimijoiden kanssa. Ehdotamme, että suunnitelmaan lisätään olemassa olevan reitin selkeyttäminen ja uusien reittimahdollisuuksien kartoittaminen. Alueen toimijana tarjoamme tässä myös yhteistyön mahdollisuutta. Virkistyskäyttöä ajatellen Helvetinjärven kansallispuiston syrjäalueen suuri osuus ja sille asetetut rajoitukset ovat hankaloittava tekijä. Pidämme luonnoksessa esitettyä Valkoisen ja Ruokejärvien leiripaikkojen purkua huonona. Purku on risiiridassa monen muun suunnitelman kohdan kanssa. Esim. puistoon rakennetaan uusia taukopaikkoja, koska kävijämäärät ovat kasvaneet huomattavasti ja kävijäpainetta pyritään ohjaamaan pois Haukanhiedan ja Helvetikolun alueilta. Lisäksi purun perusteeksi mainittu erämaisuus on kyseenalaista varsinkin Valkoisen kohdalla. Tätä kirjoitettaessa 300 metrin päässä, näköetäisyydellä, Valkoisen leiripaikasta hakataan isoa hakkuuaukeaa, joka sivuaa Valkoiselle menevää reittiäkin alle 50 metrin päässä. (kuva liitteenä) Molemmat leiripaikat ovat varsin pieniä, eivätkä mielestämme vaaranna alueen erämaisuutta mitenkään. Ehdotamme leiripaikkojen säästämistä tai syrjävyöhykkeellä leiriytymisen sallimista, kuten esim. UKK-puistossa.	Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkaillen toimenpiteet	Kansallispuiston pyöräilypaine on kasvanut ja tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Metsähallituksen saamassa palautteessa on tullut pyöräilyyn liittyen sekä myönteisesti että kielteisesti suhtautuvia näkemyksiä. Puiston alueelle ei hoito- ja käyttösuunnitelmassa katsota edellytyksiä erillisen pyöräilyreitien rakentamiselle. Tähän vaikuttavia tekijöitä ovat puiston pieni koko, maaston vaikeakulkaisuus, luontoarvojen turvaaminen ja kohtaamistilanteiden turvallisuus poluilla. Pyöräilyn kehittämistä edistään tulevaisuudessa yhteistyössä eri pyöräilyharrastajien ja paikallisten toimijoiden kanssa ja pyritään suunnittelemaan reittejä puiston ulkopuolisille alueille. Kansallispuiston tiet voivat tulevaisuudessa toimia osana laajempaa merkittyä pyöräilyreitistöä. Valkoisen ja Ruokejärvien taukopaikkojen purkamisella on tarkoitus rauhoittaa ja suojella erämaisia Valkoisen ja Ruokejärvien alueita kansallispuiston alueella. Tämä toimii vastapainona sille, että uusi pitkä rengasreitti kulkee osittain syrjävyöhykkeellä ja tuo mukanaan puiston eteläosiin lisää retkeilijöitä. Valkoisella ja Ruokejärvillä voi edelleen retkeillä omatoimisesti jokamiehenoikeudella, kansallispuiston järjestyssääntöä noudattaen.	Pyöräilyn kehittämisestä on lisätty tarkennuksia suunnitelmaan.

Pirkanmaan maakuntamuseo: Maakuntamuseo on tuonut HKS:n suunnittelun käynnistyessä lähettämässään diarioidussa sähköpostissa (30.11.2020, diar. 761/2020) esiin alueen kulttuuriperinnön ja maiseman arvoja sekä niitä koskevien selvitysten puutteellisuuden. Maakuntamuseo on suositellut alueelta laadittavaksi sekä rakennetun ympäristön että arkeologisen kulttuuriperinnön inventoinnit, jotta kulttuuriperintö voitaisiin suunnitella laadittaessa ottaa huomioon, niin kohteiden suojelun kuin hyödyntämisenkin näkökulmasta. Maakuntamuseo on ilahtunut, että HKS-luonnoksessa kulttuuriympäristön arvot on tunnistettu perustellusti yhdeksi puiston vetovoimatekijäksi ja tietoa puutteellisesti tunnetuista kulttuuriperintöarvoista mainitaan pyrittävän lisäämään arkeologisella inventoinnilla ja rakennushistoriallisella selvityksellä. HKS-luonnoksen kohdassa 6 Kulttuuriympäristö (s. 13) on kuvattu kattavasti alueen tunnetut maiseman, rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet sekä niihin liittyvät arvot. Myös näihin kohteisiin mahdollisesti negatiivisesti vaikuttavat uhat, kuten kuluminen ja umpeen kasvaminen on tunnistettu erinomaisesti. Suunnitelmassa mainitaan onnistuneesti, että virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyysvarmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja riittäviä resursseja. Selvitysten laatimisen lisäksi kulttuuriperinnön säilymistä edistävinä toimina mainitaan mm. rakennusten kunnostaminen ja Ruokkeenharjun tilan niittyjen hoitaminen perinnebiotooppina. Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole HKS-luonnoksesta huomautettavaa.	Kulttuuriperintö	-	-
Ruoveden Kotiseutuyhdistys ry: 1. Suunnitelma vaikuttaa sopeutuvan hyvin alueen lisääntyneeseen käyttöön. Uskomme vierailijoiden määrän nousuun tulevaisuudessa, joten alueen infraa ja palvelutasoa tulee parantaa, toisaalta vastaamaan lisääntyneeseen kysyntään mutta myös suojelemaan aluetta haitalliselta, ohjatun alueen ulkopuoliselta, käytöltä. 2. Vanha ohjesääntö venemoottorien käytön kieltämisen osalta on vielä voimassa. Olisiko kuitenkin syytä harkita pienitehoisten sähkömoottorien salliminen? 3. Toimenpiteet jotka edistävät alueen rakennuskannan suojelua ovat myös erittäin tärkeät tämän kansallispuiston kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi.	Koko suunnitelma, kulttuuriperintö, käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö	ELY-keskukselle tehtävässä hakemuksessa harkitaan, voisiko kansallispuiston vesialueilla sallia sähkömoottorit ja max. 5 hv polttomoottorit.	
Ruoveden-Kuoreveden kalatalousalue: Kalatalousalue pitää hyvänä, että kansallispuistolle laaditaan uusi hoito- ja käyttösuunnitelma, joka vastaa alueen suojelun toteutumista ja eri käyttäjäryhmien tarpeita. Ruoveden-Kuoreveden kalatalousalue haluaa huomauttaa alueen kalastuksen järjestämistä koskeviin kohtiin. Suunnitelmassa sanotaan, että vain onkiminen ja pilkkiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä. Kalatalousalue katsoo, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan myös valtion kalastuksenhoitomaksulla tapahtuva viehekalastus on sallittua, ellei sille haeta erikseen	Erätalouden toimenpiteet	Korjataan suunnitelman ohjeistusta kalastuksesta seuraavasti: ”Onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus on sallittua kansallispuiston vesialueilla kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusohjeuksien mukaisesti.” Lisätään suunnitelmaan tiedoksi kalastusopaspalveluja tarjoava yritys, Haukkamaa Adventures.	Muokattu ja täydennetty suunnitelmaa.

kieltoa ELY-keskuksesta. Kalatalousalueen mielestä kyseinen viehekalastus ei poikkea kuormittavuudellaan mitenkään onginnan aiheuttamasta vaikuttavuudesta. Monin paikoin luontaisella syötiltä, esim. madolla tapahtuva onginta on tehokkaampaa kuin viehekalastus. Viehekalastuksen salliminen onginnan ja pilkinnän lisäksi ei lisänne alueen kalastuspainetta juurikaan eikä se uhkaa alueen luonnonsuojelullisia tavoitteita. Suunnitelmassa viitataan asiassa: perustamisasetus 932/1981 2 § Luonnon-suojelulaki 14 § Kalastuslaki 5 ja 7 §. Lausuntonsa kalatalousalue perustaa voimassa olevaan lainsäädäntöön. - - Edellä mainittuihin lain kohtiin vedoten kalatalousalue katsoo, että viehekalastus valtion kalastonhoitomaksulla on sallittua myös Helvetinjärven kansallispuiston alueella muiden säädösten ja määräysten mukaisesti esim. liikkumisrajoitukset huomioon ottaen. Yleiskalastusoikeuksien tapahtuvaa viehekalastusta ei voida kieltää vain alueen omilla järjestyssäännöillä. Muuttuneesta lainsäädännöstä johtuen kieltä on haettava ELY-keskuksesta. Mikäli Metsähallitus katsoo, ettei viehekalastusta yleiskalastusoikeuksiin perustuen voida alueella sallia, tulee sen hakea vesialueilleen viehekalastuksen kieltävää rajoitusta ELY-keskuksesta Kalastuslain 54 §:n mukaisesti. Tällöin mahdolliset ELY-keskuksen päätöksen mukaisesti määrätty rajoitusalueet merkitään myös kalastusrajoitus.fi palveluun. Tätä kautta alueet tulevat kalatalousalueiden käyttämään KALPA-ohjelmaan. Ohjelman avulla määritetään vesialueille maksettavat korvaukset yleiskalastusoikeuksista vesialueen omistajille. Korvaukset vesialueen omistajille määrätään viehekalastusrasituksen perusteella. Jos viehekalastus vesialueilla on kielletty, ei korvausta alueelle makseta. Koska kansallispuiston järjestyssäännöissä on tällä hetkellä kielletty viehekalastus kansallispuiston alueella, tulee arvioida, onko kalatalousalueilla perusteita kohdentaa omistajakorvauksia kansallispuiston vesialueille. Ruoveden-Kuoreveden kalatalousalue haluaa lisäksi huomauttaa, että alueella on ainakin yksi kalastusopaspalveluita tarjoava yritys, Haukkamaa Adventures. Kalastustietojen kohdalla ei ole mainintaa, että alueella olisi opastointia. Nämä asiat Ruoveden-Kuoreveden kalatalousalue esittää tarkennettavaksi suunnitelmassa.			
Suomenselän kalatalousalue: Kalatalousalue pitää hyvänä, että kansallispuistolle laaditaan uusi hoito- ja käytösuunnitelma, joka vastaa alueen suojelun toteutumista ja eri käyttäjäryhmien tarpeita. Suomenselän kalatalousalue haluaa huomauttaa alueen kalastuksenjärjestämisestä koskeviin kohtiin. Suunnitelmassa sanotaan, että vain onkiminen ja pilkiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä. Kalatalousalue katsoo, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan myös valtion kalastuksenhoitomaksulla tapahtuva viehekalastus on sallittua, ellei sille haeta erikseen kieltä ELY-keskuksesta. Kalatalousalueen mielestä kyseinen viehekalastus ei poikkea kuormittavuudellaan mitenkään onginnan aiheuttamasta vaikuttavuudesta. Monin paikoin luontaisella syötiltä, esim. madolla tapahtuva onginta on tehokkaampaa kuin viehekalastus. Viehekalastuksen salliminen onginnan ja pilkinnän lisäksi ei lisänne alueen kalastuspainetta juurikaan eikä se uhkaa alueen luonnonsuojelullisia tavoitteita.	Erätalouden toimenpiteet	Kts. Vastine Ruoveden-Kuoreveden kalatalousalueelle.	Muokattu ja täydennetty suunnitelmaa.

Suunnitelmassa viitataan asiassa: perustamisasetus 932/1981 2 § Luonnon-suojelulaki 14 § Kalastuslaki 5 ja 7 §. Lausuntonsa kalatalousalue perustaa voi-massa olevaan lainsäädäntöön. - - Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun rajoituksen tai kiellon enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan joko omasta aloitteestaan taikka kalastusoikeuden haltijan, kaupallisen kalastajan, kalata-lousalueen taikka sen aloitteesta, jonka etua asia koskee. Rajoitusta tai kieltoa on haettava kirjallisesti ja hakemukseen on liitettävä selvitys hakemisen perus-teista ja esitetystä rajoitus- tai kieltoalueesta karttaliitteineen. Rajoitus- tai kielto-alue voi olla kokonaisuudessaan enintään 25 prosenttia kalatalousalueen vesi-pinta-alasta. Rajoitukset tai kiellot eivät saa heikentää mahdollisuutta hyödyn-tää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen toteuttamiseksi.” Edellä mainittuihin lain kohtiin vedoten kalastalousalue katsoo, että viehekalas-tus valtion kalastonhoitomaksulla on sallittua myös Helvetinjärven kansallispuis-ton alueella muiden säädösten ja määräysten mukaisesti esim. liikkumisrajoi-tukset huomioon ottaen. Yleiskalastusoikeuksin tapahtuvaa viehekalastusta ei voida kieltää vain alueen omilla järjestyssäännöillä. Muuttuneesta lainsäädännöstä johtuen kieltoa on ha-ettava ELYkeskuksesta. Mikäli Metsähallitus katsoo, ettei viehekalastusta yleiskalastusoikeuksiin perus-tuen voida alueella sallia, tulee sen hakea vesialueille viehekalastuksen kiel-tävää rajoitusta ELYkeskukselta Kalastuslain 54 §:n mukaisesti. Tällöin mahdol-liset ELY-keskuksen päätöksen mukaisesti määrätty rajoitusalueet merkataan myös kalastusrajoitus.fi palveluun. Tätä kautta alueet tulevat kalatalousalueiden käyttämään KALPA-ohjelmaan. Ohjelman avulla määritetään vesialueille mak-settavat korvaukset yleiskalastusoikeuksista vesialueen omistajille. Korvaukset vesialueen omistajille määrätään viehekalastusrasituksen perusteella. Jos vie-hekalastus vesialueilla on kielletty, ei korvausta alueelle makseta. Koska kan-sallispuiston järjestyssäännöissä on tällä hetkellä kielletty viehekalastus kansal-lispuiston alueella, tulee arvioida, onko kalatalousalueilla perusteita kohdentaa omistajakorvauksia kansallispuiston vesialueille. Kalatalousalue pyytää Metsä-hallitusta toimittamaan alueelle listauksen niistä Suomenselän kalatalousalueen toimialueella olevista Metsähallituksen vesialueista kiinteistötunnuksineen ja pinta-aloineen, millä viehekalastus on ollut tällä hetkellä kielletty. Listaus tulee toimittaa maaliskuun loppuun mennessä.			
Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousyksikkö: Yleistä kalatalousetua valvovana viranomaisena Pohjois-Savon ELYkeskuksen kalatalousyksikkö toteaa, että kalastuslain (379/2015) mukaan jokaisella on oi-keus pilkkiä ja onkia. Lisäksi jokaisella kalastonhoitomaksun suorittaneella sekä jokaisella alle 18-vuotiaalla ja 65 vuotta täyttäneellä on oikeus harjoittaa viehe-kalastusta. Kalastuslain mukaan ELY-keskus voi rajoittaa onkimista, pilkkimistä ja viehekalastusta, mutta rajoitukset eivät saa heikentää mahdollisuutta hyödyn-tää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon toteuttamiseksi (KalL 54 §). Pohjois-Savon ELYkeskus katsoo, että yleiskalas-tukseen sisältyvän viehekalastuksen salliminen ei vaaranna Helvetinjärven hoi-don ja käytön päämäärää tai alueen perustamistarkoitusta. Jos Metsähallitus	Erätalouden toimenpi-teet	Kts. Vastine Ruoveden-Kuoreveden kalatalousalu-eelle.	Muokattu ja täydennetty suun-nitelmaa.

haluaa rajoittaa yleiskalastusoikeuksia omistamallaan vesialueella, sen tulee tehdä Pohjois-Savon ELY-keskukselle aloite rajoituksen tai kiellon asettamisesta.			
Ruoveden Metsästysseura ry Pihlajalahden Eräveikot ry Pourun Erämiehet ry Visuveden Hirvimiehet ry Yhteenveto lausunnosta: Kansallispuisto on metsästysseuroille tärkeä virkistyskohde ja aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä. Toivomme selkeää varautumista ja varaumaa tilanteen niin vaatiessa kaikkien hirvieläinten, villisian, kanadanmajavan, pien- ja suurpetojen, vieras- ja tulokaslajien pyynnille. Valkohäntäpeuran ja villisian ajo-oikeuden voisi jo nyt lisätä metsästysvuokrasopimuksiin ja sallia niiden ajon metsästyksen yhteydessä. Mielestämme viehekalastus pitäisi sallia yhdellä vieheellä kalastuksenhoitomaksulla, mikä vaaranna kalakantoja. Rengasreitin linjauksen muuttaminen pois yksityisten maiden rajalta ja passilinjasta Ruokejärvien – Iso Saarijärvi väliltä on välttämätön toimenpide. Löyttyjärven leiripaikan siirto Iso Saarijärven rantaan rauhoittaisi Löyttyjärven hirvien asuma-alueen. Puiston eteläosan syrjävyöhykkeen Valkoisen- ja Ruokejärvien tulipaikkojen poisto on hyvä asia ja rauhoittaa syrjävyöhykettä. Rengasreitin 26 km kannattaisi lyhentää poistamalla Rontonhorha-Ruokejärvien-Iso Saarijärven osuus reitistä. Ymmärrämme suunnitellun lähtökohdat rengasreitin linjaukseen hyödyntämällä olemassa olevia polkuja ja leiripaikkojen sijoittelun hyvien huoltoyhteyksien päähän, sekä reitin kulkemisen läheltä Ruokeharjun perinnemaisema-alueelta ja piston Rontonhorhaan. 26 km rengasreitti on aika pitkä päiväretkille ja sitä kannattaisi lyhentää ja näyttää retkeilijöille Iso Saarijärven nähtävyydet. Herkillä alueilla reitiltä poikkeamista voisi rajoittaa. Nykyinen tieverkosto pyydetään säilyttämään ja etenkin Soini – Iso Poikanlammin välinen tieosuus on tärkeä metsästäjille ja toimisi pelastus- ja palokatkitienä, sekä lyhentäisi merkittävästi matkaa Ruoveden suunnasta. <u>Turvallisuus</u> Suunniteltu rengasreitin linjaus yksityisten maiden passilinjaa pitkin aiheuttaa retkeilijöiden ja metsästäjien kohtaamisen ja lisää turvallisuusriskiä. Olemme metsästäjinä aseenkäsittelyssä ja turvallisissa ampumasektoreissa erittäin huolellisia, mutta emme halua ottaa vastuuta turvallisuusriskin kasvusta metsästäjien ja retkeilijöiden rajapinnassa. Rengasreitin linjaus tulisi tältä osin muuttaa eri reitille retkeilijöiden ja metsästäjien kanssa. Pyydämme ottamaan huomioon tämän lausuntomme laatiessanne kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa seuraavalle 15 vuodelle. Haluamme olla hyvässä yhteistyössä Helvetinjärven kansallispuiston kehittämisessä. Olemme valmiita keskustelemaan asioista ja vastaamme mielellämme kysymyksiin ja voimme olla teidän apunanne.	Erätalouden toimenpiteet	Metsähallitus ei esitä muutosta reittilinjaukseen Ruokejärveltä Löyttyjärvelle kulkevalla osuudella. Perusteluna on Iso Saarijärven luontoarvojen suojelu ja järviolueen säilyttäminen erämaisena ja rauhallisena alueena, jonka rannoille ei ohjata kävijöitä. Metsästyksen ajaksi metsästäjät voisivat asettaa passilinjaa kumpaankin päähän kyltit, joissa tiedotetaan metsästyksen käynnissä olosta. Metsästystä on harjoitettava kansallispuiston rauhoitussäädösten ja puistossa voimassa olevien metsästysvuokrasopimusten sääntöjä ja rajoituksia, sekä Metsähallituksen ohjeita noudattaen. Pihlajalahden Eräveikot ry:n metsästysvuokrasopimus lisätään suunnitelmaan mukaan. Puiston tieverkostoa tullaan ylläpitämään <u>välttämättömä</u> huoltoa ja kävijöiden ohjausta varten. Metsähallitus kiittää metsästysseuroja aktiivisesta yhteistyöhalusta puiston kehittämisessä.	

Ruoveden riistanhoitoyhdistys ry: Ruoveden riistanhoitoyhdistys kiittää tarjotusta mahdollisuudesta kehittää Helvetinjärven kansallispuiston käyttöä. Kansallispuistossa pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten ajo-oikeus on sovittu Metsähallituksen kanssa. Muutamin kohdin näihin esitetään lähemmässä suunnittelussa tarkennuksia, jotta metsästys ei kärsisi liian suppeista ampumalinoista. Tämä tarkistus on tarpeen tehdä myös alueella tapahtuvan retkeilyn turvallisuuden takia. Suunniteltu uusi rengasreitti välillä Haukanhietä-Iso Poikainlammi-Tanssikallio-Löyttyjärvi-Luomajärvi-Saarilampi-Porrasharju-Haukanhietä. Rengasreitin ongelmallisimman kohta on sen kulkeminen Ruokejärveltä Iso Saarijärven suuntaan. Rajalla on ollut vuosien ajan maanomistajien puolella hirvieläinten passitornit. Linjaus aiheuttaa selvän turvallisuusriskin ja vaaratilanteen mahdollisuuden retkeilijöiden kulkiessa passilinjan vieressä. Linjaus voi samalla aiheuttaa Metsästyslaissa olevan laillisen metsästyksen häiritsemisen tai estämisen reittiä metsästyksen aikana käyttävien retkeilijöiden toimesta. Linjausta tulee harkita uudelleen näiden syiden takia ja reitin muuttaminen parantaa alueen käyttämistä suunnitellulla tavalla. Metsästäjät ovat toimineet alueella myös sen käytön valvojina Metsähallituksen tukena. Tämä toiminta on molemmille osapuolille hyödyllistä ja se voi estää myös alueella mahdollisesti tapahtuvan salametsästyksen. Alueen vieraslajeja on syytä poistaa mahdollisimman tehokkaasti, jotta kannan leviäminen ei voimistu. Tämän toiminnan mahdollistaminen on myös hyvä kirjoittaa päivitettävään käyttösuunnitelmaan. Villisika on myös levinnyt voimakkaasti. Sikaruton leviämisen vaara on todellinen, joten kansallispuiston käyttöön tulisi myös varautua. Parhaiten tämä tapahtuu Metsähallituksen ja alueen käyttöä metsästyksen tai ajoalueena käyttävien seurojen yhteisellä sopimuksella. Suurpetojen kannan hillitsemiseksi aluetta tulee voida käyttää viranomaisten määräämällä tavalla ja yhteisesti sopimalla. Metsästäjien aseiden kuljettaminen alueelle on hyvä sallia ilman suojuksia siirryttäessä alueen kautta suunnitelluille passipaikoille. Ruoveden riistanhoitoyhdistys tukee alueen metsästysseurojen yksityiskohtaisia esityksiä Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämisessä.	Erätalouden toimenpiteet	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei pystytä ratkaisemaan valkohäntäpeuran tai villisian pyyntiin liittyviä asioita. Metsästysvuokrasopimusten osalta metsästysseuroilla on mahdollisuus pyyntiin puiston ulkopuolisilla alueilla. Metsähallitus voi myöntää luvan haitallisten vieraslajien pyyntiin kansallispuistossa.	
Pyydysperän paukku ry: Olemme tutustuneet luonnokseen ja ilolla todenneet, että metsästys on edelleen tunnustettu yhtenä käyttömuotona kansallispuiston alueella. Pyydysperän Paukku on yksi alueella toimivista metsästysseuroista, sopimus nro 32946. Seuramme käytössä on kansallispuiston aluetta n. 2145 ha, siis lähes puolet kansallispuiston maapinta-alasta, jota voimme käyttää hirvenmetsästyksessä ajoalueena. Kyseinen alue on n. 35 % seuramme hirvenmetsästysalueen pinta-alasta, joten sillä on merkitystä alueen hirvikannan hoitoonkin liittyen. Alueen suuruudesta johtuen ajoalue ei vuosien kokemusten perusteella palvele tarkoitustaan. Pienemmillä kohteilla hirvet kyllä kulkevat ajoalueeksi määritetyn ajoalueen läpi, mutta tuon kokoisella alueella hirvet kulkevat aluetta ristiin rastiin koiran edellä, eivätkä hakeudu alueelle, jossa ampuminen olisi mahdollista.	Erätalouden toimenpiteet	Kansallispuiston perustamisasetuksen mukaan kansallispuistossa on sallittua vain hirven ajo metsästyksen yhteydessä.	-

Alueella olevan tieverkoston umpeen laitto vei viimeisetkin mahdollisuudet hirvien pois ajamiseksi alueelta. Miesvoimin tapahtuva hirvenajo taas aiheuttaa tarpeetonta hälyä alueella. Ehdottaisimme kokeilua, joka mahdollistaisi hirvien ampumisen tarkoin määritellyllä alueella, jossa turvallisuusnäkökohdat pystytään ottamaan huomioon. Ehdotamme kokeilualueeksi Haukkajoentien vartha puiston rajalta itään päin (Pihlajalahden suuntaan). Tuota tieosuutta ei käytetä puistoon suuntautuvaan liikenteeseen, jolloin turvallisuusnäkökohdat voitaisiin ottaa hyvin huomioon. Käytännön metsästyksessä metsästäjät pitävät yhteyttä toisiinsa VHF-puhelimien, jolloin pystytään helposti tiedottamaan muista mahdollisista alueen kulki-joista. Liitteenä kartta hirven ampumiseen soveltuvasta alueesta.			
Yksityishenkilö Tervehdys! Lueskelin mielenkiinnolla luonnosta Helvetinjärven KP:n hoito- ja käyttösuunnitelmasta, kattava paketti, hienoa työtä! Olen luontoharrastaja ja linturengastaja, ja liikun säännöllisesti puiston alueella. Mieleeni juolahti varmistaa, että onhan teillä tiedossanne muutama harvinaisemman linnun monivuotinen pesäpaikka alueella. Laitan karttalinkin tiedossani olevista, monivuotisista kanahaukan ja kaakkurin pesäpaikoista. Ainakin näillä kanahaukkareviireillä pesittiin viime vuonnakin, ja kaakkuriemot olivat ainakin paikalla, poikastuotosta minulla ei viime vuodelta ole varmuutta kaakkureiden osalta.	Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	Pesäpaikat ovat Metsähallituksen tiedossa ja ne on huomioitu suunnitelmaa laadittaessa.	-
Yksityishenkilö Hei! Lukaisin teidän Helvetinjärven kp:n uuden suunnitelman läpi ja muutama kommentti näin yksityishenkilönä. Reiitit oli kivat, kun pääsee paremmin ympäri eli ei tarvi mennä edestakaista. Siitä isot plussat. Reitin varrelle osuu muutama hieno paikka, mitkä jäävät kävijöiltä pimentoon suunnitellulla reitillä. Tanssikalliolla on n. 250 metriä polusta mahtava iso keikkukivi, joka kuitenkin on täysin järkähtämätön liikkeissään. Kuten monissa muissakin puistoissa on tehty, toivoisin sinne polkupistoa ja kylttiä polun päähän tästä luontokohteesta. Samoin Ruokkeenharjun rakennukset jäävät sivuun ja se on harmi, se on niin hyvänmielen paikka, jossa aina katoaa huolet ja murheet kun vain meneekin siihen mäentöyräälle. Koveron rannalla on se kolmas paikka, mikä olisi mielestäni pienen polkupiston paikka eli Pirkantai-paleen polulta pisto Koveron rantaan, mistä näky Kellarivuoren luola ja vastakkaisen rannan kallioseinämät. Helvetinkolun läpikulun rajoittamista en ymmärrä lainkaan. Kolun koluaminen on varsinkin lasten mielestä koko alueen hienoin kokemus. Ja paljon pahempia kivikoita ja louhikoita on muissakin kansallispuistoissa koluttu. Jos Kankimäestä lähtee liikkeelle, yhden ja kahden yön taktiikalla löytyy yöpymispaikkoja, mutta jos lähtee esim. Iso-Poikainlammelta tai Haukanhiedalta rengasreitille, yöpymispaikkavaihtoehtoja ei ole oikeastaan kuin Löyttyjärvi, joten toivottavasti se rakennetaan sellaiseksi, että sinne saa mahtumaan reilun määrän teltoja. Kankimäki kuitenkin on melko ruuhkainen paikka, koska suurin osa kävijöistä ajaa sinne ja menee Helvetinkolun lähireiitit, joten vaikka parkki- aluetta on laajennettu laajentamisen perään, siitä on ruuhkaviikonloppuina kuitenkin liian vähän. Ja sama on Haukanhiedankin tilanne kesäisin. Eli jos autoilijoita on tarkoitus ohjata myös Iso-Poikainlammin parkkipaikalle, niin sieltä	Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailemisen toimenpiteet	Reittien mahdolliset pistot nähtävyyksikohteille tarkentuvat myöhemmässä toimenpidesuunnitelmassa. Löyttyjärven taukopaikan lähettyville ei suunnitella sijoitettavan pysäköintialuetta, koska suurin osa alueesta on syrjävyöhykettä ja se halutaan säilyttää mahdollisimman erämaisena. Taukopaikan on tarkoitus palvella lähinnä pitkän kiertävän reitin kulki-joita.	-

lähtiessä rengasreitit telttapaikat ei ole lainkaan optimaalisesti sijoittuneet. Luoma olisi ollut hyvällä sijainnilla sen suhteen, mutta siellä toki huolto on hankalaa ja keittokatoksen paikkeillakaan mahdollisia telttapaikkoja ei pahemmin ole, ainakaan tien rannan puolella. Paikalliset varmasti tulevat käyttämään paljon Löyttyjärven uutta nuotiopaikkaa, varsinkin kun sinne tulee laavu. Sinne on lyhyt matka Haukkamaantieltä ja varmasti autoja tullaan jättämään siihen tienvarteen. Olisiko viisasta huomioida tämä ihan käytännön syistä ja tehdä siihenkin jonkinkokoinen parkkilevennys tienvarteen?			
Yksityishenkilö Hei, olen innokas maastopyöräilijä ja maastossa kulkija. Asun Helvetinjärven kansallispuiston vieressä. Vanhat pyöräpolut ovat olleet kovassa käytössä ja toivoisin että niitä kehitettäisiin. Osasta reitit alkavat kasvamaan sivuilta risua ja oksaa polulle. Tuulen kaadot ovat myös reiteillä ongelma. Näissä reiteissä on suuri potentiaali ja saisi varman suosion. Länsi puolella näitä reittejä menee myös paljon puiston ulkopuolellakin valtion mailla sekä Pirkantaival sijaitsee täällä puolella. Pirkantaival on myös jäänyt unholaan puiston osalta, koska sitä ei ulkopuoliset uskalla huoltaa ja MH:lla siihen ei riitä aikaa. -Toivoisin että kehittämisessä otetaan huomioon maastopyöräilyn kasvanut harrastajamäärä -Kehitetään lisää MTB reittejä, käyttäen hyväksi vanhoja pyöräpolkuja, Pirkantaivalta, hiihtoladun pohjaa, joka menee Ruovedeltä Kuruun sekä mahdollisesti tekemällä uusia tai antamalla lupa tehdä uusia reittejä (puisto sekä MH talousmetsät). -Reittien ei tarvitse olla soritettuja "moottoreiteitä", vaan sellaisia mitä tällä hetkellä vanhat pyöräpolut ovat. -Huomioikaa ja osallistakaa harrastajat. He voivat myös osallistua reittien rakentamiseen ja ylläpitoon.	Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	Pyöräily on otettu huomioon ja sen kehittämisestä on lisätty tarkennuksia suunnitelmaan. Kts. vastine Kurun Samoilijat ry:lle.	
Yksityishenkilö Hei Luin Kurun Lehestä että mielipiteitä kaivataan kansallispuiston ja Haukanhietan koskevasta suunnitelmasta. Kummassakin on tullut samoiltua ja yksi todella tärkeä asia olisi kunnostaa Haukanhiedalle johtava tie, mikä oli ainakin viime vuonna viimeiset n. 2-3km niin järkyttävillä routakuopilla ja terävillä kivenmurikoilla höystetynä että pikkuautoilijaa suorastaan kauhistutti.fi !!! Perillä parkkipaikkaa autoille ei ollut oikeastaan kuin nimeksi jolloin autoja oli miten sattui tien vierellä ja penkoissa sekä pusikoissa. Autoja oli kymmenittäin tavallisena viikonloppu lauantaina. Helvetin Kolun ja Seitsemisen kansallispuistoissa parkkipaikkoja on suhteellisen hyvin, mutta kyllä nekin pullistelevat autoista. Haukan Hiedan tien kunnostukseen 10 kasettikuormaa 16mm mursketta ja kiviä tekemään 2 pv töitä parkkipaikan isommaksi + 5 kasettikuormaa 31mm mursketta levityksiin ja pintaan 3 kasettikuormaa 16mm mursketta niin tuolla investoinnilla olisi retkeilijöille turvallista saapua patikoimaan upeisiin luonnon maisemiin.	Käytön ohjauksen linjat ja luonnonvarojen käyttö	Haukkajoentie, jota pitkin kävijöitä ohjataan puistoon Haukanhiedan pysäköintialueelle, on kunnostettu ja sitä kunnostetaan jatkossakin.	-

Haukan hietä on Yyterin ja Koitereen voinen lapsiperheiden ja aikuisten erittäin hieno ja turvallinen paikka nauttia järvestä ja lisäksi luontopolkujen kera todella mahtavasta luonnosta Helvetin Kolulle asti.			
--	--	--	--

LÄHTEET

Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
Metsähallitus	Helvetinjärven kansallispuiston runkosuunnitelma	Metsähallitus	2004
Toivonen Ida	Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 256.	2020
Pirkanmaan liitto	Pirkanmaan maakuntakaava 2040	Sähköinen aineisto: https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/hyvaksyminen	2017
Rouvala Annika, Peltonen Tuula	Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen luontomatkailusuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 47.	2008
Ruoveden kunta	Ruoveden rantaosayleiskaava	Sähköinen aineisto: https://www.ruovesi.fi/asuminen-ja-ymparisto/rakentaminen/rantaosayleiskaavat/10168	2015
Aapala ym.	Suojelualueverkosto muuttuvassa ilmastossa - kohti ilmastoviisasta suojelualue-suunnittelua	Suomen ympäristökeskuksen raportteja 1 2020. Sähköinen aineisto: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/311226/SYKEra_1_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y	2020
Metsähallitus	Helvetinjärven kansallispuiston ennallistamissuunnitelma	Metsähallitus	2010
Metsähallitus	Helvetinjärven kansallispuiston ennallistamisen toimenpidesuunnitelma	Metsähallitus	2005
Metsähallitus	Helvetinjärven kansallispuiston laajennusosan ennallistamissuunnitelma	Metsähallitus	2002
Parnela Ari, Arkkio Harri	Kissakallioltä Illeröömiin: Pirkanmaan kalliosammaltutkimus	Harri Arkkio (2015)	2015
Halme, P.	Lahottajasienikartoituksia Pirkanmaan ja Keski-Suomen suojelualueilla vuonna 2010	Raportti. 23 s.	2011
Junninen, K.	Etelä-Suomen mäntymetsien kääpäinventointiraportti 2007	Raportti. 18 s.	2018
Kotiluoto, R., Talvia O. & Toivonen, H.	Helvetinjärven kansallispuiston kasvillisuus I	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja A nro 55	1996
Toivonen, H., Jokinen, A & Kotiluoto, R.	Helvetinjärven kansallispuiston kasvillisuus II	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja A nro 94	1998
Metsähallitus	Helvetinjärven Natura-alueen tilan arviointi	Metsähallitus	2019
Metsähallitus	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet	Metsähallitus	2014

Husa, J., Kontula, T. & Heikkinen R.	Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet. Osa I ja Osa II.	Suomen ympäristökeskus, luonto- ja maankäyttöyksikkö.	1996
--------------------------------------	--	---	------

LIITTEET

Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista

Sisältö	Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot.				
Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Määräysten uusimistarve	Lisätietoja
YSA234816	Ruoveden seurakunnan metsä	2014	8,17		
Liikkumisrajoitukset					
Tunnus	Nimi	Alkaa	Päättyy	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)		8,17			
Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha)		0,00			

Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit

HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!

Eliöryhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Vieraslaji	Sens. tieto	Hav. paikk. määrä	Keskeinen suojeluseruste/arvo	Lisätiedot
Linnut	hempipöllö <i>Aegolius funereus</i>	Li I	-	NT					
Linnut	huuhkaja <i>Bubo bubo</i>	Li I	-	EN					
Linnut	hömötiainen <i>Poecile montanus</i>		-	EN					
Linnut	kaakkuri <i>Gavia stellata</i>	Li I	-	LC			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Linnut	kanahaukka <i>Accipiter gentilis</i>		-	NT					Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Linnut	kuikka <i>Gavia arctica</i>	Li I	-	LC			2		
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li I	-	LC					
Linnut	laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	Li I	-	LC					
Linnut	metso <i>Tetrao urogallus</i>	Li I	-	LC					
Linnut	palokärki <i>Dryocopus martius</i>	Li I	-	LC					
Linnut	pikkusieppo <i>Ficedula parva</i>	Li I	-	LC			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Linnut	pohjantikka <i>Picoides tridactylus</i>	Li I	-	LC					
Linnut	pyy <i>Tetrastes bonasia</i>	Li I	-	VU					
Linnut	selkälökki <i>Larus fuscus</i>	Li m	U	EN			1		Rengastustiedot 2000-2015
Linnut	teeri <i>Lyrurus tetrix</i>	Li I	-	LC					
Linnut	töyhtötiainen <i>Lophophanes cristatus</i>		-	VU					
Linnut	varpuspöllö <i>Glaucidium passerinum</i>	Li I	-	VU					
Linnut	viirupöllö <i>Strix uralensis</i>	Li I	-	LC			2		Rengastustiedot 2000-2020
Sammalet	etelänhopeasammal <i>Gymnomitrium obtusum</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	etelänkivisammal <i>Grimmia unicolor</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	etelänraippasammal <i>Anastrophyllum michauxii</i>		U	EN			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.

Sammalet	haprakarvesammal <i>Frullania fragilifolia</i>		-	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	isokarvesammal <i>Frullania tamarisci</i>		-	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	isoriippusammal <i>Exsertotheca crispa</i>		-	VU			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	isotorasammal <i>Cynodontium suecicum</i>	Lu II	-	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	kantopaausammal <i>Calypogeia suecica</i>		U	EN			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	kantoraippasammal <i>Crossocalyx hellerianus</i>		-	VU			7		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	koloriippusammal <i>Alleniella besseri</i>		-	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	pikkulovisammal <i>Lophozia ascendens</i>		U	EN			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	vuorikivisammal <i>Grimmia montana</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sammalet	vuoripussisammal <i>Marsupella sparsifolia</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Kovakuoriaiset	<i>Mycetoporus brucki</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	hentokääpä <i>Postia lateritia</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	karvalahorusokas <i>Pluteus umbrosus</i>		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	korkkikerroskääpä <i>Perenniporia subacida</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	krappikääpä <i>Erastia ochraceolateritia</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	käpälakääpä <i>Anomoporia bombycina</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	lumokääpä <i>Skeletocutis brevispora</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	oranssikääpä <i>Erastia aurantiaca</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	peikonnahka <i>Crustoderma dryinum</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	poimukääpä <i>Antrodia pulvinascens</i>		U	VU			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	pursukääpä <i>Amylocystis lapponica</i>		-	NT			15		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	riekonkääpä <i>Anthoporia albobrunnea</i>		-	NT			3		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.

Sienet	rusokantokääpä <i>Fomitopsis rosea</i>		-	NT		7		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	rustikka <i>Protomerulius caryae</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	sitruunakääpä <i>Antrodiella citrinella</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Sienet	välkkyludekääpä <i>Skeletocutis stellae</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Pistiäiset	<i>Ibalia rufipes</i>		-	VU		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Perhoset	luumittari <i>Aspitates gilvaria</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Perhoset	naavamittari <i>Alcis jubatus</i>		-	NT		2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	<i>Arthothelium scandinavicum</i>		-	NT		8		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	<i>Micarea elachista</i>		-	VU		7		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	<i>Puttea margaritella</i>		-	NT		2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	<i>Xylographa trunciseda</i>		-	VU		3		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	aarnikaihejäkälä <i>Lopadium disciforme</i>		-	VU		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	hongantorvijäkälä <i>Cladonia parasitica</i>		U	VU		2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	jauhetappijäkälä <i>Pilophorus cereolus</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	jauhetassijäkälä <i>Cliostomum leprosum</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	kalliokeuhkojäkälä <i>Lobarina scrobiculata</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	kantokehräjäkälä <i>Lecanora hypopta</i>		-	NT		2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	kastanjansuomujäkälä <i>Carbonicola myrmecina</i>		-	NT		2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	kissantassujäkälä <i>Felipes leucopellaeus</i>		U	VU		4		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	kuusenneulajäkälä <i>Chaenotheca subroscida</i>		-	NT		3		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	lupporustojäkälä <i>Ramalina thrausta</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	palosuomujäkälä <i>Carbonicola anthracophila</i>		-	NT		4		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.

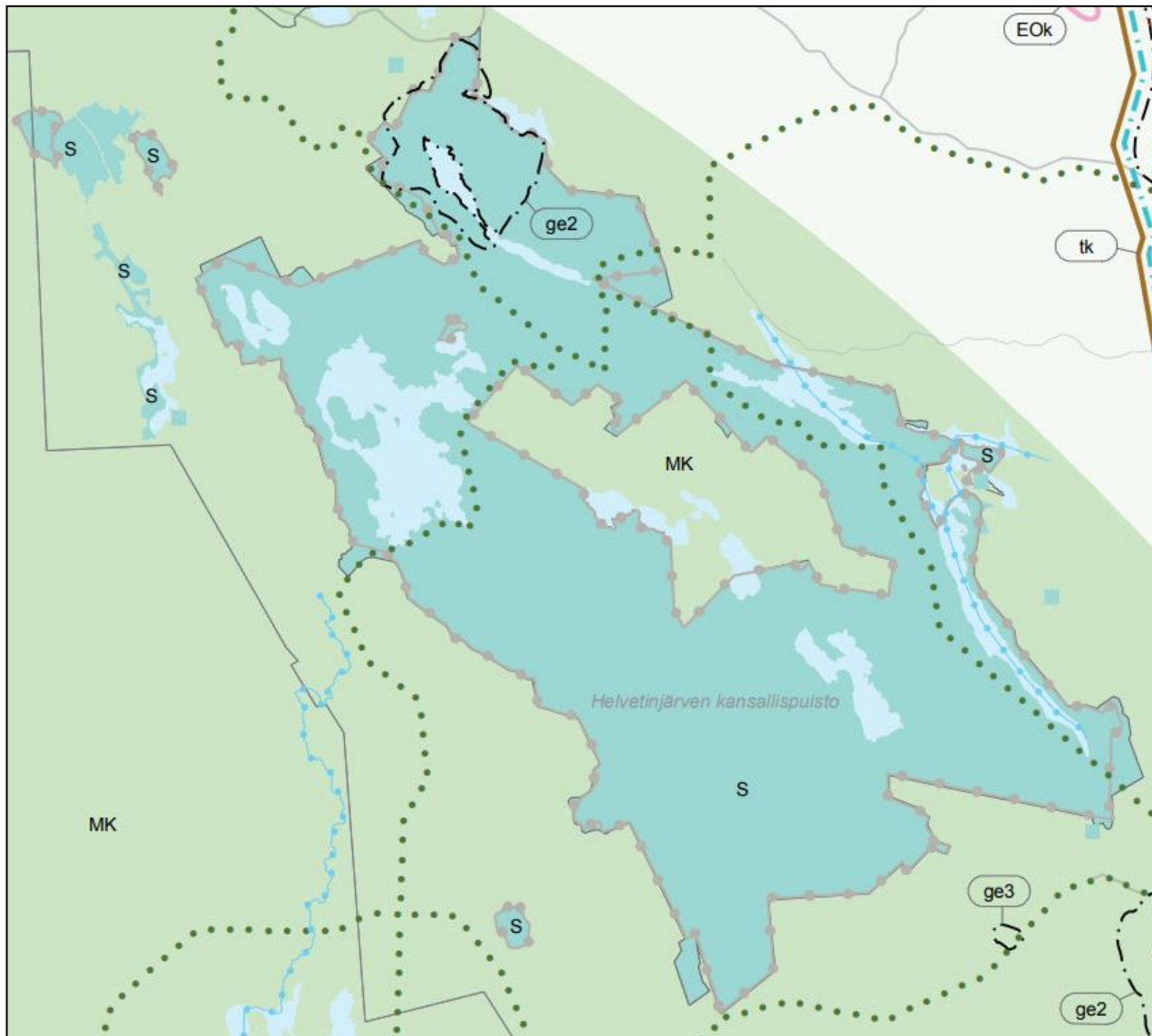
Jäkälät	petäjäntyyntyjäkälä <i>Micarea contexta</i>			NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	pikkupiilojäkälä <i>Arthonia tenellula</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	raidankeuhkojäkälä <i>Lobaria pulmonaria</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	raidanpiilojäkälä <i>Arthonia incarnata</i>		-	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	ryväsjäkälä <i>Hertelidea botryosa</i>		-	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	röyhelökarve <i>Cetrelia olivetorum</i>		E	EN			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Jäkälät	sinikesijäkälä <i>Leptogium cyanescens</i>		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Nisäkkäät	amerikanmajava <i>Castor canadensis</i>		-	NA	X		2		
Nisäkkäät	liito-orava <i>Pteromys volans</i>	Lu II,IV	U	VU			27	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.
Nisäkkäät	minkki <i>Neovison vison</i>		-	NA	X				
Nisäkkäät	saukko <i>Lutra lutra</i>	Lu II,IV	-	LC					
Nisäkkäät	supikoira <i>Nyctereutes procyonoides</i>		-	NA	X				
Putkilokasvit	ketoneilikka <i>Dianthus deltoides</i>		-	NT			1		
Putkilokasvit	ketonoidanlukko <i>Botrychium lunaria</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 09.11.2020. LajiGIS 09.11.2020.

Selitykset

Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	RE - Hävinnyt, EW - Luonnosta hävinnyt, CR - Äärimmäisen uhanalainen, EN - Erittäin uhanalainen, VU - Vaarantunut, NT - Silmälläpidettävä, LC - Elinvoimainen, DD - Puutteellisesti tunnettu, NE - Arvioimatta jätetty, - - Tarkastelematta jätetty, NA - Arviointiin soveltumaton

Liite 3 Otteet maakuntakaavakartasta

Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta: Helvetinjärven kansallispuisto

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

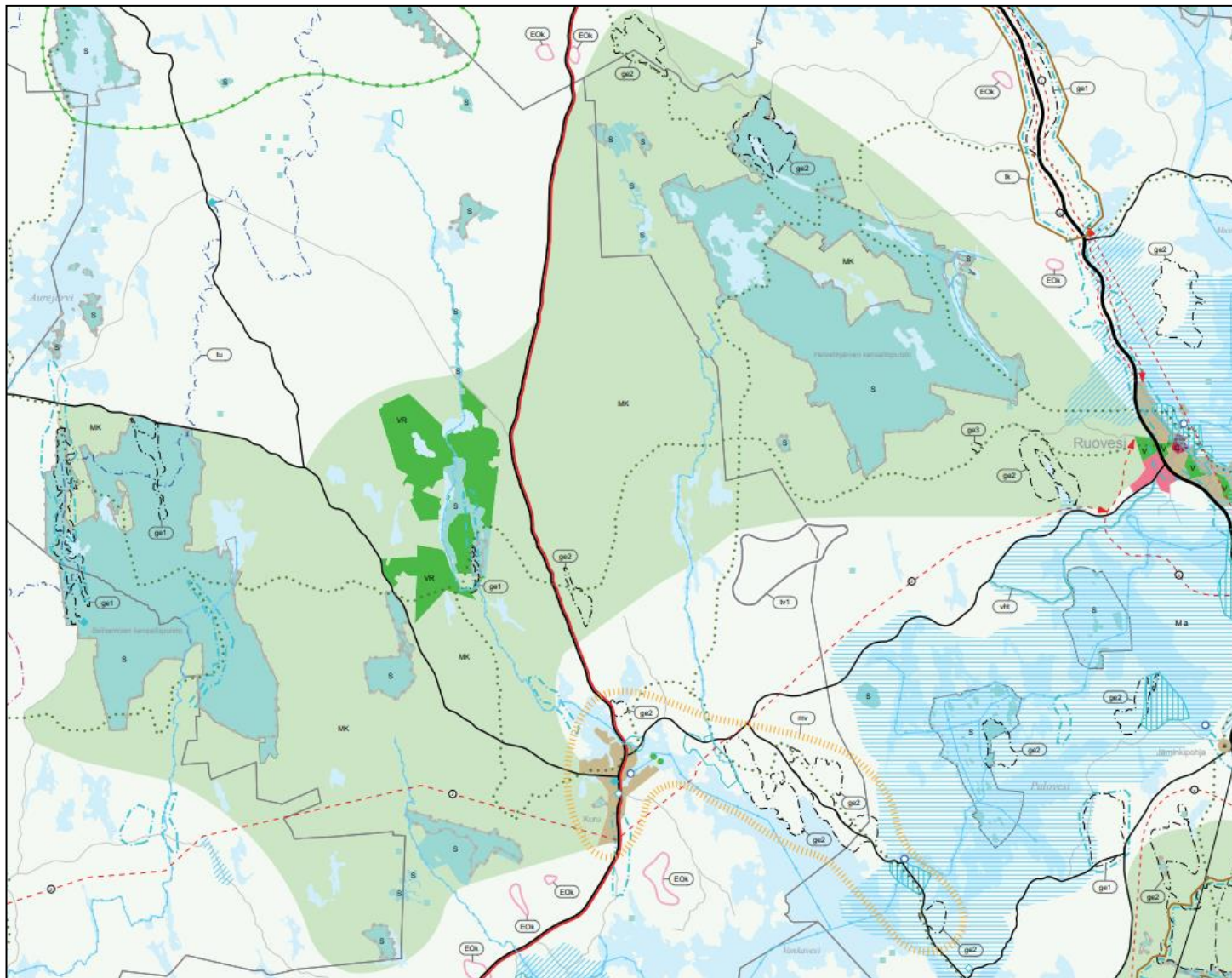
Voimassa oleva Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyväksytty Maakuntavaltuustossa 27.3.2017, Korkein hallinto-oikeus 24.4.2019)

Maakuntakaavan selostukset, merkinnät ja määräykset:

<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/hyvaksyminen>

© Pirkanmaan liitto 2020,
© Maanmittauslaitos 2020.

Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta: Helvetinjärven kansallispuisto, Riuttaskorven virkistysmetsä ja Seitsemisen kansallispuisto

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

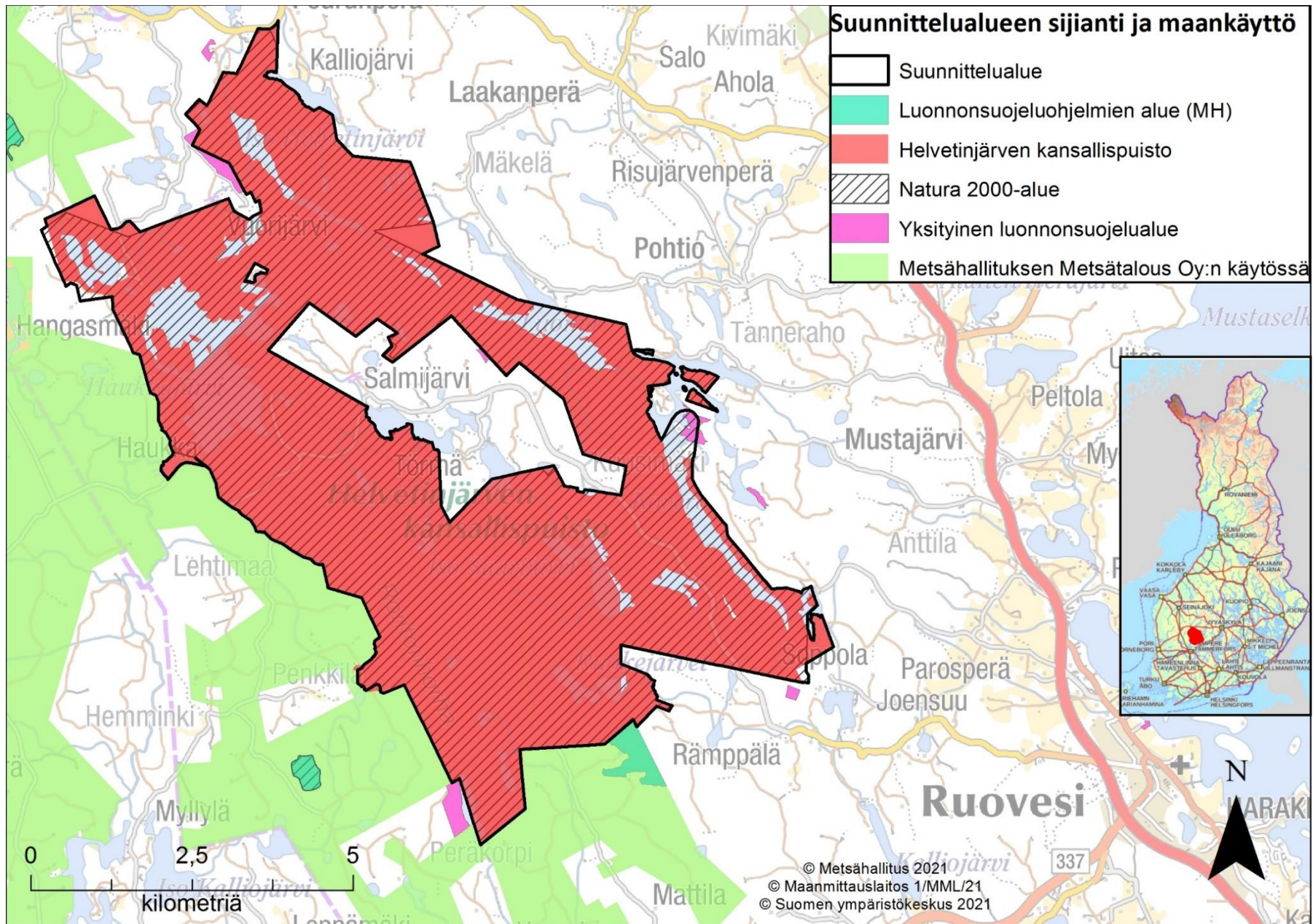
Voimassa oleva Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyväksytty Maakuntavaltuustossa 27.3.2017, Korkein hallinto-oikeus 24.4.2019)

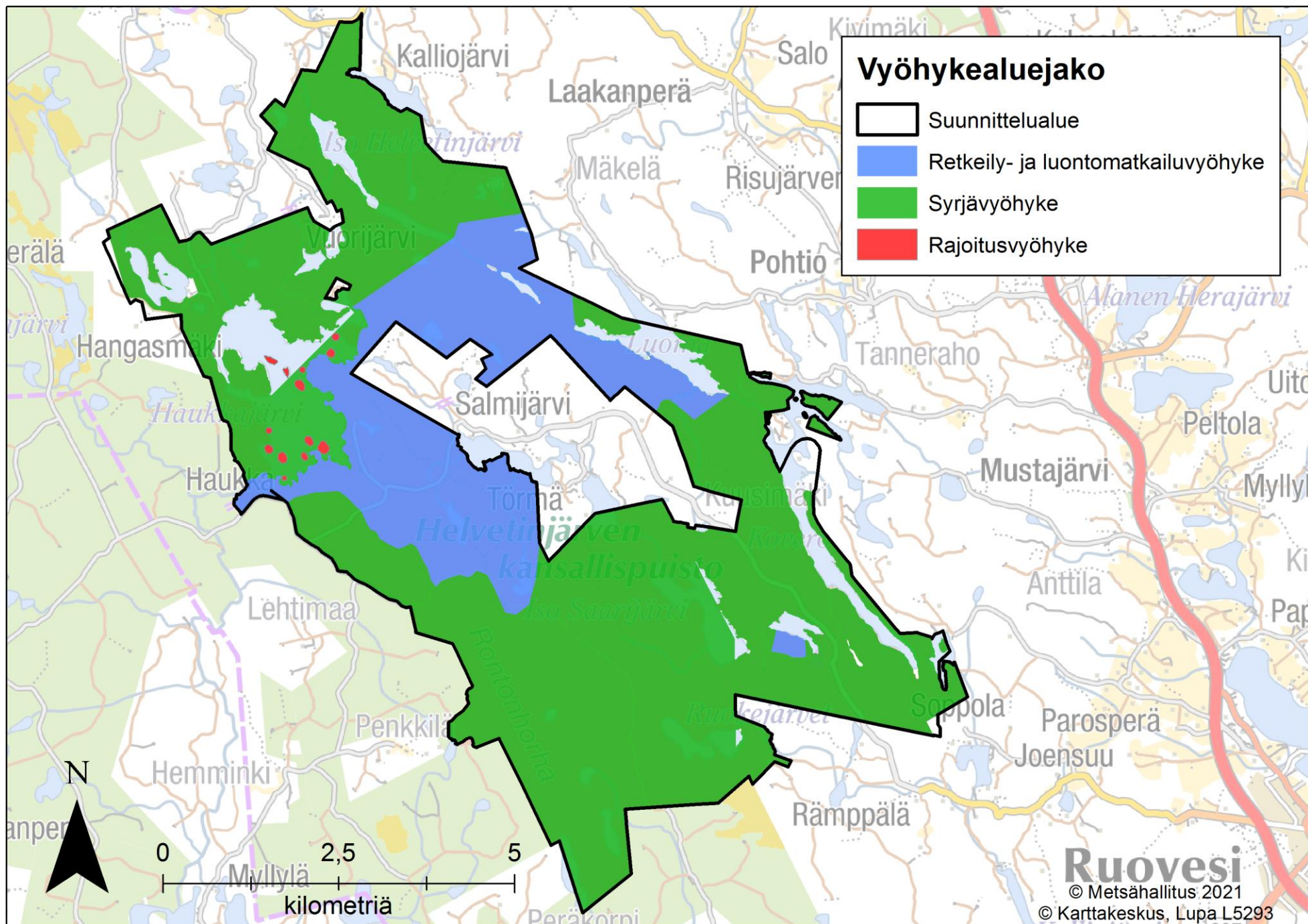
Maakuntakaavan selostukset, merkinnät ja määräykset:

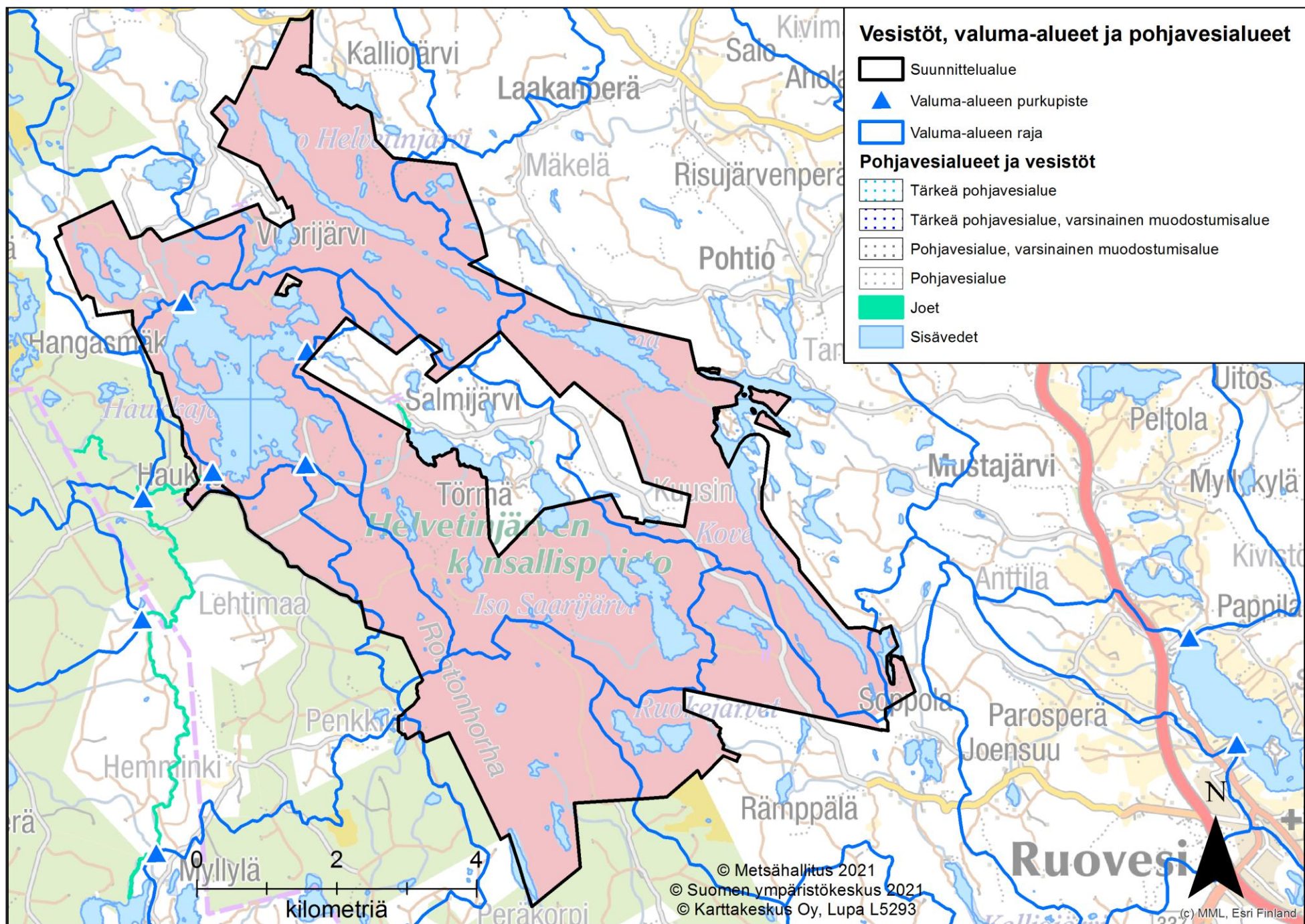
<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/hyvaksyminen>

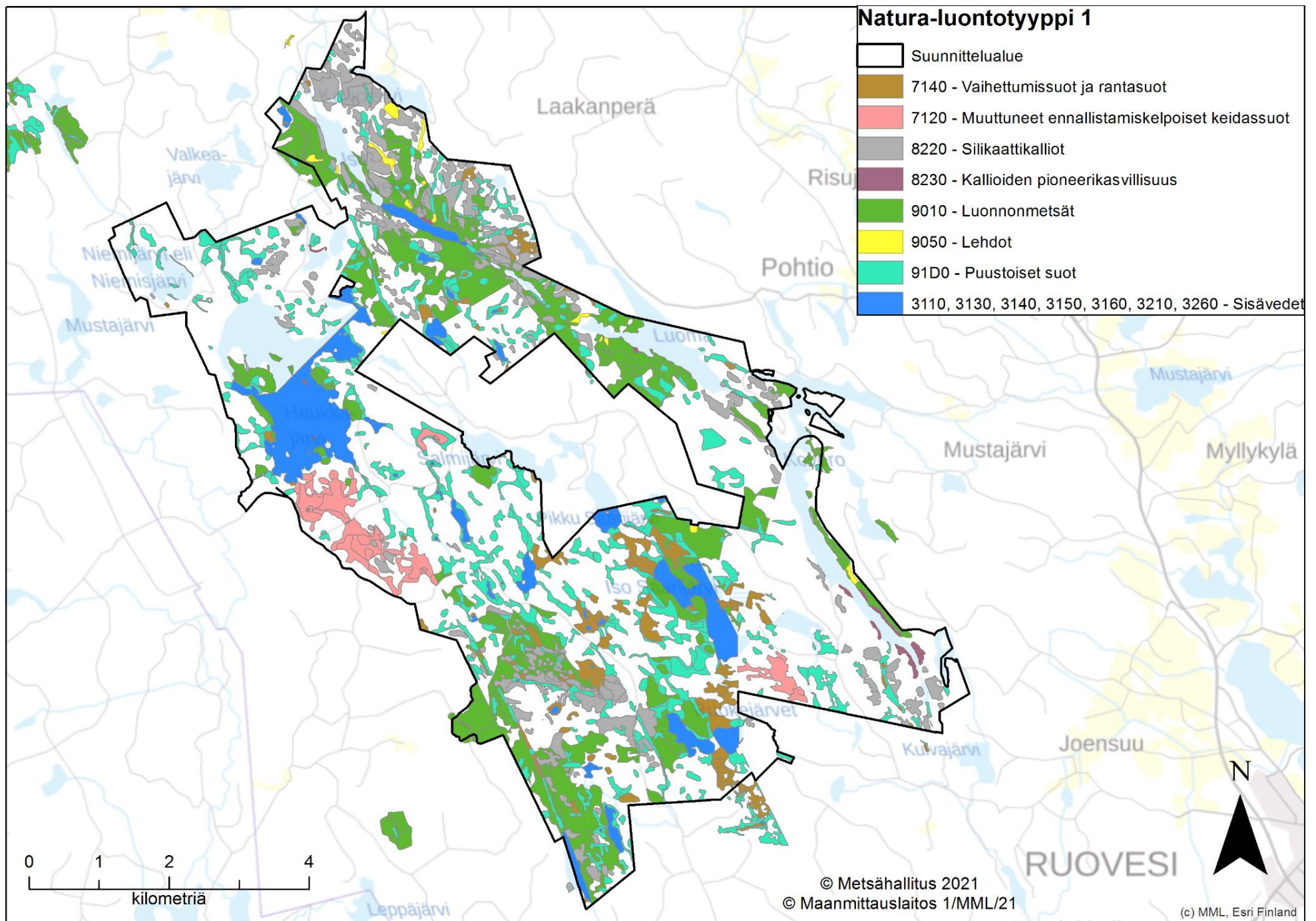
© Pirkanmaan liitto 2020,
© Maanmittauslaitos 2020.

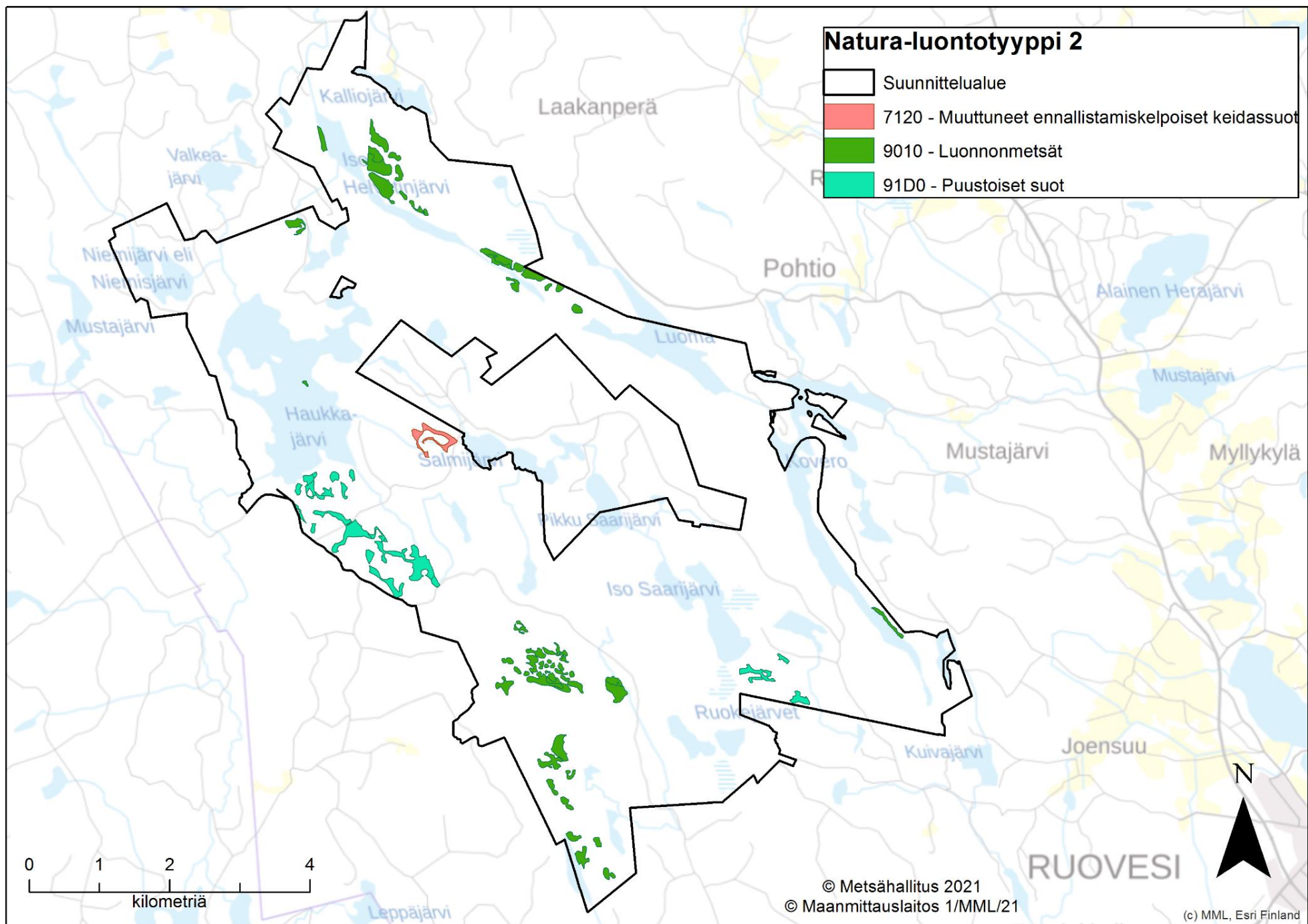
Liite 4 Kartat

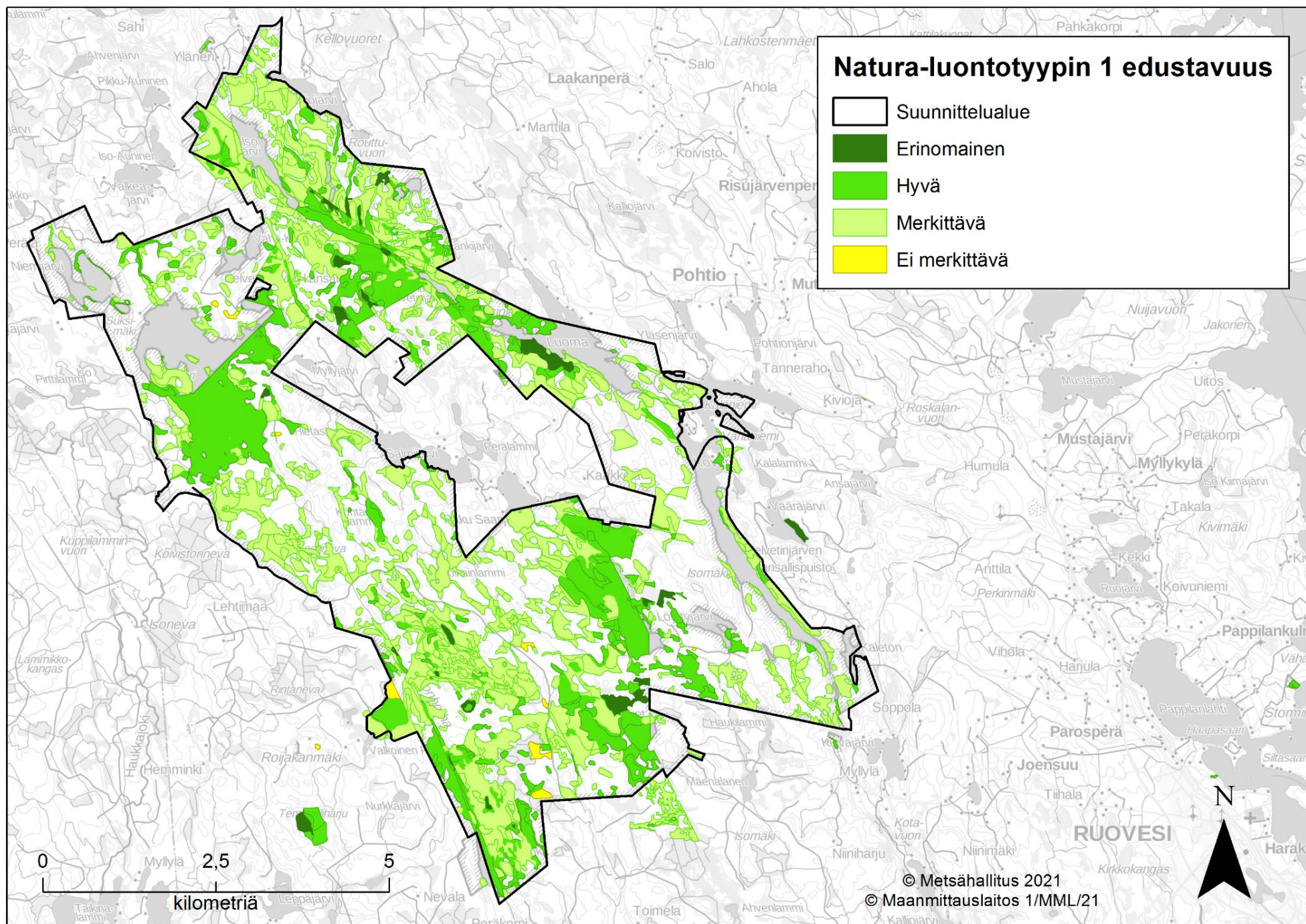

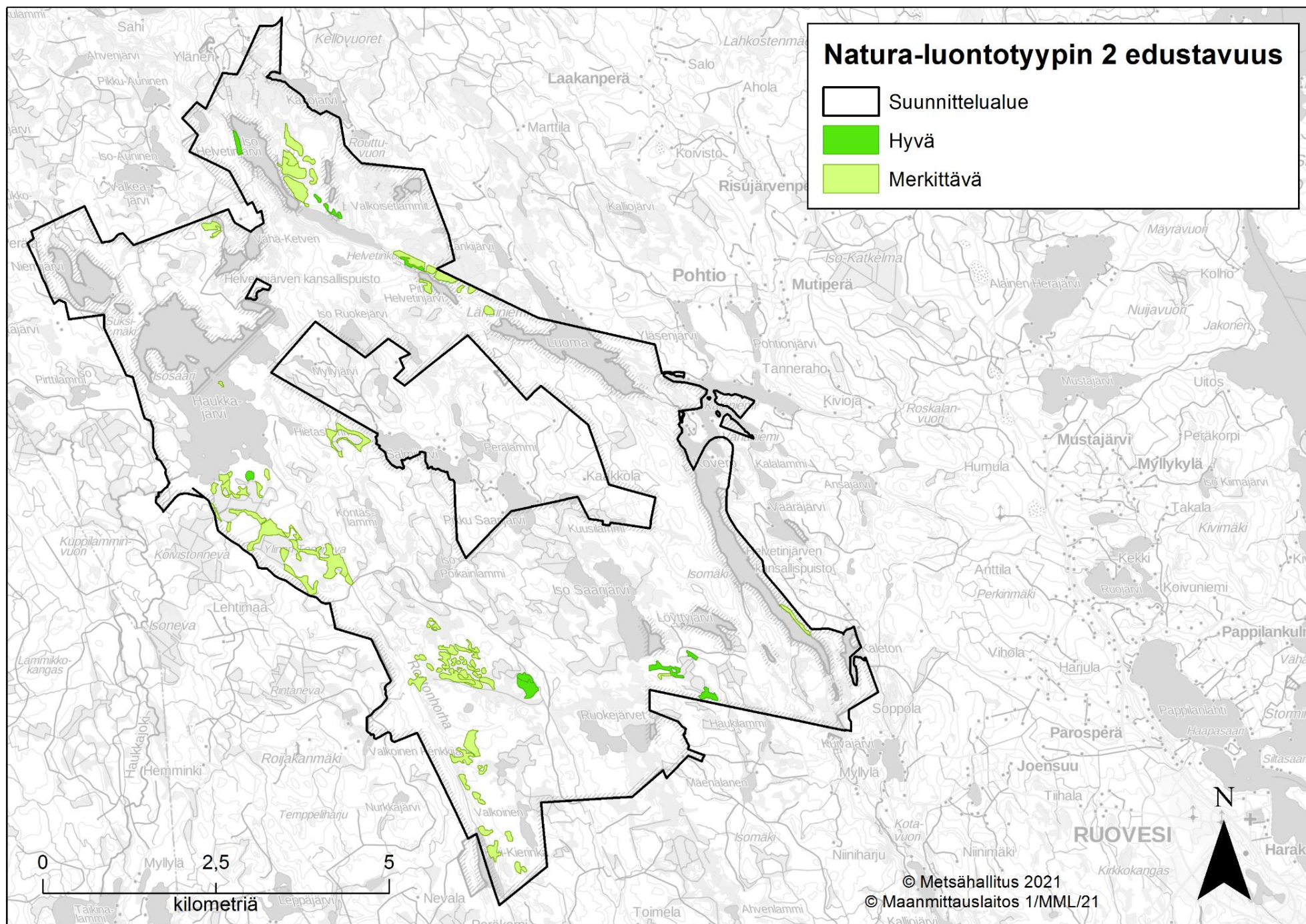

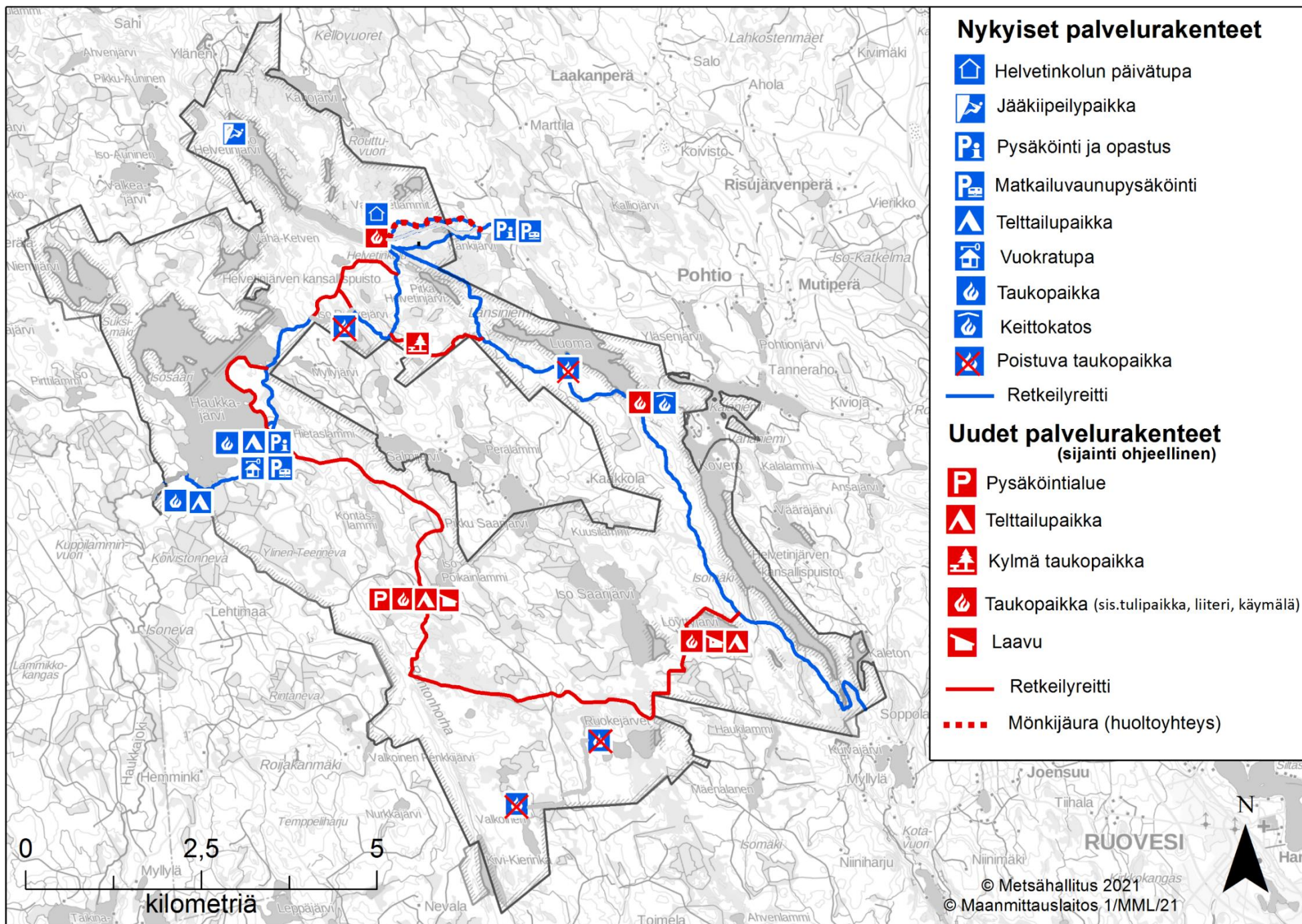

Liite 5 Helvetinjärven kansallispuiston järjestyssääntö – LUONNOS

Vahvistettu		Lainvoimainen	
Pinta-ala (ha)	4 994	josta vesialuetta (ha)	360

Maakunta	Kunta
Pirkanmaan maakunta	Ruovesi

Perustamissäädökset:

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi	674/1981
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista	932/1981
Ympäristöministeriön päätös alueen liittämisestä Helvetinjärven kansallispuistoon	734/1987
Ympäristöministeriön päätös alueiden liittämisestä Helvetinjärven kansallispuistoon	384/1995

Alueen suojelun perusteet

Luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen sekä yleinen luonnonharrastus.

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (1096/1996) 20 § nojalla antanut tämän Ruoveden kunnassa sijaitsevan Helvetinjärven kansallispuiston käyttäjiä koskevan järjestyssäännön. Kansallispuisto on perustettu 14.10.1981 annetulla lailla eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981) ja sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on säädetty asetuksella (932/1981, jäljempänä perustamisasetus).

Tämä järjestyssääntö sisältää ne määräykset ja ohjeet, jotka alueella kulkijoiden tulee tietää ja tuntea. Järjestyssääntöön on otettu eri laeista johtuvia määräyksiä, jotka koskevat alueen käyttäjiä. Järjestyssäännössä on myös määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena ja maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Järjestyssäännön määräykset noudattavat periaatteita, jotka on esitetty ympäristöministeriön xx.xx.xxxx vahvistamassa Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Kansallispuiston alueen muodostavat perustamislain määrittelemän kartan osoittaman rajauksen sisällä olevat valtion omistamat maa- ja vesialueet sekä siihen myöhemmin liitetyt alueet. Tämä järjestyssääntö koskee myös mahdollisia muita alueita, jotka liitetään kansallispuistoon tämän järjestyssäännön vahvistamisen jälkeen.

Tällä päätöksellä kumotaan Metsähallituksen 21.10.2010 antama Helvetinjärven kansallispuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

Luonnonsuojelulaki (1096/1996), laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981), asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981).

Muu lainsäädäntö

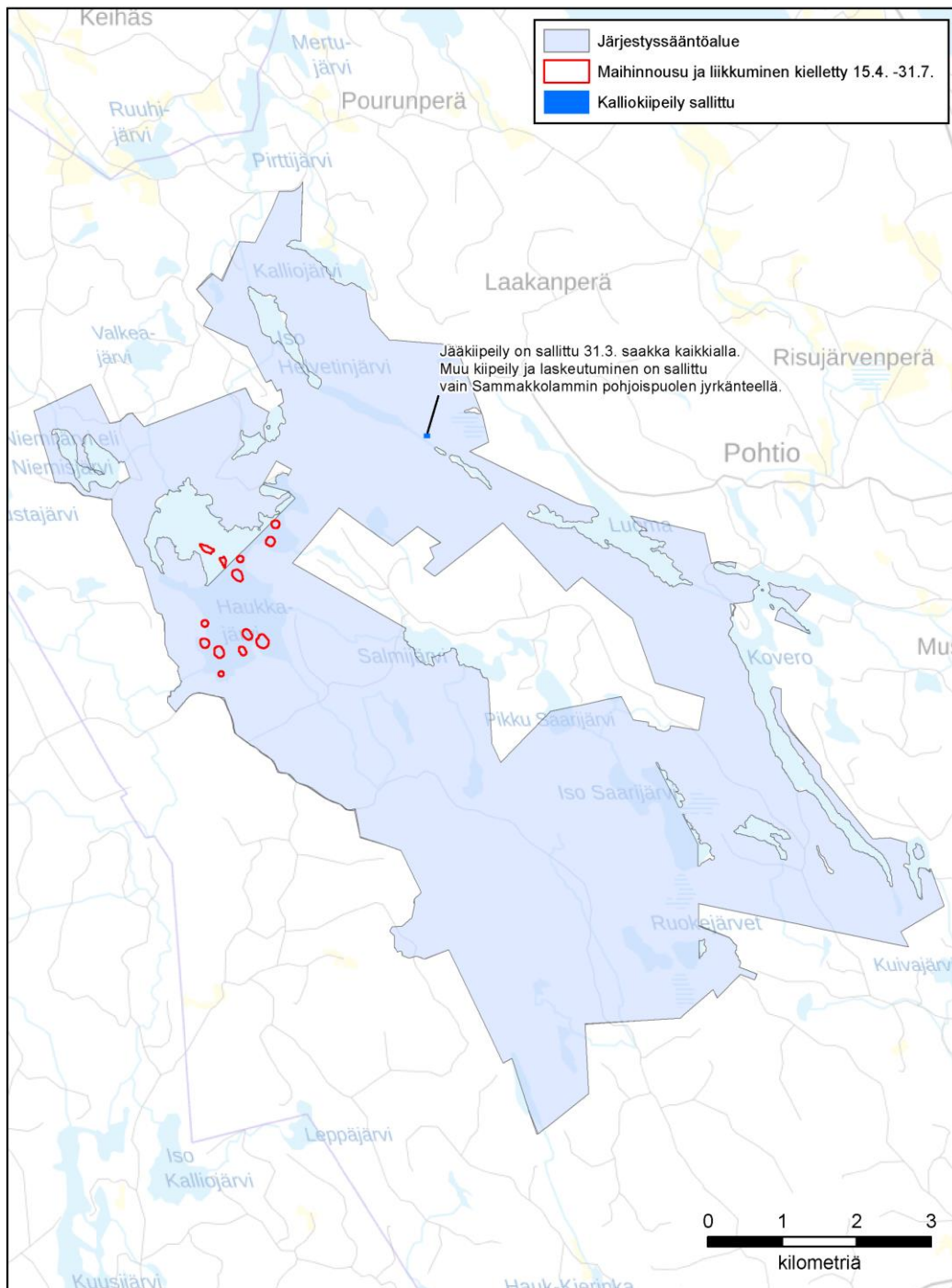
Yllä mainittujen lisäksi järjestyssääntöön on otettu alueen käyttäjiä koskevia määräyksiä seuraavista säädöksistä: järjestyslaki (612/2003), jätelaki (646/2011), kalastuslaki (379/2015), kokoontumislaki (530/1999), metsästyslaki (615/1993), muinaismuistolaki (295/1963), pelastuslaki (379/2011) ja laki Metsähallituksesta (234/2016).

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Helvetinjärven kansallispuistossa on kielletty:

- 1) eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä eläinten pesien, kasvien ja elävien ja kuolleiden kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen (Perustamisasetus 932/1981 1 §),
 - 2) roskaaminen (jätelaki 72 §),
 - 3) muita ihmisiä häiritsevän toiminnan harjoittaminen (järjestyslaki 3 §),
 - 4) kiinteiden muinaisjäännösten tai raunioiden vahingoittaminen (muinaismuistolaki 1 §),
 - 5) koirien tai muiden kotieläinten pitäminen irrallaan lukuun ottamatta metsästyksen yhteydessä käytettäviä koiria (metsästyslaki 53 §) sekä
 - 6) muut toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa alueen luonnontilaa tai vaikuttaa epäedullisesti sen kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen (Perustamisasetus 932/1981 1 §).
- Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomaismääräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset		
Järjestyssäännöllä annettavat määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Liikkuminen jokamiehen oikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu ja liikkuminen on kielletty Haukkajärvellä erikseen osoitetuilla saarilla ja luodoilla sekä niiden lähivesialueilla 15.4. -31.7. välisenä aikana. Rajoitusaluet on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Leiriytyminen	Tilapäinen leiriytyminen on sallittu vain sitä varten osoitetuilla telttailu-alueilla.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Tulenteko	Tulenteko on sallittu vain tähän tarkoitukseen osoitetuilla paikoilla ja käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulenteko on kokonaan kielletty metsäpalovaroituksen aikana.	Perustamisasetus 932/1981 2 § Pelastuslaki 6 §
Metsästys	Metsähallitus voi sallia hirven ajon metsästyksen yhteydessä. Metsähallitus voi myöntää luvan alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuun ottamiseen.	Perustamisasetus 932/1981 2 § Luonnonsuojelulaki 15 §
Kalastus	Kalastus on sallittua kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä.	Perustamisasetus 932/1981 2 § Luonnonsuojelulaki 14 § Kalastuslaki 5 ja 7 §
Kalliokiipeily	Jääkiipeily on sallittu 31.3. saakka kaikkialla. Kalliokasvillisuuden suojelemiseksi muu kiipeily ja laskeutuminen on sallittu vain Sammakkolammin pohjoispuolen jyrkänteellä (osoitettu liitekartassa).	Luonnonsuojelulaki 18 §
Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Marjojen ja ruokasienten poimiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä.	Perustamisasetus 932/1981 2 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuvaan eläinten tappamiseen ja pyydystämiseen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvinosien ja kivennäisnäytteiden vähäiseen ottamiseen.	Perustamisasetus 932/1981 2 § Luonnonsuojelulaki 15 §
Viranomaistoiminta	Valvontatehtävissä toimiva voi antaa luonnonsuojelutarkoituksessa tähän järjestyssääntöön perustuvia määräyksiä, joita kansallispuistossa kävijän on noudatettava. Kansallispuiston valvojalla on luonnonsuojelulain mukaan oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- tai muut välineet, joita on käytetty tai aiotaan käyttää vastoin kansallispuistossa noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee kansallispuistosta luvattomasti pyydettyjä eläimiä, luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä kansallispuistosta on kielletty ottamasta tai siellä käyttämästä. Liikkumista, tulentekea ja maastokulkuneuvojen käyttöä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia, eivätkä poliisi-, pelastus- ja palontorjuntatehtävissä tai vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia.	Luonnonsuojelulaki 14 §, 60 §
Ilma-aluksella laskeutuminen	Metsähallitus voi myöntää luvan ilma-aluksella laskeutumiseen.	Luonnonsuojelulaki 15 §
Muut määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Muu toiminta	Veneiden säilytys on sallittua vain siihen varatuilla paikoilla Metsähallituksen luvalla.	
Järjestetyt tapahtumat	Metsähallitus voi myöntää suostumuksen yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen ja muuhun niihin verrattavaan toimintaan.	Kokoontumislaki 13 §

Helvetinjärven kansallispuiston järjestyssääntö. Kartta.
Ruovesi

© Maanmittauslaitos 1/MMML/2021, © Metsähallitus 2021

18.2.2022

VN/15538/2021
VN/15538/2021-YM-2Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa

Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on laatinut luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:ssä tarkoitetun Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja lähettänyt sen 2.6.2021 päivätyllä saatekirjeellä (MH 7253/2020) ympäristöministeriölle vahvistettavaksi. Suunnittelualue kattaa Helvetinjärven Natura 2000 -alueen (FI0341003 SAC), siihen sisältyvän Helvetinjärven kansallispuiston, yksityisen luonnonsuojelualueen sekä luonnonsuojelulla toteutettavia yksityisiä maa- ja vesialueita. Suunnittelualueen kokonaisala on noin 5 410 hehtaaria.

Helvetinjärven kansallispuisto perustettiin vuonna 1982 eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetulla lailla (674/1981). Kansallispuistoa on sittemmin laajennettu ympäristöministeriön päätöksillä (734/1987 ja 384/1995) sekä lailla Helvetinjärven kansallispuiston laajentamisesta (52/2005). Helvetinjärven kansallispuisto sijaitsee Ruoveden kunnassa ja sen pinta-ala on 4 988 hehtaaria. Kansallispuiston edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2004.

Suunnittelun keskeiset tavoitteet ja perusteet

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus, jossa sovitaan kansallispuiston hoidon ja käytön yleiset toimintaperiaatteet. Suunnitelman avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueen hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita sovittaen yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5-6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Silloin arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä päätetään suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi on suunnitelmassa nostettu luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, rotkolaaksot, erämaisuus, luonnon- ja kulttuurimaisemat ja niihin liittyvä rakennettu kulttuuriympäristö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu. Suunnittelualueen keskeisiin arvoihin kohdistuvat uhkat johtuvat osin aiemmasta metsätalouskäytöstä, kuten avohakkuista, metsänhoitotoimista, metsäteiden rakentamisesta sekä soiden ojituksista. Myös luontaisten metsäpalojen puute vaikuttaa metsälajistoon. Ruokkeenharjun tilan perinnemaisema umpeutuu ilman niittoa tai laidunnusta. Lisäksi luontomatkailun nopea kasvu ja kasvava kävijämäärä voivat aiheuttaa ruuhkaisuutta, maaston kulumista ja roskaantumista. Luvaton tulenteko ja leiriytyminen sekä linnuston häirintä ovat myös uhkia.

Uhkien torjumiseksi sekä kansallispuiston kehittämiseksi suunnitelmaan on asetettu neljä päämäärää sekä niihin liittyvät tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet. Luonnon kannalta keskeisin päämäärä on luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason turvaaminen. Suunnitelman tärkeimpiä luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat muun muassa ennallistamispoltojen ja soiden ennallistamistoimien jatkaminen, perinnebiotooppien hoitotoimet sekä luontotyyppi- ja lajistoinventoinnit. Suunnitelman muita päämääriä ovat arvokaiden kulttuuriperintökohteiden tunnistaminen ja niiden arvojen säilyminen, alueen erämaisen luonteen säilyttäminen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta sekä alueen virkistyskäytön ja matkailun kestävyys. Matkailun

Postiosoite
Postadress
Postal Address
YmpäristöministeriöKäyntiosoite
Besöksadress
OfficePuhelin
Telefon
TelephoneFaksi
Fax
Faxs-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internetPL 35
00023 ValtioneuvostoAleksanterinkatu 7
Helsinki0295 16001
+358 295 1600109 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

kestävyyttä seurataan LAC-mittareiden (Limits of Acceptable Change / Hyväksyttävän muutoksen rajat) avulla.

Vyöhykejako on yksi hoito- ja käyttösuunnittelun keskeisimmistä välineistä. Suunnittelualueelle on määritetty käytön ohjaamiseksi kolme vyöhykettä: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke, syrjävyöhyke sekä rajoitusvyöhyke. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen pinta-ala on noin 1 152 hehtaaria (21,3 % suunnittelualueesta) sijoittuen kansallispuiston keskiosiin. Suurin osa palveluvarustuksesta on tällä vyöhykkeellä ja sinne sijoitetaan myös pääosa uusista reiteistä ja muusta palveluvarustuksesta. Syrjävyöhyke sijaitsee kansallispuiston etelä- ja pohjoisosissa ja sen kokonaispinta-ala on noin 3 838 hehtaaria (71 % alueesta). Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, eikä sinne pääsääntöisesti rakenneta uusia palvelurakenteita. Suunnitelmassa uusi rengasreitti ohjataan osittain kulkemaan eteläisellä syrjävyöhykkeellä, mutta vastaavasti alueelta puretaan kaksi taukopaikkaa vyöhykkeen erämaisyyden ja luontoarvojen säilyttämiseksi.

Helvetinjärven rajoitusvyöhykkeen pinta-ala on 14,40 hehtaaria (0,3 % suunnittelualueesta) käsittäen tietyt Haukkajärven saaret, luodot ja vesikivet sekä niitä ympäröiviä vesialueita. Haukkajärven rajoitusosalla on liikkumis- ja maihinnousukiello 15.4.-31.7. linnuston pesimärauhan turvaamiseksi. Rajoitusosalla suojellaan muun muassa selkälokin ja kuikan pesimäympäristöjä.

Helvetinjärven kansallispuiston virkistyskäyttö on kasvanut merkittävästi viime vuosina ja erityisesti vuonna 2020, jolloin käyntimäärä kaksinkertaistui edellisvuodesta noin 80 200 käyntiin. Siten on noussut tarve mitoittaa puiston palveluvarustusta uudelleen vastaamaan kasvanutta kysyntää sekä ehkäisemään maaston kulumista. Suunnitelmassa kansallispuistoon on tarkoitus lisätä uusia taukopaikkoja tarvittavine huoltoyhteyksineen sekä uusia rengasreittejä. Uusien reittien linjauksessa hyödynnetään valtaosin jo olemassa olevia polkuja. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmassa. Lisäksi Metsähallitus pyrkii ohjaamaan käyttöpainetta kansallispuiston ulkopuolisille alueille ja esittää yhteisen luontomatkailusuunnitelman laatimista Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistoille sekä niiden väliselle Riuttaskorven virkistysmetsän ja valtion monikäyttömetsien alueelle.

Hankkeelle ei ole laadittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on arvioinut, että suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Helvetinjärven Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin eikä Natura-vaikutusten arviointi siten olisi tarpeellinen (suunnitelman kohta 20 Vaikutusten arviointi). Pirkanmaan ELY-keskus on hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksesta antamassaan lausunnossa katsonut Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin olleen suunnittelun tasoon nähden asianmukainen ja riittävä. Ministeriö katsoo, että hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutuksia Natura 2000 -alueeseen ei ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulaissa tarkoitetulla tavalla.

Vahvistaminen

Metsähallituksen kansallispuiston hoidolle ja käytölle asettamat tavoitteet ovat linjassa puiston perustamistarkoituksen kanssa. Suunnitelmassa on otettu huomioon ja pyritään vähentämään kasvaneen virkistyskäytön ja ruuhkautumisen vaikutuksia puiston ekologiseen kestävyys. Ympäristöministeriö pitää kannatettavina tavoitetta käyttöpaineen ohjaamisesta kansallispuiston ulkopuolelle sekä Metsähallituksen ehdotusta yhteisen luontomatkailusuunnitelman laatimisesta. Ympäristöministeriö myös korostaa kansallispuiston kasvavan virkistyskäytön vaikutusten seurannan tärkeyttä alueen luontoarvojen sekä ekologisen ja sosiaalisen kestävyys kannalta. Seurantoihin tulee panostaa riittävästi sopivien indikaattorien avulla ja seurantatulosten perusteella tulee alueen hoitoa ja käyttöä tarvittaessa myös pystyä ohjaamaan tai rajaamaan.

Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu riittävään tietoon ja osallisuuteen. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niihin antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin.

Metsähallituksen laatima hoito- ja käyttösuunnitelma täyttää tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Ympäristöministeriö vahvistaa suunnittelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman Helvetinjärven kansallispuiston osalta luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:n nojalla.

Erityisasiantuntija

Ilona Latsa

Liitteet	Valitusosoitus
Jakelu	Metsähallitus
Tiedoksi	Ruoveden kunta Pirkanmaan liitto Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Suomen luonnonsuojeluliitto SLL Pirkanmaan piiri ry

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 236 Konu, H., Neuvonen, M., Mikkola, J., Kajala, L., Tapaninen, M. & Tyrväinen, L. 2021: Suomen kansallispuistojen virkistyskäyttö 2000–2019. 131 s.
- No 237 Puikkonen, L., Niemi, M., Rautiainen, M., Pietarila, J., Hiedanpää, J. & Pellikka, J. 2022: Esiselvitys metsäpeura-aidan rakentamisesta Pohjois-Pohjanmaalle. 146 s.
- No 238 Haapamäki, J., Haavisto, F., Hoikkala, J. & Riihimäki, A. (toim.) 2022: Suomen meriluonnonsuojelualueiden hoidon tehokkuuden arviointi – Menetelmän pilotointi. 79 s.

Sarja B

- No 265 Martikainen, M. 2022: Hiidenportin, Hossan, Oulangan, Riisitunturin ja Syötteen kansallispuistojen kävijätutkimusten vertailu 2021. 41 s.
- No 266 Latja, P. 2022: Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2021. 111 s.
- No 267 Puranen, T. & Mikkola, M. 2022: Torronsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2020–2021. 60 s.

Sarja C

- No 170 Metsähallitus 2020: Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 114 s.
- No 171 Metsähallitus 2020: Mallan luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 111 s.
- No 172 Meahciráđđehus 2020: Mallá luonddumeahci dikšun- ja geavahanplána. 114 s.
- No 173 Metsähallitus 2020: Syötteen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 123 s.
- No 174 Meahciráđđehus 2021: Bulju meahcceguovllu Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána. 70 s.
- No 175 Metsähallitus 2021: Käsivarren erämaa-alueen ja Ánnjaloanjin suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 188 s.
- No 176 Mussaari, M. 2021: Luonnonhoidon kokonaissuunnitelma Saaristomeren luonnonsuojelualueille. 126 s.
- No 177 Meahciráđđehus 2021: Giehtaruohtasa meahcceguovllu ja Ánnjaloanji suodjalanguovllu dikšun- ja geavahanplána. 190 s.
- No 178 Metsähallitus 2021: Vintilänkairan–Koitelaisen–Pomokairan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 73 s.
- No 179 Metsähallitus 2021: Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 151 s.
- No 180 Metsähallitus 2022: Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma. 132 s.
- No 181 Metsähallitus 2022: Selkämeren kansallispuiston ja Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 199 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-054-6 (pdf)